

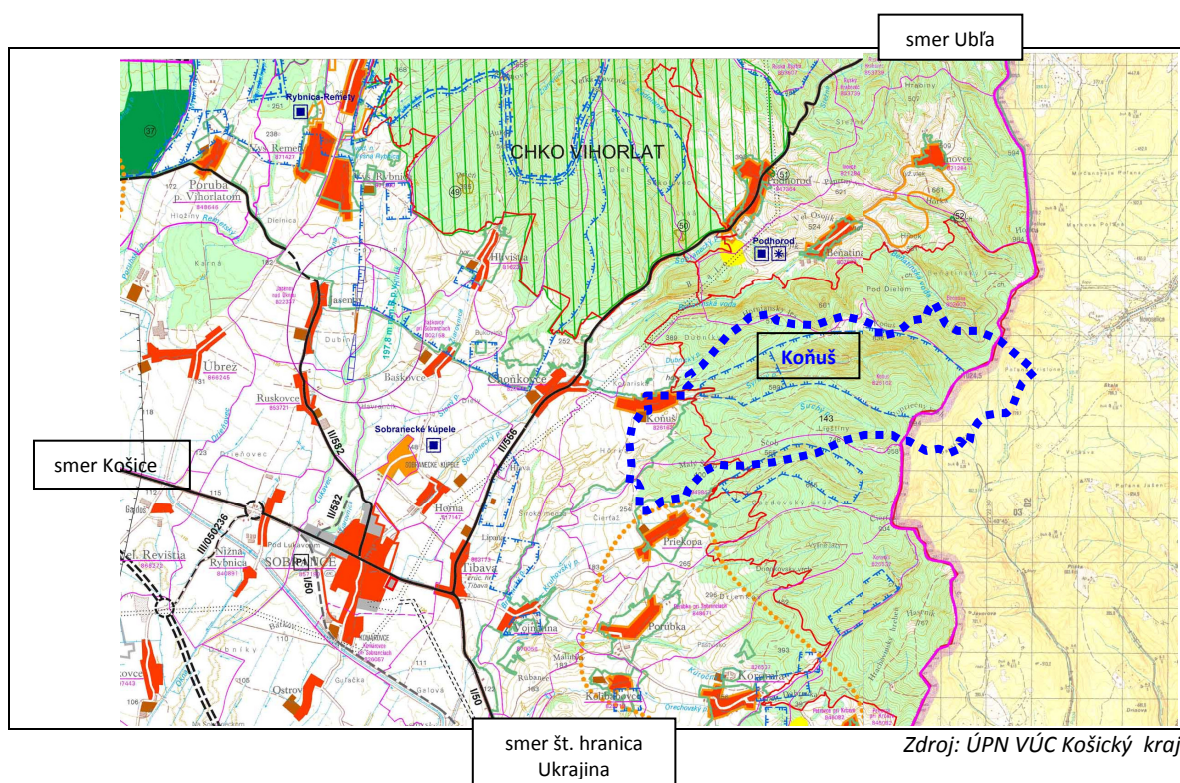
KONCEPT RIEŠENIA

Variant č.1, variant č.2

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KOŇUŠ

TEXTOVÁ ČASŤ

Zdroj: ÚPN VÚC Košický kraj

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

NÁZOV ELABORÁTU:	KONCEPT RIEŠENIA (variant č.1, variant č.2) ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KOŇUŠ
OBSTARÁVATEĽ:	OBEC KOŇUŠ Mgr. Kvetoslava ŠABÁKOVÁ, Starostka obce
SPRACOVATEĽ:	BOSKOV s.r.o. Myslína 15, Humenné www.boskov.sk
HLAVNÝ RIEŠITEĽ:	Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ
POVERENÝ OBSTARÁVATEĽ:	Ing. Iveta SABAKOVÁ odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD podľa §2a stavebného zákona, reg. č. 286

OBSAH DOKUMENTÁCIE

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	5
1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI.....	5
1.1.1 Hlavné ciele rozvoja územia.....	5
1.1.2 Vyhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií.....	6
1.1.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním.....	6
1.1.4 Doplňujúce údaje, súpis podkladov a zhodnotenie miery ich záväznosti.....	7
2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE	9
2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS.....	9
2.1.1 Vymedzenie riešeného územia	9
2.1.2 Prírodné podmienky	9
2.1.3 Seizmicita	12
2.2 VÄZBY VYPÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASTÍ ÚPN VÚC KOŠICKÉHO KRAJA	12
2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE.....	15
2.3.1 Obyvateľstvo.....	15
2.3.2 Ekonomická aktivita.....	18
2.3.3 Bytový fond.....	19
2.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE	20
2.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia	20
2.4.2 Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia.....	20
2.4.3 Väzby obce na záujmové územie	21
2.4.4 Technická infraštruktúra.....	21
2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA.....	22
2.5.1 Zhodnotenie urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	22
2.5.2 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania	23
2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE	24
2.6.1 Obytné územie.....	24
2.6.2 Funkčná a priestorová štruktúra obce.....	27
2.6.3 Požiadavky na varianty riešenia - občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	29
2.6.4 Rekapitulácia.....	30
2.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY.....	32
2.7.1 Kultúrno – historický potenciál.....	32
2.7.2 Národné kultúrne pamiatky, objekty pamiatkového záujmu	32
2.7.3 Archeologické hodnoty.....	33
2.8 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	33
2.8.1 Bývanie	33
2.8.2 Občianska vybavenosť	35
2.8.3 Zdravotníctvo.....	36
2.8.4 Sociálna starostlivosť	37
2.8.5 Obchody a služby, ubytovanie, stravovanie, komerčná občianska vybavenosť	37
2.8.6 Správa, verejná správa, inštitúcie	37
2.8.7 Ostatné zariadenia.....	38
2.8.8 Hospodárska základňa	38
2.8.9 Rekreačia, cestovný ruch, turistika a kúpeľníctvo	41
2.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	41
2.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ	42
2.10.1 Ochranné pásma.....	42
2.10.2 Chránené územia:.....	43

2.11	RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI ...	44
2.11.1	Riešenie záujmov obrany štátu	44
2.11.2	Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva	44
2.11.3	Riešenie ochrany pred požiarmi	45
2.11.4	Riešenie ochrany pred povodňami	45
2.12	OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚSES.....	46
2.12.1	Prírodné dedičstvo	46
2.12.2	Územný systém ekologickej stability (ÚSES)	48
2.12.3	Návrhy manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES	51
2.12.4	Návrhy opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny	51
2.13	NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA.....	52
2.13.1	Návrh dopravného vybavenia	52
2.13.2	Vodné hospodárstvo	57
2.13.3	Energetika	60
2.13.4	Vonkajšie osvetlenie	64
2.13.5	Zásobovanie teplom, plynom	64
2.13.6	Telekomunikácie	67
2.14	KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	68
2.14.1	Základné zložky životného prostredia	68
2.14.2	Ovzdušie – ochrana čistoty ovzdušia	68
2.14.3	Obytné prostredie.....	69
2.14.4	Odpadové hospodárstvo.....	69
2.14.5	Environmentálna záťaž v území	71
2.14.6	Zeleň	71
2.15	VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	72
2.15.1	Ťažba nerastných surovín	72
2.15.2	Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory	73
2.15.3	Staré banské diela	73
2.15.4	Svahové deformácie	74
2.15.5	Radónové riziko	74
2.16	VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU	75
2.17	BUDÚCE MOŽNÉ POUŽITIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV	76
2.18	NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASTI RIEŠENÉHO ÚZEMIA	77
2.19	HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA	77
3.	NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI.....	79

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Katastrálne územie obce Koňuš sa nachádza v severovýchodnej časti okresu Sobrance v Košickom kraji. Rozloha katastrálneho územia je 23,23 km² (2 323 ha). Hustota obyvateľov je 14,72 obyv./ km². Obec Koňuš leží medzi západnými výbežkami Popriečneho v nadmorskej výške okolo 272 m.

Dôvodom obstarania územnoplánovacej dokumentácie (ÚPD) je absencia územného plánu obce (ÚPN-O). Postup obstarania územného plánu bol stanovený v zmysle §19a, odst. 1 zákona č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), v zmysle ktorého sa zabezpečuje vypracovanie Prieskumov a rozborov, Zadaní, konceptu riešenia a Návrhu riešenia ÚPN-O.

Prípravné práce na obstaraní Územného plánu obce boli začaté v 05.11.2019 "Oznámením o začatí obstarávania Územného plánu obce Koňuš".

V rámci prípravných prác bolo vypracované Oznámenie o strategickom dokumente, ktoré bolo zaslané na Okresný úrad Sobrance, odbor starostlivosti o ŽP, čím bol začatý proces posudzovania vplyvov na ŽP v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov. Okresný úrad Sobrance, Odbor starostlivosti o životné prostredie rozhodol listom č. OU-SO-OSZP-2018/000289 zo dňa 4.6.2018 nasledovne: Navrhovaný strategický dokument "Územný plán obce Koňuš" ktorý je spracovaný s cieľom ustanovenie zásad a regulatívov pre rozvoj obce Koňuš v zmysle § 11, ods.5 stavebného zákona sa nebude ďalej posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EIA“).

V decembri 2019 boli spracované Prieskumy a rozboru a krajinnoekologický plán, na základe ktorých bolo vypracované Zadanie pre Územný plán (ÚPN) obce Koňuš. Zadanie je základným zadávacím dokumentom, v ktorom sú stanovené hlavné ciele a požiadavky na riešenie ÚPN-O obce Koňuš. Konečný návrh "Zadaní pre vypracovanie dokumentácie Územného plánu obce Koňuš bol schválený v obecnom zastupiteľstve.

Obstarávateľská činnosť v zmysle §2a stavebného zákona je pre Územný plán obce zabezpečovaná prostredníctvom odborne spôsobilej osoby, Ing. Iveta Sabaková. Spracovateľ dokumentácie ÚPN-O je BOSKOV s.r.o., Ing. arch. Marianna Bošková.

1.1 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

1.1.1 Hlavné ciele rozvoja územia

Ciele riešenia územného plánu obce je spracovanie reálnej a vyváženej urbanistickej koncepcie, doplnenie technickej infraštruktúry pri zohľadnení požiadaviek a nárokov na novú výstavbu (občiansku vybavenosť, bývanie, výrobu, služby a technickú infraštruktúru).

Pri spracovaní Územného plánu obce budú zohľadnené a premietnuté tieto hlavné ciele riešenia:

- hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jednotlivých funkcií využitia administratívneho územia riešenej obce,
- vymedziť funkčné usporiadanie sídelnej a krajinnej štruktúry, určiť základné zásady

- organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- územným plánom vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
  - vytvoriť územnú ponuku pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľno časových potrieb,
  - podrobne riešiť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability,
  - prioritne riešiť súčasné územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov,
  - návrhovým obdobím pre riešenie zámerov a cieľov v územnom pláne je rok 2035. Časový horizont naplnenia jednotlivých vecných zámerov územného rozvoja sa však nedá jednoznačne reálne presne časovo určovať, pretože čas a termín ich realizácie je závislý od množstva vplyvov objektívneho a subjektívneho charakteru, ktoré nemusia byť v súčasnosti známe a ktoré sa nedajú s určitosťou predpokladať. Z tohto dôvodu je návrhové obdobie územného plánu smerným cieleným časovým horizontom a jednotlivé koncepcné zámery podľa zložitosti podmienok, spoločenskej potreby a verejného záujmu sa budú naplňovať v krátkodobom, strednodobom alebo dlhodobom časovom pláne a ich plnenie môže presiahnuť časový horizont návrhového obdobia územného plánu. V zmysle stavebného zákona § 29 č. 3 obec pravidelne, najmenej však raz za štyri roky, preskúma schválený územný plán, vyhodnotí jeho aktuálnosť a posúdi či nie sú potrebné jeho zmeny, alebo doplnky, alebo či nevznikli také objektívne dané podmienky, ktoré vyvolajú potrebu obstarat' aktualizáciu prípadne nový územný plán.
  - v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu ÚPN Košického samosprávneho kraja a jej záväzných regulatív, ktoré majú dopad na katastrálne územie obce.
  - premietnuť plánovanú cyklistickú infraštruktúru a vypracovať v súlade s STN 73 6110, STN 01 8028, TP 07/2014 a uznesením vlády SR č. 223/2013 o Národnej stratégii rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR.
  - v návrhu koncepcie územného rozvoja obce riešiť obec ako administratívne a územne samostatný celok a v rámci širších nadlokálnych väzieb zohľadniť vzťahy a väzby na mesto Humenné a susedné obce,
  - obsah a rozsah dokumentácie ÚPN - O obce spracovať v súlade s platnou legislatívou pre územné plánovanie.

1.1.2 Vyhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií

Územný plán obce

Obec Koňuš nemá spracovaný Územný plán obce.

1.1.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním

Dňom 05.11.2019 sa začali prípravné práce na obstarávaní Územného plánu obce Koňuš. Dotknutým orgánom, organizáciám, fyzickým a právnickým osobám bolo listom č. 109/2019 zo dňa

05.11.2019 oznámené začatie obstarávania územného plánu obce Koňuš. Námety, požiadavky a informácie mohli vyššie uvedené inštitúcie a občania doručiť na Obecný úrad do 30 dní od doručenia oznámenia. V štádiu prípravných prác boli doručené podklady, námety, ktoré boli vyhodnotené a zapracované v prieskumoch a rozboroch a v zadaní pre vypracovanie spoločného ÚPN Obcí.

Na základe výsledkov získaných počas prípravných prác bolo spracované Zadanie územného plánu obce Koňuš.

Oznámenie o prerokovaní Zadania Územného plánu obce Koňuš bolo zaslané dotknutým obciam, samosprávnemu kraju, dotknutým orgánom štátnej správy, správcom inžinierskych sietí a právnickým osobám listom č.j. 135/2019 zo dňa 18.12.2019. Zároveň bolo oznámenie o prerokovaní zadania zverejnené pre verejnosť na úradnej tabuli obce Koňuš a internetovej stránke obce v termíne od 19.12.2019 do 20.01.2020. Do Zadania bolo možné nahliadnuť na Obecnom úrade v Koňuši každý pracovný deň a zároveň bolo zverejnené aj na internetovej stránke obce www.konus-obec.sk. Stanoviská, ktoré boli doručené obstarávateľovi ÚPN – O v termíne do 30 dní od doručenia oznámenia o prerokovaní zadania boli vyhodnotené a zapracované do konečného znenia zadania.

Okresný úrad Košice, Odb. výstavby a bytovej politiky, Komenského 52, Košice preskúmal Zadanie podľa § 20 odst. 6 stavebného zákona a vydal súhlas podľa § 20 odst. 7 písm. c) na jeho schválenie v Obecnom zastupiteľstve listom č. OO-KE-OVBP1-2020/015869 zo dňa 06.02.2020.

Zadanie pre vypracovanie dokumentácie Územného plánu obce Koňuš bolo schválené Obcou Koňuš prostredníctvom Obecné zastupiteľstvo obce Koňuš dňa 19.02.2020 č. uznesenia 3/2020.

Zadanie pre vypracovanie ÚPN Obce je základným zadávacím dokumentom, v ktorom sú stanovené hlavné ciele a požiadavky na riešenie koncepcie územného rozvoja obce v rámci ÚPN-O. Dokumentácia ÚPN-Obce je vypracovaná v súlade s požiadavkami na riešenie jednotlivých funkčných systémov územného rozvoja obce stanovených v schválenom Zadaní. Zásady riešenia stanovené v Zadaní sú premietnuté do návrhu ÚPN-O. Obsah dokumentácie ÚPN-Obce je spracovaný v štruktúre zodpovedajúcej §12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o ÚPP a ÚPD.

V návrhu riešenia sú premietnuté požiadavky stanovené Okresným úradom Sobrance, Odbor starostlivosti o životné prostredie z rozhodnutia č. OU-SO-OSZP-2020/000014-015 zo dňa 20.07.2020, v ktorom požaduje zohľadniť požiadavky zo zisťovacieho konania a premietnuť ich v návrhu riešenia územnoplánovacej dokumentácii.

1.1.4 Doplnujúce údaje, súpis podkladov a zhodnotenie miery ich záväznosti

Záväzné podklady:

- Územný plán veľkého územného celku Košický kraj :
  - Zmeny a doplnky 2004, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK dňa 30.8.2004, Záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2004,
  - Zmeny a doplnky 2009, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č.712/2009 dňa 24.08.2009. Záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.10/2009,
  - Zmeny a doplnky 2014, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č.92/2014 dňa 30.6.2014. Záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.6/2014,
  - Zmeny a doplnky 2017, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č. 510/2017 dňa 12.06.2017. Záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.18/2017.
- R-ÚSES okresu Sobrance (spracovateľ: SAŽP, CMŽP Košice 05/2010, riešiteľský kolektív).
- Zadanie pre vypracovanie dokumentácie Územného plánu obce, schválené dňa 19.02.2020

č. uznesenia 3/2020,

- Okresný úrad Sobrance, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Rozhodnutie OU-SO-OSZP-2020/000014-015 zo dňa 20.07.2020.
- Metodické usmernenie MDVRR SR odboru územného plánovania k zabezpečeniu plnenia uznesenia vlády SR č. 148/2014 z 26.3.2014 k Stratégii adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Ďalšie podklady:

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 prijatá uznesením vlády SR č.1033 z 31.10.2001, záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 528 / 2002, Zmeny a doplnky KURS 2001, záväzná časť bola vyhlásená Nariadením vlády SR č. 714/2011 dňa 16.10.2011.
- Programové vyhlásenie vlády SR (2016-2020) za oblasť dopravy.
- Koncepciu územného rozvoja Slovenska 2001 v znení KÚRS 20111 - ZaD č.1 KÚRS 2001 (uznesením vlády SR č. 513/2011),
- Stratégia rozvoja SR do roku 2020 (uznesením vlády SR č. 158/2010),
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a Operačný program Integrovaná infraštruktúra na roky 2014-2020,
- Technické podmienky. Prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 (TP 07/2013).
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR (uznesenie vlády SR č. 223/2013),
- V riešení ÚPN-O sú využité aj ďalšie dostupné relevantné krajské, regionálne a lokálne koncepcie a dokumenty s dopadom na rozvoj územia obce. V rámci prípravných prác boli poskytnuté podklady dotknutých orgánov štátnej správy, organizácií právnických a fyzických osôb.
- Poskytnuté podklady, námety a požiadavky na základe oznámenia o začatí obstarávania ÚPN-O zo dňa 05.11.2019.
- Prieskumy a rozbor ÚPN-O Koňuš, Krajinnookologický plán (BOSKOV s.r.o., r.2019).
- Faktory a zložky životného prostredia - hodnotenie a návrh opatrení obce Beňatina a Koňuš (ArchAteliér Michalovce, r.2010)
- Projektové dokumentácie inžinierskych sietí - podklady riešiteľov projektových dokumentácií uvedených inžinierskych sietí.

Mapové podklady

- Základné mapy ČSSR v mierke M 1: 50 000, M 1:10 000, M 1: 2 000
- mapové podklady vo vektorovej podobe katastra obce s aktuálnym stavom k 1.1.1990 bol získaný z www.geoportal.sk v roku 2019,
- bonitované pôdno - ekologickej jednotky (BPEJ) v katastrálnom území - webová stránka Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy listom zo dňa 18.8.2020.

Podklady a údaje obce:

- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov, rok 1991, 2001, 2011, 2013, Štatistický úrad SR, mestská a obecná štatistika, štatistické údaje obce 2019.

Použitá literatúra:

- Dejiny osídlenia Uzskej župy (F. Uličný, FF v Prešove, UPJŠ v Košiciach 1995).
- Encyklopédia miest a obcí SR, Košický kraj – okres Michalovce.
- Archeologické dedičstvo Zemplínu (Zemplínska spoločnosť Michalovce 2004: kolektív autorov)

- Atlas krajiny Slovenskej republiky 1. vydanie, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, r. 2002.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

2.1.1 Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je vymedzené celým administratívnym územím obce Koňuš. Pre územný plán obce je riešene územie vymedzene katastrálnym územím, k. u. Koňuš o rozlohe 23,23 km² (2323ha). Nadmorská výška je 272 m. n m. Priemerná hustota obyvateľstva je 14,64 obyv./km².

Katastrálne územie obce Koňuš je situované v severovýchodnej časti okresu Sobrance. Celé záujmové územie sa nachádza v urbanizačnom priestore medzi Sobrancami a Michalovcami, v Zemplínskom regióne, v Košickom kraji.

Podrobnejšie riešené územie je vymedzene katastrálnou hranicou obce a súčasnou hranicou zastavaného územia obce, rozšírenou o plochy uvažované na bývanie, občiansku vybavenosť, šport, rekreáciu a technickú vybavenosť.

Vo vzťahu k uvedenému sa pre spracovanie Územného plánu obce vymedzuje riešené územie nasledovne:

- samostatne v rozsahu súčasného administratívneho územia obce, tvoreného jeho katastrálnym územím pre návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce (mierka 1:10000),
- samostatne v rozsahu zastavaného územia obce pre podrobné riešenie urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania (mierka 1:2 000),
- samostatne v rozsahu zastavaného územia obce pre riešenie koncepcie dopravy, technickej infraštruktúry a využitia záberov PP a LP na iné účely (mierka 1:5 000),
- spoločne pre riešenie záujmového územia a širších vzťahov (mierka 1: 50 000).

2.1.1.1 Vymedzenie záujmového územia

Záujmové územie tvorí územie bezprostredne súvisiace s riešeným územím, t.j. prevádzkové a ekologické väzby, ochranné pásma a väzby na technickú infraštruktúru a pracovne príležitosti. Nepriamo na rozvoj obce budú vplývať širšie územné a vzťahové súvislosti vyplývajúce zo základnej urbanistickej koncepcie Košického kraja.

Obec Koňuš susedí v severnej časti s obcou Beňatina, v západnej časti s obcou Choňkovce, v juhozápadnej časti s obcou Tibava a v južnej časti s obcou Priekopa. Východná hranica k.ú. je súčasne štátnou hranicou s Ukrajinou.

2.1.2 Prírodné podmienky

Riešené územie je podľa geomorfologického členenia SR / E. Mazúr, M.Lukniš /súčasťou alpsko-himalajskej sustavy, podsústavy - Panónska panva, provincia - Východopanónska panva, provincia Veľká Dunajská kotlina, Orograficky celok - Východoslovenska nížina, podcelok – rozhranie Východoslovenskej nížiny a Podvihorlatskej pahorkatiny. V podhorí Vihorlatu juhozápadné od riešeného územia sa nachádzajú predpokladane termálne vody. Teplota termálnych vod v hĺbkach 800 - 1500 m sa pohybuje od 34 do 95 OC. Tato časť územia z tohto hľadiska ako i z pohľadu využitia

suchých termálnych hornín / v hĺbke 2000 m ich teplota dosahuje 150 - 200 st. C/ sa pokladá za perspektívnu oblasť netradičného zdroja energie. Južne od riešeného uzemia v katastri obce Beňatina sa nachádza kameňolom s výskytom andezitu, vypočítané zásoby – C2. V súčasnosti je opustený. V pohorí Vihorlat, mimo riešeného uzemia, v lokalite - A III , vymedzene uzemie – PP, kategória vypočítaných zásob – P, sa nachádza druh nerastu – Pb-Zn-Hg. V katastri obce Beňatina, vymedzene uzemie – PP, kategória vypočítaných zásob – P, sa nachádza druh nerastu – Cu-Hg.

- Geomorfológia a reliéf

Riešene uzemie obci tvoria produkty neogénneho vulkanizmu. Charakterizujú ho dva typy vulkanickej aktivity vapenato-alkalickej povahy. Prvým je areálny typ dacitového až ryodacitového vulkanizmu (spodný báden), ktoreho produkty sa vyskytujú obmedzene. Druhým typom je bazaltovo-andezitový až andezitový vulkanizmus typu vulkanického oblúka (stredný sarmat-spodný panoš), ktorý je charakteristicky väčším počtom andezitových stratovulkánov a vulkánov. Su viazane na dva zlomové systémy. Na severovýchodnom okraji zlomového systému sz.-jv. smeru, obmedzujúc graben rovnakého smeru, je situovaný stratovulkán Popriečny.

- Geológia

Riešene uzemie tvoria Vihorlatské vrchy, ktore su v prevažnej miere budovane andezitmi a ryolitmi, tvoria severozápadnú záverečnú časť lineárneho radu malých stratovulkánov tiahnucich sa až do Rumunska. Popriečny ako neorénny vulkanit v záujmovom uzemi Inoviec si zachoval svoju stratovulkanickú stavbu. Kvartér je tu zastúpený proluvialnými sedimentami. Tvoria prevažne mohutne periglaciálne kužele. Vyvíjali sa od spodného pleistocenu až do wurmského glaciálu. Litologicku vyplň týchto sedimentov tvoria najmä andezity. Zaznamenaný je výskyt kvartérnych sedimentov – eolicko-deluvialne sprašové hliny. Rozlišujeme tri typy deluvialnych sedimentov – prevažne hlinité, hlinito kamenité a hlinito – kamenité – balvanité. Na záujmovom uzemi sa v prevažnej miere vyskytuje prvý, menej druhý typ Vlastný masív Vihorlatu predstavuje asymetrickú hrasť so zvyškami vulkanických štruktúr vo vrcholových častiach. V severnej časti katastrálneho uzemia Inovce su horniny magurskeho paleogénu reprezentovane striedajúcimi sa vrstvami pestrofarebných ílovcov, pieskovcov a jednotkou tvorenou glaukonickými pieskovecami, sivomodrými bridlicami, hruborytmickým flyšom z masívnych pieskovcov a z lasturnatých rozpadaných slienitých bridlic.

- Hydrologické pomery

Katastrálne územie obci je bohaté na vodné toky a svojou zložitou plne zodpovedá konfigurácii terénu. Riešene územie spadá do umoria Čierneho mora a je odvodňované povodím Tisy, do ktorého patrí i sústava Bodrogu. Doliny sú bez výrazných riečnych nív. Riečna sieť je stromovitá až peristá. Nápadným znakom reliéfu sú ostré erózne zárezy v pramenných častiach tokov a jarky svedčiacie o vlne spätnej erózie vplyvom tektonického zdvihu územia. Zo svahov Popriečneho v riešenom území stekajú významne potoky Beňatinský potok, Syrový a Suchý potok. Režim všetkých tokov je podmienený kombináciou zdrojov, z ktorých sú toky dotované, a to atmosférickými zrážkami a podzemnými zdrojmi - jedna sa teda dažďovo-snehový typ odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra (odvádzajú zrážkové vody). Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla. Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája. Na základe doterajších výsledkov hydrogeologického prieskumu možno konštatovať, že v katastri riešenej obce sú priaznivé podmienky na získanie zdrojov podzemných

vôd. Cele pohorie Vihorlat patri v súčasnosti medzi významne lokality akumulácie povrchových a podzemných vôd. Tento fakt bol potvrdený už aj v minulosti Nariadením vlády vtedajšej SSR zo 6. februára 1987 o prirodzenej akumulácii vôd v pohorí Vihorlat.

○ Pôdne pomery

V záujmovom katastrálnom uzemi obce su zastúpené hnedé lesné pôdy, občasne rankre. Hnedá lesná pôda ma prívlastok od hnedej farby horizontu (B), produktu hnednutia, čo je súčasné najtypickejší znak týchto pod. Vyvinutá je na rozličných pevných i sypkých horninách a rôznych geomorfologických tvaroch. Vyznačuje sa silným zvetrávaním primárnych silikátov a tvorbou ílových minerálov. Zrnitosť a minerálnym zložením závisí od materskej horniny. Biotická aktivita je slabá až silná a značne ovplyvňuje morfológiu predovšetkým horizontu A.

Rankrová pôda v riešenom uzemi tvorí subtyp rankrová pôda andosolová. Tento subtyp ma vysokú akumuláciu humusu v celom profile. Vyvinul sa na andezitových aglomeratových tufoch. Ma vysoký obsah skeletu, je štruktúrny, kyprý, prevzdušnený a priepustný.

Vlastné svahové polohy Vihorlatu pokrývajú kambizeme modálne kyslé, sprievodne kultizeme a rankre zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín. Prevládajúcim pôdnym druhom su pôdy hlinité a piesčito - hlinité. Vývoj pod, okrem iných činiteľov, závisí najmä od podôtvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu, atď.

Vzhľadom na svoj potenciál (typologicko-produkčne kategórie) ide v rámci záujmového uzemia celkovo o stredne až menej produkčne pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní: na alúviu potokov a na malo sklonitom predhorí Vihorlatu zväčša ako orne pôdy, smerom k lesným komplexom pohoria sa zvyšuje zastúpenie trvalých trávnych porastov.

Kvalita pôdy: podľa prílohy č.2 uvedeného NV SR, v k.ú. Koňuš sa medzi najkvalitnejšie poľ. pôdy radia pôdy s kódom BPEJ: 0357002, 0357202, 0389002, 0557202, 0657002, 0657202, 0671242, 0671442, 0689242.

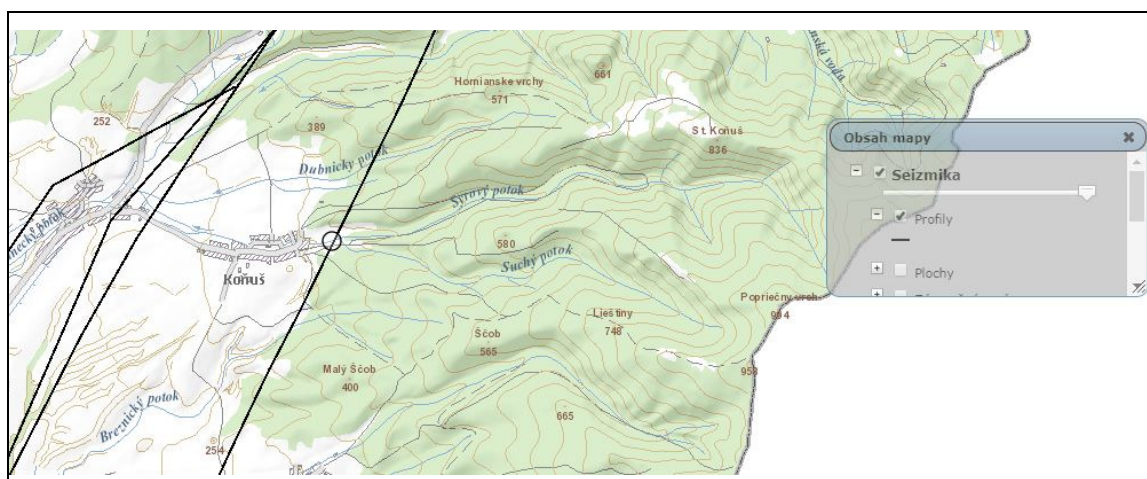
○ Klimatická charakteristika

Klimatické a hydrologické charakteristiky su veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného uzemia. Klimaticky patri riešene uzemie Inoviec do mierne teplej klimatickej oblasti. Uzemie je pod vyznievajúcim vplyvom relatívne teplej klímy od Stredozemného mora a vyznievajúcim vplyvom relatívne vlhkej suboceanskej klímy od Atlantického oceánu. Tento charakter podnebia podmieňuje existenciu variantu základnej vegetačnej stupňovitosti. Vo Vihorlatských vrchoch podobne ako v iných pohoriach Slovenska závisí klimatická charakteristika od reliéfu a s nim súvisiacej nadmorskej výšky. Vyplýva to z relatívne malých horizontálnych vzdialenosti a veľkých výškových rozdielov, ktoré majú rozhodujúci vplyv na teplotu, zrážky, silu a smer vetra. Najteplejší mesiac v riešenom uzemi je júl a najchladnejší január. Hrubú informáciu o zmene teploty vzduchu v závislosti od nadmorskej výšky uvádzame v tabuľke, v ktorej su zistené mesačne a ročne vertikálne gradienty teploty (GT) vzduchu pre širšiu časť riešeného uzemia.

Priemerná ročná teplota sa pohybuje v rozpätí 9 až 10 oC. Priemerne teploty su v januári -5 až -7 oC, priemerná teplota v júli sa pohybuje 12 až 16 oC. V chladnom období roka je relatívna vlhkosť vzduchu zreteľne vyššia, v teplom období je nižšia. Minimálna relatívna vlhkosť vzduchu je na jar najčastejšie v apríli, pri. v máji; maximálna v decembri. S nadmorskou výškou sa relatívna vlhkosť vzduchu zvyšuje. Ročný úhrn zrážok v katastrálnom uzemi Inovce sa pohybuje okolo 700 až 900 mm. Ročný priebeh zrážok ma výrazný vzrastajúci trend od marca do júna, pri. Jula, potom nastáva pokles.

2.1.3 Seizmicita

Geologicko-tektonická stavba a prejavy neotektonických /v období sarmat – kvartér/ pohybov v uzemi majú veľký vplyv na seizmicitu uzemia. Záujmové uzemie je porušené početnými zlomovými systémami. Za potenciálne seizmicky aktívne zlomy možno považovať Vihorlatský zlom. Na tento zlom je možné viazať aj ohnisko zemetrasení, ktoré boli lokalizované v nedávnej minulosti v tomto regióne. Hĺbka ohnísk zemetrasení je 3-13 km, magnitúda 5,01 – 5,7. Podľa pril. A/2 STN 73 0036 riešene uzemie, ktoré sa nachádza severne od seizmickej línie Vranov – Michalovce – Vyšné Nemecké, leží v oblasti s maximálnou seizmicitou do 6 st. stupnice MSK64.

Zdroj: Mapportál ŠGÚDŠ

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZÁVÄZNÝCH ČASŤÍ ÚPN VÚC KOŠICKÉHO KRAJA

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Košického kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je potrebné záväznú časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení územného plánu obce rešpektovať. V roku 2014 bola spracovaná aktualizácia ÚPN VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením č. 92/2014 zo dňa 30.06.2014 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 6/2014, Zmeny a doplnky 2017, schválené uznesením Zastupiteľstva KSK č. 510/2017 dňa 12.6.2017. Záväzná časť vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.18/2017.

Záväzné časti ÚPN – VÚC Košického kraja a jeho schválených Zmien a doplnkov 2017, ktoré je potrebné zohľadniť v riešení Územného plánu obce Koňuš:

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry
- 2.1. podporovať rozvoj sídelnej štruktúry vytváraním polycentrickej siete centier osídlenia, ťažísk osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 2.7. rešpektovať pri novej výstavbe objekty obrany štátu a ich ochranné a bezpečnostné pásma
- 2.15. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry,
  - 2.15.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa;
    - východoslovenskú rozvojovú os Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica s Ukrajinou,

- 2.17. vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,
- 2.18. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 2.19. zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 2.20. vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí.
- 2.21. vytvárať podmienky pre udržanie a oživenie stagnujúceho a upadajúceho vidieckeho osídlenia v priestoroch:

2.21.3. oblasť Sobraniec

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry

- 3.1 zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
- 3.2 vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,
- 3.3 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb;
- 3.7. vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,
- 3.8. podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

- 4.8. viazať lokalizáciu služieb cestovného ruchu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
- 4.11. podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
- 4.13. vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
- 4.17. podporovať ťažiskové formy cestovného ruchu v Košickom kraji (vidiecky a agroturistika, mestský a kultúrno-poznávací, kúpeľný a zdravotný, zimný, letná turistika a pobyty pri vode a aktivity súvisiace s rozvojom tradičných remesiel a gastronómie špecifických pre Košický kraj).

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinej štruktúry

- 5.1. chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, ... a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a

- racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
- 5.2. zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôbiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
  - 5.3. podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
  - 5.4. zohľadniť a revitalizovať v územnom rozvoji:
    - b) pamiatkový fond, národné kultúrne pamiatky, ako aj ochranné pásma všetkých kategórií pamiatkového fondu,
  - 5.5. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,
  - 5.9. podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
  - 5.10. v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch prírodného dedičstva UNESCO, v NEOCENT, v biotopoch európskeho významu, národného významu a v biotopoch druhov európskeho a národného významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,
  - 5.11. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,
  - 5.12. zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivú existenčnú podmienku pre biotu vodných ekosystémov,
  - 5.13. identifikovať stresové faktory v území a zabezpečiť ich elimináciu
    - 5.13.1 vzdušné elektrické vedenia postupne ukladať do zeme,
    - 5.13.3 vytvárať podmienky pre prednostnú realizáciu verejného technického vybavenia v urbanizovaných priestoroch,
  - 5.17. zabezpečiť trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržaniu významných alebo charakteristických črt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity,
  - 5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
  - 5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.

7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry

- 7.1. zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.4. na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,

- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,
- 7.15. chrániť koridory existujúcich elektrických vedení a územia zálohované pre výstavbu zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou,
- 7.15.9. chrániť koridor pre nové 2x110 kV napájanie ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina.

8. V oblasti hospodárstva a regionálneho rozvoja

- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.11. vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných a poľnohospodárskych areálov,
- 8.17. a) minimalizovať používanie fosílnych palív v energetike,
b) podporovať efektívne zavádzanie výroby elektrickej energie a tepla z dostupných obnoviteľných zdrojov,
c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

5. Nadradená technická infraštruktúra

5.7. stavby zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou

5.7.9. 2x110 kV napájanie ES Michalovce – ES Sobrance – ES Snina.

Stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov ÚPN obce sú verejnoprospešné. Na uvedené stavby sa vzťahuje zákon č.50/1976 Zb. a zákon č.282/2015 o vyvlastnení pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 01.07.2016.

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE

2.3.1 Obyvateľstvo

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje Štatistického úradu SR sú z posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov zo dňa 21. mája 2011 a pravidelných štatistických zisťovaní.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %

regresívna	pod - 2 %
------------	-----------

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách (podľa EÚ):

predproduktívny vek	0 – 14 rokov
produktívny vek	15 – 64 rokov
poproduktívny vek	65 a viac rokov.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade. Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Vývoj a charakteristika demografického potenciálu

K 31.12.2013 žilo v obci Koňuš 358 obyvateľov, čo predstavuje 1,56 % z celkového počtu obyvateľov okresu Sobrance.

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 2 323,46 ha, priemerná hustota osídlenia 16 obyvateľov na 1 km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2013

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011	2013
Počet obyvateľov	574	541	414	369	366	358
Prírastok obyvateľov	- 33	- 127	- 45	- 3	- 8	
Index rastu	94,3	76,5	89,1	99,2	97,8	
Ø ročný prírastok	- 0,57 %	- 2,13 %	- 1,09 %	- 0,81 %	- 1,09 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva obec Koňuš od sledovaného roku 1970 stále dosahovala úbytky obyvateľstva. V rokoch 1980 – 1991 došlo k výraznému zníženiu počtu obyvateľov (- 127 osôb) . V ďalších rokoch tempo znižovania populácie výrazne spomalilo. Priemerné ročné prírastky dosahovali hodnoty od - 0,57 % do - 1,09 %, čo zaradilo obec do kategórie stagnujúceho sídla s výnimkou rokov 1980 – 1991, kedy ukazovateľ vývoja obce bol regresívny.

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1991 – 2013

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	

1991	414	79	226	109	72,5
%	100,00	19,08	54,59	26,33	
2001	369	60	204	105	57,1
%	100,00	16,26	55,28	28,45	
2011	366	47	254	65	72,3
%	100,00	12,8	69,4	17,8	
2013	358	44	250	64	68,75
%	100,00	12,29	69,83	17,88	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z uvedeného prehľadu vidieť, že veková štruktúra obyvateľstva v obci Koňuš sa počas celého sledovaného obdobia vyvíjala veľmi nepriaznivo, kde poproduktívne obyvateľstvo výrazne prevažuje nad predproduktívnym a index vitality je pod úrovňou 100 bodov, (regresívny - ubúdajúci typ populácie), čo je hlavným prejavom starnutia populácie.

Priemerný vek obyvateľstva v roku 1991 bol 39,3 rokov, v roku 2001 sa zvýšil na 40,8 rokov a v roku 2011 dosahoval 41,49 rokov.

Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 v obci tvoria ženy 50,0 % z celkového počtu obyvateľov. Podľa vzdelanostnej štruktúry základné vzdelanie má ukončených 19,94 % obyvateľov, učňovské a stredné bez maturity 30,32 %, stredné odborné s maturitou a stredné všeobecné 24,36 % a vyššie a vysokoškolské 9,56 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda gréckokatolícka cirkev (61,20 %), nasleduje rímskokatolícka cirkev s 22,13 % obyvateľstva a pravoslávna cirkev so 7,10 %. Podľa národnostnej štruktúry v obci prevláda slovenská národnosť, hlási sa k nej 95,35 % obyvateľstva. S viac ako 1,91 % sa hlásia k ukrajinskej etnickej skupine. Ostatné národnosti sa podieľajú s menej ako 1 % na zložení obyvateľstva obce. Údaje sú spracované z výsledkov Sčítania obyvateľov, domova bytov z 21. mája 2011.

Návrh pre obec Koňuš:

Podľa „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013) je zrejmé, že na Slovensku vzniknú do roku 2035 tri regióny s vysokým populačným potenciálom (rozvojové regióny) a jeden región s nízkym populačným potenciálom (depodulačný región). Úbytok a starnutie obyvateľstva v okresoch s nízkym populačným potenciálom budú mať dopady na spôsob života aj životnú úroveň týchto regiónov. Strata dynamiky a stagnácia sa prejaví predovšetkým na trhu práce na strane ponuky aj dopytu. Pôjde o regióny s vysokými nárokmi na zdravotnú aj sociálnu starostlivosť a služby pre seniorov.

Okres Sobrance patrí medzi najstaršie okresy na východnom Slovensku a v rámci okresov SR patrí medzi okresy s najväčším celkovým úbytkom obyvateľstva (-5,07 na 1000 obyv.). Predstavuje územie so zložitou hospodárskou situáciou, bez významnejšej ekonomickej základne, z ktorého sa obyvatelia vysťahovávajú. Najväčší úbytok spôsobuje prirodzený pohyb (prevaha zomretých nad narodenými), ale v nemalej miere aj migrácia za prácou. V záujme zvrátenia negatívneho demografického vývoja je potrebné vytvoriť dostatočný počet pracovných príležitostí, prijať opatrenia pre podporu v bytovej politike a sociálnej infraštruktúre.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Koňuš sa vychádzalo z „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013), z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva v obci a s využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	2013	2015	2020	2025	2030	2035
Koňuš	358	365	383	402	422	443

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Sobrance podľa „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“:

Okres Sobrance :

Rok 2015	22 610 obyvateľov
Rok 2020	22 236 obyvateľov
Rok 2025	21 826 obyvateľov
Rok 2030	21 394 obyvateľov
Rok 2035	20 881 obyvateľov

2015 - 2035 úbytok celkom: - 1 958 obyvateľov (- 7,34%).

2.3.2 Ekonomická aktivita

Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a ich podielu na celkovom počte obyvateľov má klesajúcu tendenciu. Ide o postupné prejavovanie sa starnutia obyvateľstva a posun početnejších skupín do vyššieho veku. Podľa Štatistického úradu SR (REGDAT - databáza regionálnej štatistiky), v okrese Sobrance od roku 2001 bol zaznamenaný pokles ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Kým v roku 2001 EA obyvateľstvo tvorilo 47,97 % z celkového počtu, v roku 2011 to bolo 42,10 %. Pre porovnanie Košický kraj vykazoval v roku 2001 47,90 % EA obyvateľstva, v roku 2011 to bolo 45,35 % osôb z celkového počtu obyvateľov kraja.

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 366 obyvateľov obce tvorilo 162 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 44,26 % (okres Sobrance 42,10 %). Z toho ženy tvorili 41,35 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 31 osôb.

Ekonomický aktívnych osôb v pozícii zamestnanca bolo 104, v pozícii podnikateľ bez zamestnancov 16 osôb a podnikateľ so zamestnancami 2 osoby. Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo v odvetví pestovanie plodín a chov zvierat (23) a verejnej správe a obrane, povinné soc. zabezpečenie (20), nasledoval maloobchod (11) a vzdelávanie (11). Do zamestnania dochádzalo 121 ekon. aktívnych osôb.

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011 (SODB 2011)

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Koňuš	366	162	44,26	31	19,13

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR za okres Sobrance vykazoval v mesiaci august 2014 21,32 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne najvyšším na Slovensku. V Košickom kraji bola evidovaná v tomto období 16,52 % miera evidovanej nezamestnanosti.

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2030 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Sobrance v roku 2015 sa predpokladá nárast celkových úbytkov obyvateľstva - 3,27, v roku 2030 to bude úbytok - 4,48 obyvateľov (na 1000 obyv.). Priemerný vek v roku 2015 sa predpokladá 40,05, v roku 2030 sa zvýši na 43,37 rokov. S týmto ukazovateľom súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kedy bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu.

Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Sobrance, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu a cezhraničnej spolupráce.

2.3.3 Bytový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov zo dňa 21.mája 2011 bol v obci tento stav domového a bytového fondu:

a/ Domový fond tvorilo v obci spolu 133 domov

b/ Bytový fond tvorilo v obci spolu 139 bytov .

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	130	135	129	112	112
Prírastok bytov	+ 5	- 6	- 17	0	
Počet bytov/1 000 obyv.	226,5	249,5	311,6	303,5	303,5
Okres Sobrance	226,9	253,9	286,9	282,3	289,1
Košický kraj	247,6	273,6	297,9	296,8	295,6
SR			370,0	353,5	321,3

Zdroj: ÚPN-VÚC Košický kraj, Zmeny a doplnky 2014, vlastné výpočty

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Koňuš možno konštatovať, že doterajší vývoj bytov zaznamenal najväčší úbytok po roku 1991. Do roku 1991 obec dosahovala v počte bytov na 1000 obyvateľov a v počte obyvateľov na jeden byt (obložnosť) hodnoty pod priemerom okresu Sobrance ako aj krajského priemeru.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 - 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./ byt)	4,42	4,01	3,21	3,29	3,35
Okres Sobrance	4,41	3,94	3,49	3,54	3,45
Košický kraj	4,04	3,65	3,36	3,37	3,38
SR				2,83	3,11

Zdroj: ÚPN-VÚC Košický kraj, Zmeny a doplnky 2014, vlastné výpočty

Priemerný vek rodinných domov je 44 rokov. Postavené sú prevažne z materiálov kameň a tehla. Prevládajú byty 3-izbové (35) a 4-izbové (34) a s 5⁺ obytnými miestnosťami (33). Byty s obytnou plochou 40 – 80 m² (75) a s obytnou plochou 80 – 100 m² (19).

Trvale obývané domy podľa obdobia výstavby

Obec	Do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001 a viac	nezistené
Koňuš	17	77	8	2	24

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Do roku 2035 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu existujúceho bytového fondu, zodpovedajúcu prognóze demografického vývoja obce. Je potrebné počítať aj s vytvorením ponukových plôch pre výstavbu rod. domov aj pre záujemcov mimo obce.

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci je potrebné sa zamerať na obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu. Rozvoj bývania navrhnuť tak, aby v roku 2035 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 443 boli dosiahnuté tieto ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 3,35
- počet bytov na 1 000 obyvateľov 297,8,

čo sú dosiahnuté hodnoty za obec v roku 2011, ktoré sú priaznivejšie ako okresné ukazovatele. To znamená:

- pre predpokladaný nárast obyvateľov o 77 obyvateľov do roku 2035 (od roku 2011) je potrebných cca 23 bytových jednotiek (RD),
- ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 3,35 obyv./byt pre celkový počet obyvateľov 443 v roku 2035 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových domov a rekonštrukciu jestvujúceho domového fondu na celkový počet cca 132 bytových jednotiek (RD) v obci (132 b.j. návrh rok 2035 – 112 b.j. počet obývaných bytov v roku 2011 = 20 b.j. potreba pre navrhovanú obložnosť 3,35 obyv/byt v roku 2035.

2.4 RIEŠENIA ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY OBCE

2.4.1 Význam, poloha a funkcia obce v štruktúre osídlenia

Obec Koňuš leží medzi západnými výbežkami Popriečneho v nadmorskej výške okolo 272 m. V severnej časti miestneho chotára je vrch Starý Koňuš, kóta 836, na ktorom sa našli zlomky keramiky z 10.-11. storočia. Keramika a predpokladane slovanské hradisko však nesúviseli s obyvateľmi dediny Koňuš, lebo ta vtedy ešte nejestvovala.

Z vývoja osídlenia priľahlého uzemia vychodí, že zistene archeologické pamiatky na vrchu Starý Koňuš patrili vtedajším obyvateľom Tibavy alebo Vojnatiny. Prvá sprava o dedine Koňuš je z roku 1414. Ešte v 16. storočí tamojší poddaní aj šoltýs mali k zemepánom povinnosti typické pre valašské obyvateľstvo. Boli väčšinou rusínskeho pôvodu. V 15. a 16. storočí bol Koňuš vo vlastníctve šľachticov z Michaloviec a Tibavy, ako majetková súčasť panstva Tibava. V roku 1567 hospodáril 7 domácnosti na celých, 4 na polovičných usadlostiach a zdanene boli od 9 port. V roku 1588 hospodáril 7 domácnosti na polovičných a 4 na štvrtinových, takže ich zdanili od 3,5 porty. V roku 1599 stalo v Koňuši 28 obývaných poddanských domov a 1-2 domy šoltýsov. Koncom 16. storočia bol Koňuš stredne veľkou dedinou s takmer výlučne poddanským obyvateľstvom rusínskeho pôvodu. Počas 17. a začiatkom 18. storočia sa 2/3 poddaných odsťahovali, prípadne vymreli. V roku 1715 hospodáril 9 sedliackych a jedna želiarska domácnosť, v roku 1720 už 17 sedliackych a jedna želiarska. V dedine bol vodný mlyn a v chotári aj vinice.

V súlade so záväznými výstupmi ÚPN – VÚC Košického kraja je potrebné posilňovať rozvoj vidieckych sídiel a vytvárať rovnocenné kultúrne a sociálne prostredie, pričom treba zachovať vidiecky charakter osídlenia a ráz krajiny s prírodnými a urbanistickými špecifikami. V týchto intenciách je potrebné v Územnom pláne obce Koňuš riešiť ďalší rozvoj obce.

2.4.2 Širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Hierarchia obce v rámci sídelnej štruktúry Slovenskej republiky je definovaná v Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 v zmysle nariadenia Vlády Slovenskej republiky číslo 528/2001 Z. z., ktorým sa vyhlásila záväzná časť Konceptie územného rozvoja Slovenska 2001 v znení neskorších zmien a doplnkov a v Územnom pláne veľkého územného celku Košického kraja v znení neskorších

zmien a doplnkov, ktoré sú rešpektované v územnom plané obce.

Podľa Konceptii územného rozvoja Slovenska 2001 a Územného planu veľkého územného celku Košického kraja v znení neskorších zmien a doplnkov sa obec Koňuš nachádza v kontakte s východoslovenskou rozvojovou osou: Košice - Sečovce - Michalovce - Sobrance - hranica s Ukrajinou, ako rozvojovou osou prvého stupňa. V súlade s riešením Územného planu veľkého územného celku Košického kraja je potrebné podporovať rozvoj priestoru, charakterizovaného demografickým nárastom a ekonomickou depresiou.

2.4.3 Vázby obce na záujmové územie

Obec Koňuš sa nachádza severovýchodne od okresného mesta Sobrance. Katastrálne územie obce je v dotyku s obcami, v severnej časti s obcou Beňatina, v západnej časti s obcou Choňkovce, v juhozápadnej časti s obcou Tibava a v južnej časti s obcou Priekopa. Východná hranica k.ú. je súčasne štátnou hranicou s Ukrajinou.

Riešené územie je vymedzené celým administratívnym územím obce Koňuš. Pre územný plán obce je riešene územie vymedzene katastrálnym územím, k. u. Koňuš o rozlohe 23,23 km² (2323ha). Nadmorská výška je 272 m. n. m. Priemerná hustota obyvateľstva je 14,64 obyv./km².

2.4.4 Technická infraštruktúra

Koncepcia rozvoja dopravy Košického kraja pre okres Sobrance sú definované cestnou prvej triedy I/19 Košice - Michalovce, ktorá je definovaná ako cesta medzinárodná (európska) E50, cesta (Transeurópska) "TEM" TEM4, multimodálny koridor TEN-T Rýn - Dunaj a cestou regionálneho významu cestou triedy II/566 v trase Tibava - Podhorod' - Ubľa. Okres Sobrance má hlavnú dopravnú os vo východo-západnom smere ako cestu I/19 ktorá je cestou celoštátnej úrovne v úseku Košice - Michalovce - Sobrance - hr. Ukrajina. Obec Koňuš sa napája cestou III. triedy č. 3811 stykovou križovatkou v obci Choňkovce na cestu II/566 so smerom Sobrance - Ubľa. Cesta III/3811 končí v zastavanom území obce Koňuš.

V zastavanom území je systémom miestnych obslužných komunikácií dopravne obsluhovaná jestvujúca zástavba. V zastavanom území obce sú vytvorené parkovacie plochy pri zariadeniach občianskeho vybavenia. Chodníky pre peších sú vybudované iba čiastočne. Obec je obsluhovaná autobusovými linkami, v obci sú 2 autobusové zastávky.

Riešeným katastrálnym územím obce nie sú vedené nadradené trasy technického vybavenia územia. Obec je v súčasnosti zásobená elektrickou energiou z 22 kV vzdušného vedenia V 410, ktoré je napájané z ES 110/22kV Sobrance. TS v obci sú napájané z vedenia V₄₁₀. Sekundárne NN nadzemné vedenie v obci bolo kompletne zrekonštruované v r. 2013 a je vyhotovené izolovaným vedením AES 4x120. Konfigurácia distribučnej sústavy NN a umiestnenie distribučnej TS vyhovuje požiadavkám súčasnej zástavby v obci. Verejné osvetlenie je umiestnené ako súčasť NN siete. Pre napájanie odberných elektrických zariadení sú využívané ako zdroj el. energie tri trafostanice v majetku VSD, a.s..

V obci sa nachádza plynárenské zariadenia SPP-D. Zdrojom plynu pre obec Koňuš je regulačná stanica plynu vybudovaná v obci Choňkovce. Táto RS má výkon 1200 m³/hod. a zásobuje v obciach Choňkovce, Koňuš, Baškovce a Hlivišťa. Spoločná distribučná sieť je v obci Koňuš vybudovaná v tlakovej úrovni STL 100 kPa a NTL.

V obci Koňuš je v vybudovaný verejný vodovod v operatívnej správe spoločnosti VVS, a.s. Košice. Vodným zdrojom sú 2 vodárenské zdroje: prameň Kamenistý (povolený odber O_p je 7 l.s⁻¹) a prameň Syrový (povolený odber O_p je 13 l.s⁻¹). Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Koňuš o objeme 50 m³ s kótou dna 312,30 m.n.m. a max. hladinou 316,20 m.n.m..

V obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia. Splaškové odpadové vody sú odvádzané do žump.

Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami stekajú do Syrového potoka.

V k. ú. sa nenachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p.,.

K.ú. preteká vodný tok Syrový potok s prítokmi, Breznický potok, Dubnický potok .

Rozvody telefónnej siete vyhovujú súčasným potrebám. Telekomunikačne je obec súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci obce sú pripojení na digitálnu ústredňu priamo v obci Choňkovce. Územie obce je pokryté signálmi mobilných operátorov. Na riešené územie prichádza telekomunikačný kábel od obce Choňkovce, pokračuje pozdĺž cesty tr. III. a končí v strede obce Koňuš.

Na území obce sa nenachádzajú televízne ani rozhlasové vykrývače. Príjem televízneho a rozhlasové vysielacia Dubník je na prevažnej časti územia obce dobrý. Príjem rozhlasového a TV signálu v súčasnosti sa zabezpečuje prostredníctvom individuálnych antén.

Územie obce je pokryté signálmi mobilných operátorov Orange, a.s., Slovak Telecom, ktorých vykrývače sa nachádzajú v k.ú obce Beňatina a Choňkovce.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

2.5.1 Zhodnotenie urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí obec Koňuš do druhej veľkostnej skupiny obcí v Košickom kraji (od 200 - 499 obyv.). Je vidieckym sídlom. Leží v hornej časti údolia Syrového potoka v nadmorskej výške okolo 210 m. Obec Koňuš leží cca 10 km severne od mesta Sobrance. Obec je napojená na cestný systém cestou tr. III/3811 Koňuš - Choňkovce, ktorá sa pripája v strednej časti v obci Choňkovce na cestu tr. II/566 Tibava - Podhorod' – Dúbrava. Cesta tr. II/566 sa v obci Tibava pripája na cestu tr. I/19 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina.

Obec Koňuš leží medzi západnými výbežkami Popriečneho v nadmorskej výške okolo 272 m. V severnej časti miestneho chotára je vrch Starý Koňuš, kóta 836, na ktorom sa našli zlomky keramiky z 10.-11. storočia. Keramika a predpokladane slovanské hradisko však nesúviseli s obyvateľmi dediny Koňuš, lebo ta vtedy ešte nejestvovala.

Z vývoja osídlenia priľahlého uzemia vychodí, že zistene archeologické pamiatky na vrchu Starý Koňuš patrili vtedajším obyvateľom Tibavy alebo Vojnatiny. Prvá sprava o dedine Koňuš je z roku 1414. Ešte v 16. storočí tamojší poddaní aj šoltýs mali k zemepánom povinnosti typické pre valašské obyvateľstvo. Boli väčšinou rusínskeho pôvodu. V 15. a 16. storočí bol Koňuš vo vlastníctve šľachticov z Michaloviec a Tibavy, ako majetková súčasť panstva Tibava. V roku 1567 hospodáril 7 domácnosti na celých, 4 na polovičných usadlostiach a zdanene boli od 9 port. V roku 1588 hospodáril 7 domácnosti na polovičných a 4 na štvrtinových, takže ich zdanili od 3,5 porty. V roku 1599 stalo v Koňuši 28 obývaných poddanských domov a 1-2 domy šoltýsov. Koncom 16. storočia bol Koňuš stredne veľkou dedinou s takmer výlučne poddanským obyvateľstvom rusínskeho pôvodu. Počas 17. a začiatkom 18. storočia sa 2/3 poddaných odsťahovali, prípadne vymreli. V roku 1715 hospodáril 9 sedliackych a jedna želiarska domácnosť, v roku 1720 už 17 sedliackych a jedna želiarska. V dedine bol vodný mlyn a v chotári aj vinice.

V súlade so záväznými výstupmi ÚPN – VÚC Košického kraja je potrebné posilňovať rozvoj vidieckych sídiel a vytvárať rovnocenné kultúrne a sociálne prostredie, pričom treba zachovať vidiecky charakter osídlenia a ráz krajiny s prírodnými a urbanistickými špecifikami. V týchto intenciách je potrebné v Územnom pláne obce Koňuš riešiť ďalší rozvoj obce.

Územný rozvoj obce Koňuš je podmienený urbanistickou koncepciou, na ktorej je toto osídlenie založené. Kompozičná os juhozápad - severovýchodnej, ktorá je reprezentovaná cestou III/3811. Cesta prechádza pozdĺž celej zastavenej časti obce v smere od Choňkoviec do obce Koňuš.

Hlavná kompozičná os v priestore cesty III/3811 v zostava aj naďalej polyfunkčnou osou, na ktorú sa viaže občianska vybavenosť s bývaním. Na túto kompozičnú os budú naďalej nadväzovať predovšetkým jestvujúce aj uvažované plochy bývania, občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, poľnohospodárskej výroby a skladového hospodárstva.

Dopravná kostra obce je v riešení územného planu obce doplnená o zariadenia statickej dopravy, parkoviska situované na najžiadanejších miestach.

Zastavane územie obce takto tvorí logickú, uzavretú plochu. V prvom poradí výstavby bude potrebné riešiť menšie lokality v zastavanom území obce, jednoduchšie napojiteľne na dopravu a ostatné zariadenia technickej infraštruktúry a zároveň zohľadňujúce majetkoprávne možnosti obce a vlastníkov pozemkov.

Prevažná časť obce je tvorená pôvodnými rodinnými domami, ktoré len čiastočne vyhovujú plošným, dispozičným, materiálovým a architektonickým nárokom na bývanie. Tento stav je možné eliminovať možnosťou prístavby existujúceho fondu a tým zvýšiť štandard domov a bytov na úroveň súčasných nárokov. Treba brať do úvahy aj ochranu pôvodnej architektúry a parcelácie.

Plocha poľnohospodárskej výroby bola koncentrovaná na hospodárskom dvore v katastrálnom území Koňuš, na južnom okraji obce. S jej ďalším rozvojom sa aj naďalej uvažuje. Navrhovaná plocha pre obecné kompostovisko je navrhované v severnej časti obce.

Plochy športu sú rozvíjané predovšetkým vo väzbe na existujúce zariadenia v obci – viacúčelové ihrisko pri bývalej materskej škole, detské ihrisko.

Plochy rekreácie sa v obci nenachádzajú. V návrhu riešenia sú situované v západnej časti obce pri požiarnej nádrži a v strednej časti zastavaného územia obce. Sprístupnenie lokality v západnej časti je napojením na cestu III/3811 vytvorením Rekreačno-oddychového priestoru s vodnou plochou a prvkami drobnej architektúry, stravovacími a ubytovacími kapacitami, parkovacími plochami.

V riešení územného planu obce Koňuš sú prehodnotené a stanovené požiadavky na priestorový rozvoj všetkých funkcií, vrátane infraštruktúry.

Významné miesta s charakteristickými znakmi krajinného rázu najvyššej kategórie v obci:

Historicky významné charakteristiky (priestorové a funkčné dominanty) obce:

- Gréckokatolícky chrám zasvätený sviatku Zoslania Svätého Ducha.
- Pravoslávny chrám zasvätený Svätým ženám myronosiciam.
- Vojnové hroby.
- Kríž a vyhládka na hranici.

Novodobé charakteristiky (priestorové a funkčné dominanty):

- Obecný úrad.
- Materská škola.
- Dom smútku.

2.5.2 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Z hľadiska urbanistickej koncepcie navrhujeme obec rozvíjať v súlade s jeho doterajšou kompozičnou štruktúrou formou ulicovej zástavby.

Rozvoj sídla je navrhovaný intenzívnejšou dostavbou, čím sa zvýši štandard bývania, služieb, občianskej vybavenosti a zníži sa koeficient obývanosti bytov.

Ďalším zámerom riešenia je prehodnotenie zariadení občianskej vybavenosti v navrhovaných plochách. V rámci plôch občianskej vybavenosti je nutné počítať s parkovacími plochami pre osobné automobily.

Navrhovaná urbanistická koncepcia rozvoja priestorového usporiadania obce

- zachováva:
  - siluetu obce s architektonickou dominantou – gréckokatolícky chrám, pravoslávny chrám a domom smútku,
  - kompaktný charakter urbanistickej štruktúry,
  - charakter okolitej poľnohospodárskej krajiny, ktorú dotvára líniovými prvkami zelene v zmysle návrhov MÚSES,
- rešpektuje:
  - existujúcu pôdorysnú osnovu obce,
  - existujúcu zástavbu a výškovú hladinu vidieckej zástavby,
- navrhne plochy pre rozvoj funkcií:
  - bývania v rodinných domoch – preluky, plochy nadrozmerných záhrad, ornej pôdy, lúk a pasienkov
  - plocha centra obce - park v centre obce, okolie pri obchode, gréckokatolíckom chráme, pravoslávnom chráme, obecnom a kultúrnom dome,
  - na plochách poľnohospodárskej pôdy – plochy technickej infraštruktúry,
  - na plochách poľnohospodárskej pôdy – polyfunkčné plochy športu, rekreácie a verejnej zelene,
  - plochy dopravy: rekonštrukcia existujúcej cesty pre zberný dvor a obecné kompostovisko, pešie a cyklistické s využitím poľných a lesných ciest.

Na obnovu a prestavbu územný plán navrhuje:

- zachovať, prípadne rekonštruovať so zachovaním pôvodného výrazu, niektoré objekty z typickej zástavby, k odstráneniu pristúpiť len v prípade závažného statického narušenia konštrukcie,
- podporovať rekonštrukciu a rozširovanie existujúceho domového fondu dostavbami a nadstavbami (pri dodržaní regulatívov intenzity využitia územia),
- plochu poľnohospodárskej výroby - agroturistika,
- revitalizácia verejnej zelene - v hraniciach zastavaného územia obce,
- dobudovať chýbajúce zariadenia a trasy dopravnej a technickej infraštruktúry,
- rekonštruovať miestne komunikácie.

Návrh na asanáciu

Územný plán neuvažuje s celoplošnými asanáciami existujúcich objektov.

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE

Súčasťou návrhu funkčného využívania uzemia je určenie prípustných, obmedzujúcich alebo vylučujúcich podmienok na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia. Určenie regulácie využitia jednotlivých plôch je v záväznej časti územného plánu obce.

2.6.1 Obytné územie

Nové rozvojové plochy sú navrhované v nadväznosti na existujúcu zástavbu obce, čo umožňuje plynulo nadviazať na existujúce dopravné a technické vybavenie. Podstatná časť rozvojových plôch je na nových lokalitách, pričom sa navrhujú najmä plochy pre individuálne bývanie. Požiadavky na bývanie súvisia jednak s potrebami vytvoriť podmienky pre stabilizáciu mladej generácie obyvateľov obce.

Pri všetkých novostavbách a rekonštrukciách rodinných domov navrhujeme vychádzať

z princípov uplatňovania regionálnych prvkov so šikmými strechami, rešpektujúc merítka a výraz týchto stavieb a zladiť s ich funkčnou vybavenosťou. Pri samostatne stojacích domoch navrhujeme objekty orientovať na úzkych pozemkoch štítom do ulice. Tento princíp navrhujeme uplatňovať aj v samotnom materiálovom prevedení.

Regulácia štruktúry zástavby

V obci je navrhnutá otvorená zástavba - prerušovaná štruktúra zástavby (samostatne stojace domy, dvojdomy). V územnom pláne je územie rozčlenené na lokality, v ktorých platí nasledovná funkčná regulácia zástavby s uvedením prípustného, obmedzeného a zakázaného využitia územia:

Funkcia bývania je rovnomerne rozložená na celom území sídla, najmä po jeho okraji na severnej, a južnej strane. Ide hlavne o plochy bývania, služieb a drobných prevádzok. Bývanie bude v rodinných typoch – samostatne stojace.

Vymedzenie plôch pre bývanie je jedna z prioritných potrieb, ktoré územný plán rieši. Tieto plochy sú riešené na nových lokalitách v nadväznosti na existujúcu obytnú zástavbu.

Návrh

V návrhu ÚPN obce je potrebné na základe posúdenia súčasného stavu bytového fondu navrhnuť regulatívy na rekonštrukciu a asanačnú prestavbu existujúceho bytového fondu a navrhnuť rozvojové plochy pre novú výstavbu so stanovením regulačných prvkov pri realizácii výstavby v týchto lokalitách:

Navrhované plochy pre rodinné domy:

- lokalita „Zdola dediny“ – západná časť obce (1. a 2. variant),
- lokalita „Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce (1. a 2. variant),
- lokalita „Topolovo“ – severná časť obce (1. a 2. variant),
- lokalita „Záhumienky II“ – severná časť obce (1. a 2. variant),
- lokalita „Brahoncovo“ – južná časť obce (2. variant),
- využitie nadrozmerých záhrad a prieluk v obci.

2.6.1.1 Požiadavky na varianty riešenia - bývanie

Koncepcia riešenia je založená na overení územného rozvoja obce na základe týchto skutočností:

- zvažovania demografických trendov vývoja obce (zhodnotenie vývoja obyvateľstva prirodzenou menou a migráciou v okrese Sobrance a Michalovce),
- možnosti riešenia nových priestorových trendov rozvoja obce (vychádzajúc z podnetov a námetov pre riešenie ÚPN obce zozbieraných v prípravnej fáze) súvisiacich aj s rozvojom dopravného systému.

V návrhu prognózy sú zohľadnené nové rozvojové impulzy a sú premietnuté do uvažovaného prognózovaného vývoja počtu obyvateľov obce Koňuš.

Variant I. a variant II.

Urbanistická koncepcia obce je v oboch variantoch rovnaká, líši sa funkčným využitím rozvojových plôch pre bývanie.

V zásade je možné považovať variant I. za realistickejší ako variant II., nakoľko variant II. je veľkorysejší vo vzťahu k rozvojovým plochám aj k nárastu počtu obyvateľov obce.

I. variant vychádza z reálnej prognózy vlastného obyvateľstva, ale migrácia je uvažovaná na hornej hranici a vychádza z navrhovaných a nárokovanych plošných záberov. Je založená na zhodnotení determinantov navrhovaného extenzívneho rozvoja a rozsahu pracovných príležitostí (*tabuľka č.1 a tabuľka č.2*). Vo variante II. navrhujeme väčší územný rozvoj ako je to vo variante I.

Pre optimálnu organizáciu zástavby v týchto lokalitách o výmere cca 9,3810 ha, z toho v prielukách o výmere cca 2,3688 ha. Spolu je navrhovaných 93 b.j. čo vytvára rezervu pre bytovú výstavbu aj pre záujemcov z okolia, predovšetkým.

Tabuľka č.1 - Pre výstavbu rodinných domov sa navrhujú tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavané územie do r. 2035:

Lokality pre bývanie v rodinných domoch	Počet navrhovaných plôch pre rodinné domy		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
"Zdola dediny" – západná časť obce (RD)	0	16	16
„Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce (RD)	10	13	23
„Topolovo“ – severná časť obce (RD)	12	12	24
„Záhumienky II“ – severná časť obce (RD)	0	10	10
Lokalita – nadrozmerných záhrad a prieluk RD	20	0	20
Spolu navrhované plochy	42	51	93

Tabuľka č.2 - Počet obyvateľov a bytov podľa lokalít

	Počet bytov	Počet obyv. / 1 byt	Počet obyvateľov
"Zdola dediny" – západná časť obce (RD)	16	3,35	53
„Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce (RD)	23	3,35	77
„Topolovo“ – severná časť obce (RD)	24	3,35	80
„Záhumienky II“ – severná časť obce (RD)	10	3,35	33
Lokalita – nadrozmerných záhrad a prieluk RD	20	3,35	67
Celkom	93		310

Navrhovaný prírastok rodinných domov do roku 2035 je 25 % z disponibilných lokalít t.j. 23 RD.

II. variant pozostáva z variantu I. a doplnením zástavby v lokalite " Brahoncovo". Celkový počet navrhovaných bytov je 125 bytov, z toho je 125 rodinných domov (*tabuľka č.3 a tabuľka č.4*) .

Pre optimálnu organizáciu zástavby v týchto lokalitách o výmere cca 13,2092 ha, z toho v prielukách o výmere cca 2,3688 ha. Spolu je navrhovaných 125 b.j. čo vytvára rezervu pre bytovú výstavbu aj pre záujemcov z okolia, predovšetkým.

Tabuľka č.3 - Pre výstavbu rodinných a bytových domov sa navrhujú tieto disponibilné lokality v zastavanom i mimo zastavané územie do r. 2035:

Lokality pre bývanie v rodinných domoch	Počet navrhovaných plôch pre rodinné domy		
	V zast. území	Mimo zast. územia	Spolu
"Zdola dediny" – západná časť obce (RD)	0	16	16
„Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce (RD)	10	13	23
„Topolovo“ – severná časť obce (RD)	12	12	24
„Záhumienky II“ – severná časť obce (RD)	0	10	10
„Brahoncovo“ – južná časť obce (RD)	20	12	32

Lokalita – nadrozmerných záhrad a prieluk RD	20	0	20
Spolu navrhované plochy	62	63	125

Tabuľka č.2 - Počet obyvateľov a bytov podľa lokalít

	Počet bytov	Počet obyv. / 1 byt	Počet obyvateľov
"Zdola dediny" – západná časť obce (RD)	16	3,35	53
„Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce (RD)	23	3,35	77
„Topolovo“ – severná časť obce (RD)	24	3,35	80
„Záhumienky II“ – severná časť obce (RD)	10	3,35	33
„Brahoncovo“ – južná časť obce (RD)	32	3,35	107
Lokalita – nadrozmerných záhrad a prieluk RD	20	3,35	67
Celkom	125		417

Navrhovaný prírastok rodinných domov do roku 2035 je 18 % z disponibilných lokalít t.j. 23 RD.

2.6.2 Funkčná a priestorová štruktúra obce

Funkčná a priestorová štruktúra obce vyplýva v oboch variantoch z rovnakých východísk, ktoré sú dané predovšetkým založenou priestorovou štruktúrou obce, existujúcou dopravnou kostrou obce a navrhovanou sieťou hlavných komunikácií, ktoré určujú hlavné smery rozvoja obce.

Variant I.

I. variant - Funkčné rozvojové plochy

Funkčné využitie: bývanie			
Názov lokality	Výmera (ha)	Výhoda lokality	Nevýhoda lokality
" Zdola dediny " Rodinné domy	1,7479	- náväznosť na jestvujúcu zástavbu, - komunikáciu a inžinierske siete	- potrebný záber z PP, - čiastočne na chránených pôdach - plocha mimo zastavané územie,
" Pri družstve " Rodinné domy"	2,2321	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia - plocha čiastočne v zastavanom území,	- vybudovanie infraštruktúry - potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha čiastočne mimo zastavané územie,

" Topolovo " Rodinné domy	2,4504	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia - plocha čiastočne v zastavanom území,	- vybudovanie infraštruktúry - potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha čiastočne mimo zastavané územie, - zasahuje do CHVÚ
" Záhumienky II " Rodinné domy	1,0815	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia, - komunikácia a inžinierske siete	- potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha mimo zastavané územie,
Využitie nadrozmerných záhrad a preluk v obci	1,6506	- navrhovaná plocha v zastavanom území, - komunikácia a inžinierske siete	
Spolu navrhované plochy	9,1625		

Variant II.**II. variant** - Funkčné rozvojové plochy pozostávajúce z plôch variantu I. bez zástavby v lokalite

Funkčné využitie: bývanie			
Názov lokality	Výmera (ha)	Výhoda lokality	Nevýhoda lokality
" Zdola dediny " Rodinné domy	1,7479	- náväznosť na jestvujúcu zástavbu, - komunikáciu a inžinierske siete	- potrebný záber z PP, - čiastočne na chránených pôdach - plocha mimo zastavané územie,
" Pri družstve " Rodinné domy"	2,2321	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia - plocha čiastočne v zastavanom území,	- vybudovanie infraštruktúry - potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha čiastočne mimo zastavané územie,
" Topolovo " Rodinné domy	2,4504	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia - plocha čiastočne v zastavanom území,	- vybudovanie infraštruktúry - potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha čiastočne mimo zastavané územie, - zasahuje do CHVÚ

" Záhumienky II "	1,0815	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia, - komunikácia a inžinierske siete	- potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha mimo zastavané územie,
" Brahoncovo "	3,2636	- náväznosť na jestvujúcu hranicu zastavaného územia - plocha čiastočne v zastavanom území	- potrebný záber z PP, - plocha na chránených pôdach, - plocha čiastočne mimo zastavané územie,
Využitie nadrozmerných záhrad a preluk v obci	1,6506	- navrhovaná plocha v zastavanom území, - komunikácia a inžinierske siete	-
Spolu navrhované plochy	12,4261		

2.6.3 Požiadavky na varianty riešenia - občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

Rozmiestnenie a kapacita občianskej vybavenosti je postačujúca. V územnom pláne obce sú navrhované aj nové rozvojové plochy občianskej vybavenosti navrhované v nadväznosti na existujúcu zástavbu obce, čo umožňuje plynulo nadviazať na existujúce dopravné a technické vybavenie.

Rozvoj občianskej vybavenosti má za cieľ poskytnúť bývajúcemu obyvateľstvu v maximálnej miere služby základnej vybavenosti, ktoré sú všeobecným štandardom pre jednotlivé vekové kategórie a pre návštevníkov obce adekvátne služby s kvalitným štandardom.

Občianska vybavenosť:

- Verejná správa: obecny úrad a kultúrny dom.
- Cirkev: Pravoslávny kostol, Gréckokatolícky chrám.
- Iné objekty: dom smútku, obecny dom, viacúčelová budova občianskej vybavenosti, hasičská zbrojnica.

Služby a drobné prevádzky:

- Obchodná vybavenosť zodpovedá primerane veľkosti obce.
- V oblasti služieb sa v obci nachádza pohostinstvo a potraviny.

Plochy športu, rekreácie a voľného času

- V západnej časti k.ú. pri požiarnej nádrži.
- V centrálnej časti zastavaného územia obce.
- K.ú. obce nevedú žiadne miestne ani regionálne cyklotrasy a turistické trasy.

Výroba a služby

- Poľnohospodárstvo: HD.

Variant I. a II.

Funkčné rozvojové plochy

Funkčné využitie: občianska vybavenosť, služby, technická vybavenosť a športovorekreačné plochy			
Názov lokality	Výmera (ha)	Výhoda lokality	Nevýhoda lokality
Plochy športu a rekreácie	0,2733	- jestvujúca plocha požiarnej nádrže - nie je potrebný záber z PPF	- plochy sú mimo zastavané územie, - dobudovanie technického vybavenia
Plochy pre Občiansku vybavenosť	0,0686	- integrované v zastavanom území	-
Plochy pre dopravu a technickú vybavenosť	1,2425	- integrované mimo zastavané územie	- plochy sú aj mimo zastavané územie, - potrebný záber z PPF
Plocha verejnej zelene	1,4879	- integrované v zastavanom území	
Spolu navrhované plochy	3,0723		

2.6.4 Rekapitulácia

V návrhovom optimistickom variante sa predpokladá, že vývoj počtu obyvateľov bude mať priaznivú stúpajúcu tendenciu a to najmä z dôvodu nárastu migrácie mladých rodín do obcí, ktoré majú vytvorené územné podmienky pre bytovú výstavbu, dostatočnú občiansku a technickú vybavenosť, primeraný počet pracovných príležitostí a podmienky hlavne na krátkodobú rekreáciu. Reálny variant sleduje celoslovenské demografické trendy a prirodzený prírastok obyvateľstva so zohľadnením migračných tendencií.

Rekapitulácia 1. a 2. variant			
Lokality pre bývanie v rodinných domoch	Počet bytov	Počet obyv. / 1 byt	Počet obyvateľov
1. variant	93	3,35	310
2. variant	125	3,35	417

Navrhovaný počet bytových jednotiek a obyvateľov

Byty			Obyvatelia	
Stav bytov v roku 2011	Navrhovaný prírastok	Navrhovaný stav v roku 2035	Obložnosť	Počet obyvateľov podľa dispomibilných plôch
112	23	135	3,35	443

V návrhovom období roku 2035 sa uvažuje s počtom 443 obyvateľov. Predpokladaný nárast predstavuje prírastok 77 obyvateľov. Návrh územného plánu obce bude invariantný na základe výsledkov prerokovania konceptu a súborného stanoviska obce. Následne bude spracovaný konečný návrh územného plánu obce so zapracovaním pripomienok z prerokovania návrhu, potom bude nasledovať vypracovanie čistopisu územného plánu obce.

2.1 Nulový variant

Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia obce. Nulový variant v prípade obce by predstavoval nespracovávanie územnoplánovacej dokumentácie, čo by pre obec znamenalo, že nebude mať dokument, ktorý by usmerňoval a koordinoval všetky činnosti v rámci

katastrálnych území obce.

Koncept územného plánu rieši rozvoj obce v oboch variantoch komplexne. Okrem plôch pre bývanie navrhuje doplnenie urbanistickej štruktúry obce o nové plochy občianskej vybavenosti, športu, čím sa kladie dôraz na zachovávanie plošne rovnomerného a funkčne vyváženého rozvoja obce. Rozvoj je realizovaný prirodzeným napojením na existujúcu urbanistickú štruktúru pomocou nových komunikácií, ktoré spolu s existujúcou dopravnou kostrou tvoria jeden organický, funkčný celok.

Varianty návrhu rozvoja obce sa líšia rozsahom rozvojových území a spôsobom ich priestorovej konfigurácie. Z pohľadu rozvoja obce, ochrany prírody a krajiny, zložiek životného prostredia ako aj racionálneho využívania prírodných zdrojov je riešenie oboch variantov ÚPN-O - koncept primerané.

2.2. Porovnanie variantov

V ÚPN obce sú navrhnuté lokality na rozvoj na bývanie, občianskej vybavenosti, športu vrátane technickej a dopravnej infraštruktúry do roku 2035.

S tým súvisí vznik nových pracovných príležitostí, zlepšenie podmienok a kvality bývania, čím sa môže zlepšovať atraktivita obce s výhodnou polohou pri mestách Sobrance a Michalovce. Toto môže byť podnetom k rastu pracovnej i geografickej mobility obyvateľstva a prírastku obyvateľstva sťahovaním.

Toto územie a lokality boli identifikované na základe prirodzených územných rozvojových možností obce pri zohľadnení územnotechnických daností (morfológia, ochrana prírody a krajiny, ochrana poľnohospodárskej pôdy, súčasných aj predpokladaných limitujúcich faktorov (ochranné pásma, geológia) ale zároveň aj na základe požiadaviek a záujmov obce resp. občanov obce.

Prvý variant koncepcie je zameraný na priestorovo vyrovnanejší, racionálnejší rozvoj obce a jej častí a z dlhodobého územnotechnického hľadiska udržateľný. Rozvojová koncepcia počíta s využitím nadmerných záhrad, s vyrovnaním hranice zastavaného územia v oblasti záhrad a maloblokovej ornej pôdy a s doplnením jestvujúcej urbanistickej štruktúry o nové rozvojové územia. Na prevažnej väčšine uvedených lokalít neboli realizované stavebné aktivity.

Druhý variant koncepcie je oproti prvému priestorovo extenzívnejší, zasahuje do nezastavaného územia obce.

Navrhované urbanistické a územno-technické riešenie je možné hodnotiť z hľadiska sociálnych a ekonomických súvislostí nasledovne:

- navrhovaná urbanistická koncepcia v oboch navrhovaných variantoch dáva predpoklad pre vytvorenie nových plôch určených na bývanie, vychádzajúcich z existujúcich priestorových daností a možností rozvoja obce,
- navrhovaná regulácia vytvára predpoklady pre dotvorenie charakteristických vidieckych priestorov a identity obce,
- rozvoj bývania je v oboch variantoch konceptu navrhovaný predovšetkým vo forme novej výstavby na nových rozvojových plochách priliehajúcich k súčasnému zastavanému územiu ako aj vo využití existujúcich voľných a vhodných plôch v intraviláne obce,
- navrhované rozvojové plochy oboch variantov poskytujú priestor pre vznik nových ekonomických aktivít a vytvorenie podmienok na lokalizáciu nových komerčných prevádzok,

Z hľadiska environmentálnych dôsledkov pri realizácii navrhovaného riešenia ÚPN obce možno očakávať:

- zníženie tlaku na ďalšiu urbanizáciu prírodného prostredia vďaka využívaniu existujúcich rozvojových aktivít v zastavanom území obce a v aditívnom napojení na existujúcu zástavbu,

- zlepšenie prostredia obce pre denný pobyt obyvateľov (návrh peších a cyklistických chodníkov a systému plôch sídelnej a krajinnej zelene).

2.7 KULTÚRNO – HISTORICKÉ A PRÍRODNÉ HODNOTY

2.7.1 Kultúrno – historický potenciál

Obec Koňuš leží medzi západnými výbežkami Popriečneho v nadmorskej výške okolo 272 m. V severnej časti miestneho chotára je vrch Starý Koňuš, kóta 836, na ktorom sa našli zlomky keramiky z 10.-11. storočia. Keramika a predpokladane slovanské hradisko však nesúviseli s obyvateľmi dediny Koňuš, lebo ta vtedy ešte nejstvovala. Z vývoja osídlenia príslušného územia vychádza, že zistené archeologické pamiatky na vrchu Starý Koňuš patrili vtedajším obyvateľom Tibavy alebo Vojnatiny. Prvá správa o dedine Koňuš je z roku 1414. Vtedy niekoľko valasi z Uble a Podhorodá vtrhli do Koňuša, zbili a zohavili tamojšiu poddanskú rodinu a dedinu podpálili. Keď úradne vyšetrovali tento zločin, charakterizovali Koňuš ako novozaloženú a zaľudnenú dedinu. Z toho možno usúdiť, že dedina vznikla na prelome 14. a 15. storočia. Keďže sídlisko vzniklo v údolí potoka Koňuš, taký názov dostala aj dedina. Koňušský a príslušný územný majetok, ako tradičná súčasť tibavského územia, bol v druhej polovici 13. storočia vo vlastníctve viacerých zemanov, ktorí ho v roku 1284 predali šľachticovi Felicianovi synovi Gala. V listine o predaji je menovite zapísaný potok Koňuš. O tomto potoku je niekoľko správ aj zo 14. storočia. Dedinu založili nepochybne usadlíci podľa zakúpeného, valašského práva. Ešte v 16. storočí tamojší poddaní aj šoltys mali k zemepánom povinnosti typické pre valašské obyvateľstvo. Boli väčšinou rusínskeho pôvodu. V 15. a 16. storočí bol Koňuš vo vlastníctve šľachticov z Michaloviec a Tibavy, ako majetková súčasť panstva Tibava. Podľa urbára z roku 1549 šoltys (kenez) každý rok platil zemepánom dva zlate, odovzdával lovného krahulca, zajaca a 25 bochníkov koláča. Valaška domácnosť platila jeden zlatý, odovzdávala jahňa, voz dreva a bryndzu. V 16. storočí valašské domácnosti už aj roľníci. V roku 1567 hospodárilo 7 domácností na celých, 4 na polovičných usadlostiach a zdanene boli od 9 port. V roku 1588 hospodárilo 7 domácností na polovičných a 4 na štvrtinových, takže ich zdanili od 3,5 porty. V roku 1599 stalo v Koňuši 28 obývaných poddanských domov a 1-2 domy šoltysov. Koncom 16. storočia bol Koňuš stredne veľkou dedinou s takmer výlučne poddanským obyvateľstvom rusínskeho pôvodu. Počas 17. a začiatkom 18. storočia sa 2/3 poddaných odsťahovali, prípadne vymreli. V roku 1715 hospodárilo 9 sedliackych a jedna želiarska domácnosť, v roku 1720 už 17 sedliackych a jedna želiarska. V dedine bol vodný mlyn a v chotári aj vinice.

2.7.2 Národné kultúrne pamiatky, objekty pamiatkového záujmu

V katastrálnom území obce nie je v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) evidovaná nehnuteľná národná kultúrna pamiatka (ďalej „NKP“).

2.7.2.1 Významné priestorové a funkčné dominanty v obci

Historicky významné charakteristiky (priestorové a funkčné dominanty) obce:

- Gr. chrám zasvätený sviatku Zoslania Svätého Ducha
- Pravoslávny chrám zasvätený Svätým ženám Myronosiciam
- Kríž pri ceste III/3218
- Vojnové hroby v lokalite Starý Koňuš
- Kríž a vyhládka na hranici

2.7.3 Archeologické hodnoty

V katastrálnom území obce sú evidované archeologické nálezy, resp. archeologické situácie v severnej časti kat. územia obce.

Návrh

Popri bežných postupoch pamiatkovej starostlivosti a ochrany pamiatok treba pri príprave realizácie investičných zámerov, zabezpečiť v dostatočnom rozsahu pamiatkový a archeologický výskum.

K zámeru akejkoľvek formy úpravy (nová výstavba, dostavba, nadstavba, adaptácia, rekonštrukcia, zemné práce a pod.) nehnuteľnosti situovaných na území pamiatkového ochranného a archeologických lokalít si investor vyžiada rozhodnutie príslušného orgánu na ochranu pamiatkového fondu, ktorý rozhodne o prípustnosti prác a prípadnej nutnosti vykonania pamiatkového výskumu. Súhlasné stanovisko resp. rozhodnutie príslušného orgánu na ochranu pamiatkového fondu, v ktorom budú presne stanovené podmienky realizácie záchranného/pamiatkového archeologického výskumu, je potrebné zabezpečiť v súvislosti s územným a stavebným konaním. Tým sa zamedzí opakovaniu situácií, keď pri stavebných prácach z neznalosti alebo z nedôslednosti boli vážne poškodené alebo celkom zničené významné archeologické artefakty a zvyšky po historickej zástavbe.

Pri napĺňaní požiadaviek vyplývajúcich zo strategického dokumentu dotýkajúcich sa archeologických nálezísk, v súlade s § 41 odsek 4 pamiatkového zákona, Krajský pamiatkový úrad Košice v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní.

2.8 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

2.8.1 Bývanie

V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami (prevažne povojnová zástavba). Stavby sú situované okolo ciest a spravidla majú predzáhradku, dvor a záhradu.

V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Domy majú prevažne manzardové a sedlové strechy. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945.

Z pohľadu perspektívneho vývoja počtu obyvateľov možno predpokladať ďalší rast počtu obyvateľov, ktorý bude spôsobený najmä pozitívnou migráciou, zlepšením podmienok životného prostredia, atraktívnosti územia pre výstavbu rodinných domov. Po roku 1989 so zvýšeným dôrazom na vlastnícke vzťahy je výstavba limitovaná najmä možnosťou majetkoprávného vysporiadania pozemkov.

V návrhu riešenia sú vyznačené všetky možnosti prípadného zastavania parciel, ich majetkové vysporiadanie ostáva v rukách majiteľov pozemkov.

S prihliadnutím na túto skutočnosť bolo potrebné uvažovať s návrhom zástavby rodinných domov aj v lokalitách mimo zastavané územie obce.

Návrh

Nové rozvojové plochy sú navrhované v nadväznosti na existujúcu zástavbu obce, čo umožňuje

plynulo nadviazať na existujúce dopravné a technické vybavenie. Podstatná časť rozvojových plôch je na nových lokalitách, pričom sa navrhujú najmä plochy pre individuálne bývanie. Požiadavky na bývanie súvisia jednak s potrebami vytvoriť podmienky pre stabilizáciu mladej generácie obyvateľov obce.

Navrhované nové plochy pre bytovú zástavbu v lokalitách:

- lokalita „Zdola dediny“ – západná časť obce,
- lokalita „Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce,
- lokalita „Topolovo“ – severná časť obce,
- lokalita „Záhumienky II“ – severná časť obce,
- lokalita „Brahoncovo“ – južná časť obce,
- využitie nadrozmerných záhrad a prieluk v obci.

Výstavbu rodinných domoch, okrem všeobecných technických podmienok pre výstavbu vyplývajúcich z platnej legislatívy, podmieniť splnením týchto regulatívov:

➤ Pre navrhovanú zástavbu v rodinných domoch navrhujeme:

- pre novú zástavbu navrhujeme šírku verejného priestoru (*priestor medzi dvoma uličnými čarami*), ktorý slúži pre umiestnenie účelovej komunikácie, jednostranného chodníka pre peších a technickej infraštruktúry min. 9 m (*t.j. min. 5,5 m pre účelovú komunikáciu, min. 1,5 m chodník, min. 2 m koridor pre umiestnenie technickej infraštruktúry*),
- nová výstavba rodinných domov v prielukách je podmienená priamym prístupom k stavbe z verejne prístupnej komunikácie. Výstavbu rodinného domu nemožno povoliť, ak nie je priamy prístup k stavbe z verejnej dvojpruhovej cesty alebo miestnej komunikácie.
- rodinné domy môžu byť samostatne stojace, alebo dvojdomy,
- počet podlaží - maximálne dve nadzemné podlažia alebo jedno nadzemné podlažie a obytné podkrovia,
- doplnková funkcia (záhradné domky, menšie ihriska a vodné plochy, drobné hospodárske objekty) – umiestňovať prednostne v zadných častiach parciel,
- v rodinných domoch je povolené zriadiť obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva, malé stravovacie a ubytovacie zariadenia, bez negatívnych vplyvov na životné prostredie a bývanie,
- garáž budovať ako súčasť rodinného domu alebo na jeho pozemku, alebo na pozemku zabezpečiť najmenej dve parkovacie miesta v zmysle STN,
- pri vodných tokoch s nedostatočnou kapacitou koryta výstavbu umiestniť za hranicu predpokladanej zátopovej čiary,
- na pozemkoch rodinných domov je povolený chov drobných hospodárskych zvierat v množstve zodpovedajúcom vlastnej potrebe obyvateľov domu (*počet chovaných zvierat do 15 ks chovaných zvierat*).
- objekty navrhované na plochách mimo zastavané územie obce, musia byť osadené mimo ochranné pásmo cesty.
- pri vytyčovaní stavieb dodržať jednotné stavebné čiary v zmysle platnej legislatívy,
- pre existujúcu zástavbu v rodinných domoch navrhujeme:
  - v prípade objektov v zlom technickom stave je potrebné uprednostniť ich prestavbu a obnovu a k demolácii objektov pristúpiť len v prípadoch závažného statického narušenia konštrukcie a objektov rušivých z prevádzkového hľadiska,
  - v rodinných domoch je povolené zriadiť obchody, služby a malé nerušivé remeselnícke prevádzky slúžiace potrebám miestneho obyvateľstva, malé stravovacie a ubytovacie

- zariadenia, bez negatívnych vplyvov na životné prostredie a bývanie
- na pozemkoch rodinných domov je povolený chov drobných hospodárskych zvierat v množstve zodpovedajúcom vlastnej potrebe obyvateľov domu (*počet chovaných zvierat do 15 ks chovaných zvierat*).

Na jestvujúce a navrhované rodinné domy, sa stanovujú podmienky v zmysle § 43 ods. (4) a odst. (5) zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike: v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m,
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku,
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy bezpečnosť osôb a majetku.
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia.

2.8.2 Občianska vybavenosť

Obec ma v zásade vybudovanú základňu vybavenosť. Územný plán obce k roku 2035 uvažuje so štruktúrou a kapacitou občianskej vybavenosti podľa očakávaného prirodzeného nárastu počtu obyvateľov obce a záujemcov o výstavbu rodinných domov.

Pri riešení občianskej vybavenosti územný plán obce uprednostňuje umiestňovanie časti vybavenosti do už založených ploch priamo posilňujúcich jeho centrálnu časť, čím jej dajú nový charakter. Druhovú skladbu zariadení občianskej vybavenosti územný plán obce rieši na úrovni sídiel s veľkosťou do 1000 obyvateľov. Zdokumentovaná návrhová časť v jednotlivých oblastiach – sférach je v svojej druhovosti odporúčaná, je možné ju flexibilne upravovať podľa spoločenskej požiadavky a aktuálnych potrieb. Preto nie je súčasťou záväznej časti územného plánu obce.

Zariadenia občianskeho vybavenia sú v riešenom území členené do troch kategórií:

- sociálna infraštruktúra – školstvo a výchova, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť
- komerčná infraštruktúra – maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné
- ostatná infraštruktúra – administratíva, verejná správa, kultúra a osвета, telovýchova a šport, a iné.

Jednotlivé kategórie občianskej vybavenosti zastúpené v obci, ich kapacity a kvalita, zodpovedajú významu obce v štruktúre osídlenia, počtu obyvateľov v jeho sídelných štruktúrach, polohe vo vzťahu k ostatným sídelným štruktúram, možnosti finančného zabezpečenia potrieb zariadení občianskej vybavenosti v minulosti a iniciatíve obyvateľov po roku 1989.

Zastúpenie kategórií občianskej vybavenosti v skúmanom území dokumentuje nasledujúci prehľad.

2.8.2.1 Školstvo a výchova

Predškolská a školská výchova

V riešenom území sa nachádzala zariadenia predškolskej výchovy - objekt materskej školy, v súčasnosti využívaný pre klubovú činnosť a denný stacionár. V návrhu územného plánu sa so

zariadením takéhoto typu neuvažuje.

2.8.2.2 Kultúra a osвета

Kultúrny dom – je súčasťou objektu obecného úradu po čiastočnej rekonštrukcii. Spoločenská sála je s kapacitou 100 stoličiek. Kultúrny dom s kuchyňou. Objekt je vo vlastníctve obce.

Kluby – v obci sa nachádzajú klubové priestory v bývalej budove materskej školy.

Návrh

Navrhujeme v rámci komplexnej rekonštrukcie budovy bývalej materskej školy vytvoriť priestor pre internetovú klubovňu a klubové priestory, denný stacionár. Klubové priestory s kapacitou 20 stoličiek a denný stacionár s kapacitou 25 stoličiek.

2.8.2.3 Cirkevné zastúpenie

V obci sa nachádzajú tieto stavby vo vlastníctve cirkvi:

- Gr. chrám zasvätený sviatku Zoslania Svätého Ducha
- Pravoslávny chrám zasvätený Svätým ženám Myronosiciam
- Okrem tých cirkevných objektov sa na území obce nachádzajú prícestné kríže.

Návrh

V návrhovom období sa neuvažuje s novými zariadeniami tohto charakteru.

2.8.2.4 Šport a rekreácia

V zastavanom území sa nachádza športová plocha pri býv. objekte materskej školy a detské ihrisko v centrálnej časti obce.

Návrh

V územnom pláne navrhujeme:

- Športovo rekreačné plochy:
  - Plochy verejnej zelene - centrum obce (nesúkromného charakteru) [2].
  - Plocha pre výstavbu športových plôch nesúkromného charakteru [3].
  - Plocha pre šport a rekreáciu pri požiarnej nádrži [4].
  - Revitalizácia a obnova areálu vojnových hrobov a krížov [6].
- navrhujeme cyklotrasu (poznávací turistický chodník) s dôrazom na vzájomnú koordináciu medzi už existujúcimi alebo plánovanými cyklotrasami v regióne. Trasa je navrhovaná tak aby boli zapojené prírodné a kultúrohistorické hodnoty nachádzajúce sa na katastrálnom území obce,
- Býv. požiarne nádrže: revitalizovať priestor tak, aby boli vytvorené podmienky pre naplnenie stredných a dlhodobých strategických rozvojových cieľov obce v oblasti kultúry a cestovného ruchu. V danej lokalite navrhujeme dobudovanie parkovacích plôch, hygienické zariadenie, stravovacie a ubytovacie zariadenie a pod. Upravený priestor prispieje k zvýšeniu environmentálneho povedomia obyvateľov obce a návštevníkov obec.

2.8.3 Zdravotníctvo

Zdravotnícke zariadenie sa v riešenom území nenachádza a ani sa ne navrhuje. Zdravotná

starostlivosť je poskytovaná v meste Sobrance

2.8.4 Sociálna starostlivosť

Obec Koňuš nemá zariadenia sociálnej starostlivosti. V budove bývalej materskej školy je zriadený klub dôchodcov. Celkovú činnosť v súčasnosti organizuje obecný úrad. Rozvoz stravy pre dôchodcov je zabezpečený zo stravovacieho zariadenia v Sobranciach.

Návrh

V objekte bývalej materskej školy navrhujeme denný stacionár - komunitné centrum:

- sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie detí do a zo školského zariadenia,
- vykonáva preventívne aktivity
- vykonáva sa komunitná práca a komunitná rehabilitácia.

Terénna sociálna práca:

- sa zaoberá činnosťou, ktorá je zameraná na rizikových jedincov ohrozených sociálno - patologickými javmi, na osoby v sociálnej núdzi a na osoby v aktuálnej krízovej situácii.

2.8.5 Obchody a služby, ubytovanie, stravovanie, komerčná občianska vybavenosť

V obci sa nachádza maloobchodná predajňa s rozličným tovarom. Ubytovacie zariadenia sa v obci nenachádzajú.

Návrh

V rodinných domov je možná doplnková funkcia - maloobchodné a stravovacie zariadenia, zariadenia osobných služieb a malé nerušivé živnostenské prevádzky slúžiace najmä na obsluhu tohto územia. Nevyužívaný bytový fond využívať a zachovať na chalupárstvo a vidiecky turizmus. Malé ubytovacie zariadenia, rekreačné bývanie, prechodné ubytovanie a s ním spojené služby (ubytovanie s izbami po 2-4 lôžkach), vidiecky turizmus, chalupárstvo, max. 2 nadzemné podlažia, alebo 1 nadzemné podlažie a podkrovie. Nevýrobné služby (holičstvo, kaderníctvo, stravovacie zariadenia, zariadenia spotrebného tovaru a elektroniky) a hygienicky nezávadné výrobné služby (krajčírstvo) navrhujeme situovať do objektov rodinných domov s polyfunkčným využívaním, alebo účelovo rekonštruovaných na tieto aktivity. Ostatné výrobné služby a výkup druhotných surovín v obci nenavrhujeme.

2.8.6 Správa, verejná správa, inštitúcie

• Samospráva

Obecná samospráva obce (obecný úrad a kultúrny dom) sídli v účelovom objekte v centrálnej časti obce. Nachádza sa tu kancelária starostu so zasadačkou, kancelárie, hygienické vybavenie, priestor kultúrneho domu s kuchyňou. Objekt je napojený na plyn, prívod vody z verejného vodovodu a odkanalizovaný je do vlastnej žumpy.

Návrh

V objektu obecného úradu prebieha v súčasnosti rekonštrukcia. Za obecným úradom navrhujeme vytvoriť priestorové podmienky pre viacúčelové využitie územia (spoločensko kultúrne podujatia, športové plochy, parkové úpravy, vybudovať informačné turistické centrum.

2.8.7 Ostatné zariadenia

2.8.7.1 Dom smútku

V obci sa nachádza dom smútku na obecnom cintoríne s kapacitou 80 miest na sedenie o ploche 151 m².

2.8.7.2 Cintorín

V severnej časti obce sa nachádza obecný cintorín. Plocha cintorína v je vo výmere 0,8836 ha.

V severozápadnej časti obce sa nachádza cintorín židovského náboženstva. Plocha cintorína je vo výmere 00,1985 ha.

Návrh

V návrhovom období plocha cintorína postačuje.

Pásma hygienickej ochrany – cintorín. V súčasnosti nie je stanovené ochranné pásmo cintorína.

V zmysle zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebisku, obec môže všeobecne záväzným nariadením ustanoviť ochranné pásmo pohrebiska; obec vo všeobecne záväznom nariadení určí šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska, pravidlá umiestňovania a povoľovania budov a stavieb v ňom so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoví činnosti, ktoré nie je možné v ochrannom pásme vykonávať počas pohrebu.

2.8.8 Hospodárska základňa

2.8.8.1 Výroba a skladové hospodárstvo

V riešenom území sa nenachádzajú ani nenavrhujú výrobné plochy.

2.8.8.2 Lesné hospodárstvo

Výmera lesných pozemkov podľa stavu katastra nehnuteľností (KN) so stavom k 17.04.2018 je v k.ú Koňuš 1656,39 ha (údaj je prevzatý z Kataster portálu); z celkovej výmery katastrálneho územia 2323,45 ha to predstavuje lesnatosť 71%.

Podľa Programu starostlivosti o lesy (bývalého Lesného hospodárskeho plánu) platného na obdobie rokov 2010 – 2019 na Lesnom hospodárskom celku (LHC) Sobrance, existuje v kat. území Beňatina desať subjektov vlastníacich resp. obhospodarujúcich lesné pozemky:

- a) LC Porúbka a Hlivišťa, neštátne
  - VC PS Bezej Choňkovce 41,39 ha,
  - VC PS LS Bežovce – Kristy – 317,96 ha.
- b) LC Koňuš – VC UPS Koňuš – 620,13 ha.
- c) LC Hlivišťa Lesy a LC Lesy Porúbka – správca a obhospodarovateľ – Lesy SR, š.p. OZ Sobrance 676,91ha.

Návrh

V územnom pláne nie sú navrhované plochy na záber lesných pozemkov.

Ochranné pásmo

Je potrebné dodržiavať ochranné pásmo 50 m od okraja lesných pozemkov.

2.8.8.3 Poľnohospodárstvo

V obci Koňuš je poľnohospodárstvo zamerané na živočíšnu výrobu. Touto činnosťou sa zaoberá Poľnohospodárske družstvo Vinohrady Choňkovce. Výroba je zameraná na chov hovädzieho dobytku a rastlinnú výrobu.

V k.ú. pôsobia aj súkromne hospodáriaci roľníci (SHR).

Súčasná krajinná štruktúra riešeného územia

Kategória SKŠ	k.ú. u (ha)
orná pôda	215,92
vinice	27,44
záhrady	27,58
ovocné sady	0,00
trvalé trávne porasty	259,52
lesná pôda	1656,39
vodné plochy a toky	8,52
zastavané plochy a areály	22,67
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	95,69
Spolu	2323,45

Na riešenom území sa nachádzajú tieto bonitované pôdno-ekologické jednotky:

Katastrálne územie	Skupina BPEJ	BPEJ 7. miest. kód
Koňuš	4	-
	5	-
	6	0357002, 0357202, 0657002, 0657202, 0671242
	7	0689242
	8	0658672, 0679262, 0679462, 0694002,
	9	1097462, 1097682

03 57 002 / 6sk

/PGm / pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie ($0^0 - 10^0$), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), stredne ťažké pôdy hlinité, teplý, veľmi suchý, nížinný, kontinentálny.

03 57 202 / 6sk

/PGm / pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), Mierny svah ($3^0 - 7^0$), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), stredne ťažké pôdy hlinité, teplý, veľmi suchý, nížinný, kontinentálny.

06 57 002 / 6sk

/PGm / pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie ($0^0 - 10^0$), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 57 202 / 6sk

/PGm / pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), mierny svah ($3^0 - 7^0$), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%),

stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 71 242 / 6sk

/KMg / kambizeme pseudoglejové na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké), mierny svah (3° - 7°), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 89 242 / 7sk

/PGm / pseudoglejové typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké, mierny svah (3° - 7°), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 58 672 / 8sk

/LMg až PGI / luvizeme pseudoglejové až pseudogleje luvizemné na sprašových a polygénnych hlinách, na povrchu stredne ťažké, zráz nad 25° , silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 %; v podpovrchovom horizonte nad 50 %, v prípade so striedaním stredne až silne skeletovitých pôd aj 25 – 50 %), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 79 262 / 8sk

/KM / kambizeme (typ) plytké na ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké, mierny svah (3° - 7°), silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 %; v podpovrchovom horizonte nad 50 %, v prípade so striedaním stredne až silne skeletovitých pôd aj 25 – 50 %), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 79 462 / 8sk

/KM / kambizeme (typ) plytké na ostatných substrátoch, stredne ťažké až ľahké, výrazný svah (12° - 17°), silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 %; v podpovrchovom horizonte nad 50 %, v prípade so striedaním stredne až silne skeletovitých pôd aj 25 – 50 %), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

06 94 002 / 8sk

/GL / gleje, stredne ťažké, ťažké až veľmi ťažké, rovina bez prejavu plošnej vodnej erózie (0° – 10°), pôdy bez skeletu (obsah skeletu do hĺbky 0,6m pod 10%), stredne ťažké pôdy hlinité, pomerne teplý, mierne suchý, vrchovinový, kontinentálny.

10 97 462 / 9sk

/GL / LI, RN litozeme a rankre (extrémne skeletovité pôdy), obsah skeletu v celom profile nad 80%, alebo s výskytom horniny do 0,1m, výrazný svah (12° - 17°), silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 %; v podpovrchovom horizonte nad 50 %, v prípade so striedaním stredne až silne skeletovitých pôd aj 25 – 50 %), stredne ťažké pôdy hlinité, veľmi chladný, vlhký.

10 97 682 / 9sk

/GL / LI, RN litozeme a rankre (extrémne skeletovité pôdy), obsah skeletu v celom profile nad 80%, alebo s výskytom horniny do 0,1m, zráz nad 25° , silne skeletovité pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 %; v podpovrchovom horizonte nad 50 %, v prípade so striedaním stredne až silne skeletovitých pôd aj 25 – 50 %), stredne ťažké pôdy hlinité, veľmi chladný, vlhký.

Návrh

Prevádzku družstva regulovať tak aby nedošlo k ohrozeniu hygienickej ochrany plôch pre bývanie. Pásmo hygienickej ochrany družstva je stanovené na 150 m.

Bilancia predpokladaného použitia PP a LP na nepoľnohospodárske využitie je podrobne špecifikovaná v samostatnej prílohe.

Vyhodnotenie záberov na trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy je riešené na základe vyhlášky č.508/2004 a zákona č. 220/2004 o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č.245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V zmysle Nariadenia Vlády SR č. 58/2013 o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP (ďalej len „nariadenie vlády“) sú od 1.4.2013 v katastrálnom území obce chránené PP s týmito kódmi bonitovaných pôdno – ekologických jednotiek (ďalej len „BPEJ“):

Katastrálne územie	Skupina BPEJ	BPEJ 7. miest. kód
Koňuš	6	0357002, 0357202, 0657202, 0671242, 0671442, 0689242
	7	0689242

2.8.9 Rekreačia, cestovný ruch, turistika a kúpeľníctvo

K.ú. obce nevedie žiadna miestna ani regionálne cyklotrasa a turistická trasa. V obci nie sú vybudované žiadne športové plochy.

K najviac uplatňovaným formám dynamickej turistiky patrí pešia turistika. Bezprostredné okolie obce vytvára veľmi vhodné lokalizačné predpoklady pre plné rozvinutie pešej turistiky. Území sú trasované turisticky značené chodníky.

Návrh

V územnom pláne navrhujeme plochy pre krátkodobú rekreáciu a pobyt v prírode (oddychové zóny, chodníky s lavičkami):

- Plochy verejnej zelene - centrum obce (nesúkromného charakteru) [2].
- Plocha pre výstavbu športových plôch nesúkromného charakteru [3].
- Plocha pre šport a rekreáciu pri požiarnej nádrži [4].
- Revitalizácia a obnova areálu vojnových hrobov a krížov [6].

2.9 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE**Súčasná hranica zastavaného územia**

Zastavané územie obce vyhlásené v zmysle platnej legislatívy k 1.1.1990) je vymedzené hranicou súčasného zastavaného územia, ktorá je vymedzená v rámci k. ú. obce (hranica je znázornená v grafickej časti dvojbodkovanou čiarkovanou čiarou).

Navrhovaná hranica zastavaného územia

Navrhovaný územný rozvoj funkčných plôch si vyžaduje rozšírenie hranice zastavaného územia v lokalitách znázornených vo výkrese „Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia“ (č.02), „Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a navrhovaných rozvojových plôch, s riešením dopravy a s vyznačením verejnoprospešných stavieb“(č.3) a výkresu Vyhodnotenie perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepoľnohospodárske účely a v grafickej prílohe

(č.6):

- rozšírenie hraníc zast. územia vyplývajúce z návrhu ÚPN-O:
  - lokalita „Zdola dediny“ – západná časť obce,
  - lokalita „Topolovo“ – severná časť obce,
  - lokalita „Brahoncovo“ – južná časť obce,
  - lokalita „Pri družstve“ – juhovýchodná časť obce,
  - lokalita „Záhumienky II“ – severná časť obce,
  - lokalita pri požiarnej nádrži - západná časť zastavaného územia obce.

2.10 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

2.10.1 Ochranné pásma

Ochranné pásmo lesa

- Ochranné pásmo lesa 50 m od hranice lesného porastu v zmysle § 10 zákona NR SR č. 326/2005 Z.z. o lesoch.

Cestné ochranné pásmo

- 20 m cesta III. triedy od osi cesty na každú stranu v úseku mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce.

Ochranné pásmo letísk

- V zmysle § 30 leteckého zákona je nutné prerokovať s Dopravným úradom SR stavby:
  - stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písmeno a) leteckého zákona,
  - stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm. b) leteckého zákona,
  - zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm. c) leteckého zákona,
  - zariadenia, ktoré môžu ohroziť lietadlá, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 odst. 1 písmeno d) leteckého zákona).

Ochranné pásmo elektrických zariadení

- Ochranné pásmo elektrických zariadení v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Zb. o energetike:
  - 15 m pre nadzemné vedenia bez izolácie pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane (od krajného vodiča na každú stranu vedenia
  - od 1 kV do 35 kV vrátane:
    - 15 m pre nadzemné vedenie bez izolácie pri napätí od 35 kV do 110 kV, na každú stranu od krajného vodiča,
    - 10 m pre nadzemné vedenie bez izolácie,
    - 7 m v súvislých lesných priesekoch,
    - 1 m pre zavesené káblové vedenie
    - 10 m od transformovne VN/NN.
    - 4 m pre vodiče so základnou izoláciou pri napätí od 1 kV do 35 kV
    - 2 m v súvislých lesných priesekoch

Vodárenské ochranné pásma

- 1,5 m pásma ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pásma ochrany verejného vodovodu a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm, rešpektovať manipulačný priestor tohto privádzacieho potrubia 10 m od vonkajšej steny potrubia na obe strany,
- 0,5 – 1,0 m od osi na každú stranu telekomunikačnej siete a diaľkového kábla.
- Pozdĺž vodohospodárskeho významného vodného toku Ondavka ponechať v šírke 15,0 m voľný nezastavaný pás.

Ochranné pásma vodných plôch, tokov a protipovodňová ochrana

- Pozdĺž vodného toku - Syrový a Breznický potok ponechať v šírke 10,0 m voľný nezastavaný pás.
- Pozdĺž ostatných drobných vodných tokov ponechať v šírke 5,0 m voľný nezastavaný pás.
- Vodojem - oploenie vodojemu.
- OP II. stupňa vodárenského zdroja.
- OP Chránenej vodohospodárskej oblasti.

Ochranné pásma plynárenských zariadení

- Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení a priamych plynovodov v zmysle § 79 a § 80 zákona č. 251/2012 Zb. o energetike:

Ochranné pásma:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm, na každú stranu od osi plynovodu,
- 1 m pre plynovod s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, na každú stranu od osi plynovodu v zastavanom území.

Bezpečnostné pásma:

- 10 m pre plynovod s tlakom nižším ako 0,4 MP a na každú stranu od osi plynovodu (bezpečnostné pásma) na voľnom priestranstve a na nezastavanom území,

Ochranné pásma telekomunikačných zariadení

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete dodržať v zmysle Zákona č. 278/2015 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona telekomunikáciách a priestorovej normy úpravy vedení technického vybavenia

Ochrana archeologických lokalít a kultúrnych pamiatok

- Z hľadiska ochrany archeologických nálezísk ku stavbe, ktorá si vyžiada vykonanie zemných prác investor/stavebník je povinný od Krajského pamiatkového úradu v Prešove už v stupni územného konania si vyžiadať v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní v znení neskorších predpisov odborné stanovisko.
- V prípade nevyhnutnosti, vykonať záchranný archeologický výskum ako predstihové opatrenie na záchranu archeologických nálezísk a nálezov rozhoduje o výskume podľa § 37 pamiatkového zákona Pamiatkový úrad Slovenskej republiky.

2.10.2 Chránené územia:

2.10.2.1 Ochrany prírody a krajiny

Územný systém ekologickej stability (ÚSES):

- Európska sieť chránených území: Natura 2000 - SKCHVU0035 Vihorlatské vrchy
- Územie európskeho významu: územie európskeho významu Morské oko (SKUEV0209).
- Biocentrum: Nadregionálne biocentrum (NRBc/3) Čierťaž
- Ekologicky významné segmenty: EVS5 - KP Sobraneckého a Sýrového potoka.

2.10.2.2 Plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu

Zosuvné územia a erózne javy

- V predmetnom území sú zaregistrovaná 1 potenciálna svahová deformácia a 1 stabilizovaná svahová deformácia. Jedná sa o svahové deformácie typu zosuvov. Svahové deformácie sa registrujú priamo prevažne v južnej, severnej a severovýchodnej časti katastrálneho územia obce.
- Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Radónové riziko

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- nízke a stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

2.11 RIEŠENIE ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

2.11.1 Riešenie záujmov obrany štátu

V území obce nie sú špecifikované žiadne záujmy a nie sú známe žiadne zámery obrany štátu.

2.11.2 Riešenie civilnej ochrany obyvateľstva

Požiadavky na ochranu obyvateľstva sú riešené ochrannými stavbami CO v zmysle zákona NR SR č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 479/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii, v súlade s vyhláškou č. MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení CO.

Podmienky civilnej ochrany v ÚPN obce sú spracované na základe zhodnotenia súčasného plánovaného zabezpečenia ukrytia obyvateľstva a určujú sa v nej objekty, ktoré možno využiť ako dvojúčelové stavby pre plánovanie zariadení civilnej ochrany. Predstavuje navrhnutie nových spôsobov a hlavných zásad ukrytia a zabezpečenia ochrany obyvateľstva, zamestnancov zariadení občianskeho vybavenia v hraniciach riešeného územia. Ukrytie zamestnancov právnických osôb v zmysle zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. v znení neskorších predpisov je riešené vlastnou starostlivosťou subjektov, ukrytie budovaných svojpomocne.

Návrh

Z hľadiska ochrany obyvateľstva pred ohrozením je potrebná úprava šírko nevyhovujúcich existujúcich miestnych komunikácií pre prístup hasičskej techniky, sanitných a prípadne evakuačných vozidiel ku všetkým objektom v obci.

2.11.3 Riešenie ochrany pred požiarmi

Pre stavby na bývanie je riešené zabezpečenie vody na hasenie požiarov v zmysle §3 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Pre stavby na bývanie kategórie A je potreba vody na hasenie požiarov v zmysle STN 92 0400 7,5l/s, čomu zodpovedajú hydranty osadené na existujúcom vodovodnom potrubí DN 80 mm. Hydranty sa umiestňujú mimo požiarne nebezpečného priestoru najmenej 5 m a najviac 200 m od stavby; ich vzájomná vzdialenosť môže byť najviac 400 m podľa tabuľky 1 STN 92 0400.

V miestach kde nie je vybudovaný vodovod, navrhujeme pri každom samostatnom rodinnom, alebo rekreačnom dome vybudovať čerpacie stanovište s objemom min. 14 m³. Zdrojom vody môže byť : vodný tok (napr. rieka, potok, kanál), prírodná alebo umelá nádrž na vodu (napr. studňa, bazén, požiarne studňa, požiarne nádrž, technologická nádrž s vhodnou vodou na hasenie požiarov a podobne) a to podľa STN 92 0400 čl. 3.3.

Na vodovodných potrubíach vo všetkých častiach mesta navrhujeme dobudovať hydranty (nadmerné, alebo podzemné) v zmysle §8 vyhlášky MV SR č. 699/2004 Z.z. Nadzemné hydranty osadiť na vodovodnom potrubí v zmysle čl. 4.7 STN 92 0400. Podzemné hydranty je možné riešiť vtedy, ak nemožno osadiť nadzemný. Nesmie však byť navrhnutý v podzemnej komunikácii určenej na státie a parkovanie.

Návrh

Z hľadiska riešenia základných zásad požiarnej ochrany nehnuteľného a hnutel'ného majetku ako aj ochrany osôb dodržiavať príslušné legislatívne ustanovenia a to najmä:

- každý stavebný objekt (objekty) resp. parcely na ktorých tieto objekty stoja musia byť prístupné z verejných priestorov;
- pri realizácii jednotlivých stavebných objektov musia byť dodržané odstupové vzdialenosti objektov, prípadne musia byť riešené protipožiarne opatrenia,
- navrhnuť požiarne ochrany v súlade so zákonom č. 129/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č.314/2001 o ochrane pred požiarmi Z. z. a Vyhlášky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii.

2.11.4 Riešenie ochrany pred povodňami

V katastrálnom území obce Koňuš sú vodné toky: Syrový potok s prítokmi, Breznický potok, Dubnický potok. Na vodnom toku Syrového potoka bola v minulosti vybudovaná úprava. Kapacita vybudovaných úprav na vodnom toku je dostatočná na odvedenie prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}).

Na tokoch, ktoré pretekajú cez k.ú. obce Koňuš v zmysle § 46 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (vodný zákon) nebolo orgánom štátnej vodnej správy vyhlásené inundačné územie. Do doby určenia inundačného územia vychádzať z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami.

Návrh

Návrh protipovodňových opatrení: - úprava odtokových pomerov v dotknutom území a plošné

úpravy v povodniach a to zvýšením retencie povodia a obmedzenie alebo odstránenie eróznosedimentačných pomerov.

Ochranné pásma

- Ponechať manipulačný pás o šírke min. 10 m pri významných vodných tokoch Syrový a Breznický potok pre účely údržby pozdĺž vodného toku od brehovej čiary. Pri drobných vodných tokoch ponechať manipulačný pás v šírke 5 m od brehovej čiary.

2.12 OCHRANA PRÍRODY A TVORBA KRAJINY VRÁTANE PRVKOV ÚSES

2.12.1 Prírodné dedičstvo

2.12.1.1 Lokality medzinárodného významu

Územia medzinárodného významu

Územia svetového prírodného dedičstva UNESCO : nenachádzajú sa v riešenom území

2.12.1.2 Európska sieť chránených území – NATURA 2000

Európska sieť chránených území

Chránené vtáčie územia (CHVÚ): Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy (SKCHVU0035).
Územie európskeho významu (ÚEV): Územie európskeho významu Morské oko (SKUEV0209)

Chránené vtáčie územie – SKCHVU035 Vihorlatské vrchy

Vyhlásené chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č. 195/2010

zo 16. apríla 2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy. Na jeho území platí 1. až 5. stupeň ochrany, bližšie ochranné podmienky budú špecifikované v samostatnej vyhláške.

Výmera územia: 48 286,2639 ha

Lokalizácia územia:

Kraj: Prešovský, Košický

Okres: Humenné, Michalovce, Snina, Sobrance

Kataster: Humenné, Kamenica nad Cirochou, Valaškovce-Sever, Hažín nad Cirochou, Brekov, Jasenov, Kamienka, Ptičie, Valaškovce-Stred, Chlmec, Valaškovce-Juh, Porúbka – **okres Humenné**, Strážske, Staré, Poruba pod Vihorlatom, Oreské, Trnava pri Laborci, Vinné, Jovsa, Kusín, Klokočov, Kaluža, Zbudza – **okres Michalovce**, Stakčín, Snina, Kolonica, Zemplínske Hámre, Ladomirov, Strihovce, Hrabová Roztoka - **okres Snina**, Vyšná Rybnica, Remetské Hámre, Ruský Hrabovec, Ruská Bystrá, Hlivištie, Podhorod', Vyšné Remety, Inovce, Choňkovce, Beňatina, Jasenov, Baškovce, **Koňuš**, Priekopa, Vojnatina, Porúbka, Koromľa, Petrovce, Kolibabovce, Husák, Orechová, Krčava, Vyšné Nemecké – **okres Sobrance**.

Chránené vtáčie územie Vihorlatské vrchy je jedným z troch najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov hadiar krátkoprstý (*Circaetus gallicus*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*) a jedným z piatich pre hniezdenie druhu výrik lesný (*Otus scops*). Pravidelne tu hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov orol krikľavý *Aquila pomarina*), jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*), výr skalný (*Bubo bubo*), lelek lesný (*Caprimulgus*

europaeus), bocian čierny (*Ciconia nigra*), chrapkáč poľný (*Crex crex*), d'ateľ bielochrbtý (*Dendrocopos leucotos*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), muchárik bieločrký (*Ficedula albicollis*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), škovránok stromový (*Lullula arborea*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), žlna sivá (*Picus canus*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), muchár sivý (*Muscicapa striata*), žltouchost lesný (*Phoenicurus phoenicurus*), pŕhlaviar čiernohlavý (*Saxicola torquata*) a hrdlička poľná (*Streptopelia turtur*).

Územie európskeho významu – SKUEV0209 Morské oko

Navrhované územie európskeho významu Morské oko bolo schválené uznesením vlády SR č. 239/2004 zo 17. marca 2004. Na jeho území platí 2. až 5. stupeň ochrany.

Výmera územia: 14 962,15 ha

Lokalizácia územia:

Kraj: Prešovský, Košický

Okres: Humenné, Snina, Sobrance

Kataster: Valaškovce-Sever – **okres Humenné**, Stakčín, Snina, Kolonica, Zemplínske Hámre, Ladomírov, Strihovce, Hrabová Roztoka - **okres Snina**, Vyšná Rybnica, Remetské Hámre, Ruská Bystrá, Hlivišťa, Podhorod', Choňkovce, Beňatina, **Koňuš**, Priekopa, Porúbka, Koromľa, Petrovce, Husák – **okres Sobrance**.

Územie európskeho významu Morské oko je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Dubovo-hrabové lesy lipové (9170), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0), Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa (8150), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Kyslomilné bukové lesy (9110), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Aktívne vrchoviská (7110*), Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/ alebo *Isoeto-Nanojuncetea* (3130) a živočíšnych druhov európskeho významu: rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), vlk dravý (*Canis lupus*), bobor vodný (*Castor fiber*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier brvivý (*Myotis emarginatus*), netopier ostrouchý (*Myotis blythi*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), modráčik stepný (*Polyommatus eroides*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), plocháček červený (*Cucujus cinnaberinus*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fuzáč veľký (*Cerambyx cerdo*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), bystruška Zawadského (*Carabus zawadzskii*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), babôčka hájová (*Nymphalis vaualbum*) a koník východný (*Odontopodisma rubripes*).

2.12.1.3 Chránené územia

Veľkoplošné chránené územia

Národné parky (NP):	na riešenom území sa nenachádza
Chránená krajinná oblasť (CHKO):	nenachádzajú sa v riešenom území

Maloplošné chránené územia

Prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia (PR, NPR)	na riešenom území sa nenachádza
Prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka (PP, NPP)	na riešenom území sa nenachádza

Jaskyne: na riešenom území sa nenachádza
 Chránený areál (CHA): nenachádzajú sa v riešenom území

Chránené stromy

Chránené stromy: nenachádzajú sa v riešenom území

Územie chránené podľa medzinárodných dohovorov

Mokrade: na riešenom území sa nenachádza

2.12.2 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability je zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný, ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny význam.

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

2.12.2.1 Nadregionálne biocentrá

V danom území sa nachádzajú Nadregionálne biocentrum (NRBc/3) Čierťaž.

a) Čierťaž

b) 5 271,59 ha

c) Koromľa, Porúbka pri Sobranciach, Priekopa pri Sobranciach, Koňuš, Choňkovce, Beňatina, Podhorod', Inovce

d) územie biocentra zahŕňa súvislé lesné spoločenstvá bučín a jedľových bučín vo vyšších polohách a dubín a dubohrabín v nižších polohách, s prítomnosťou vzácnych druhov rastlín a živočíchov. Pozoruhodným javom sú kamenné polia pri obciach Koromľa a Petrovce, ale aj vrcholové horské lúky v komplexoch Popriečného a Starého Koňuša.

e) do územia BNV Čierťaž zasahujú dve vyčlenené územia NATURA 2000 (SKCHVU035 Vihorlatské vrchy a SKCHUEV0209 Morské oko)

f) zabezpečiť ochranu vodných zdrojov a neporušenosť hydrologického režimu územia biocentra, zosúladiť záujmy lesného hospodárenia na území biocentra so záujmami ochrany prírody a krajiny, obnoviť extenzívne poľnohospodárske využívanie lúk vo vrcholových častiach komplexov Popriečného a Starého Koňuša, s regulovanou pastvou hospodárskych zvierat, najmä oviec, zabrániť znečisťovaniu územia biocentra nelegálnymi skládkami odpadov.

2.12.2.2 Regionálne biocentrá

Nenachádzajú sa v riešenom území.

2.12.2.3 Biocentrá miestneho významu

Nenachádzajú sa v riešenom území.

2.12.2.4 Nadregionálne biokoridory

V riešenom území sa nachádza Nadregionálny biokoridor (NB/2) Vihorlatský prales - Čierťaž - hr. Ukrajina.

a) Vihorlatský prales – Čierťaž – hranica Ukrajina

b) NB zahrňuje krajinný priestor, ktorý spája nadregionálne biocentrum Vihorlatský prales v severnej časti okresu Sobrance s nadregionálnym biocentrom Čierťaž v juhovýchodnej časti okresu Sobrance a následne pokračuje horským hrebeňom Vihorlatských vrchov až na Ukrajinu. c) NB je charakteristický výskytom lesných porastov bučín a jedľových bučín a vo vrcholových horských partiách aj výskytom zachovalých horských lúk so vzácnou horskou flórou a faunou. Uvedený biokoridor nebol v rámci pôvodného GNÚSES vyčlenený ako nadregionálny, ale podrobnejší terénny výskum tejto časti Vihorlatských vrchov preukázal, že spĺňa kritériá pre nadregionálneho biokoridoru a v rámci aktualizácie GNÚSES v roku 2000 bolo uskutočnené jeho prekategORIZOVANIE medzi existujúce nadregionálne biokoridory.

d) na území okresu Sobrance do NB Vihorlatský prales – Čierťaž – hranica Ukrajina nezasahujú žiadne MCHÚ, ale NB prechádza územím CHKO Vihorlat a do biokoridoru zasahujú aj dve vyčlenené územia NATURA 2000 (SKCHVU035 Vihorlatské vrchy, SKCHUEV0209 Morské oko)

e) zosúladiť záujmy ochrany prírody a krajiny s intenzívnym turistickým ruchom na území biokoridoru, zabezpečiť neporušenosť hydrologického režimu na území biokoridoru, zosúladiť záujmy lesného hospodárenia na území biokoridoru so záujmami ochrany prírody a krajiny, vylúčenie stavebných aktivít mimo vyčlenených lokalít na území biokoridoru, zabezpečiť ochranu vodných zdrojov na území biokoridoru.

2.12.2.5 Regionálne biokoridory

Nenachádzajú sa v riešenom území.

2.12.2.6 Biokoridory miestneho významu

Nenachádzajú sa v riešenom území.

2.12.2.7 Biotopy európskeho a národného významu

Lesné biotopy

Biotop európskeho významu prírodný: Ls4 – Lipovo – javorové sutinové lesy

Biotop európskeho významu prioritný Azonálne, edaficky podmienené spoločenstvá zmiešaných javorovo – jaseňovo – lipových lesov na svahových, úžľabinových a roklinových sutinách. Vyskytujú sa na vápencovom podloží alebo na minerálne bohatších silikátových horninách. Veľkú diverzitu drevín zvyšuje prímies druhov z kontaktných zonálnych spoločenstiev. Krovinové poschodie je bohato vyvinuté. Vo vrstve bylín sa dominantne uplatňujú nitrofilné a heminitrofilné druhy.

Biotop európskeho významu: Ls5.1 - Bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy

Mezotrofné a eutrofné porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo – bukových lesov spravidla s bohatým, viacvrstvovým bylinným podrastom tvoreným typickými lesnými sciofytmí s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží, miernejších svahoch s menším sklonom do 20°, na stredne hlbokých až hlbokých, štruktúrnych, trvalo vlhkých pôdach s dobrou humifikáciou, najmä typu kambizeme. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, pri podhorských bučinách s chýbajúcim alebo slabo vyvinutým krovinovým poschodím. Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokryvnosť bylinnej vrstvy do 15 %.

Lúčne biotopy

Lúčne spoločenstvá zväzu *Arrhenatherion* (*Lk1 - nížinné a podhorské kosné lúky*). Ide o veľký komplex lúk a lúčok, pravidelne kosených a využívaných na pasenie hovädzieho dobytku. Celá lokalita je popretkávaná krovinovými remízkami a solitérnou zeleňou, miestami prechádzajúcej až

do skupinovitej zelene. Lokalita má aj vysokú krajinársku hodnotu.

Nelesné brehové biotopy

Nenachádzajú sa v riešenom území.

2.12.2.8 Genofondové významné lokality

Nenachádzajú sa v riešenom území.

2.12.2.9 Ekologicky významné segmenty

EVS5 - KP Sobraneckého a syrového potoka: KP tvorí prírodný vodný tok a alúvium Syrového potoka prameniaceho v lesnom komplexe Popričného a ústiaceho pri Choňkovciach do Sobraneckého potoka, so zachovalými brehovými porastmi a zachovanými zvyškami podhorských lúk a horná časť toku Sobraneckého potoka od lesného porastu S od obce Choňkovce, kde tvorí prirodzenú hranicu medzi lesnými porastmi Vihorlatu a Popričného, až po mesto Sobrance. V strednej časti toku potok meandruje v poľnohospodársky intenzívne využívannej krajine a lemujú ho súvislé, miestami medzernaté brehové porasty, ktoré tvoria najmä jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), a porasty vrb (*Salix* sp.), miestami doplnené nepôvodným topoľom kanadským (*Populus x canadensis*).

2.12.2.10 Pri hodnotení katastrálneho územia obce vo vzťahu k ekologickej stabilite tohto územia sa vychádzalo z nasledovných faktorov:

Výpočet stupňa ekologickej stability (SES) bol získaný váhovým koeficientom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{OP} \cdot ES_{OP} + P_{ZA} \cdot ES_{ZA} + P_{TT} \cdot ES_{TT} + P_{LE} \cdot ES_{LE} + P_{VO} \cdot ES_{VO} + P_{ZP} \cdot ES_{ZP} + P_{OSP} \cdot ES_{OSP}}{CP_{KÚ}}$$

kde P_{OP} - plocha ornej pôdy v katastrálnom území = 215,92 ha

ES_{OP} - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota je 0,2)

PV_{OP} - plocha viníc = 27,44 ha

ES_{vi} - ekologický stupeň viníc (0,1)

P_{ZA} - plocha záhrad = 27,58 ha

ES_{ZA} - ekologický stupeň záhrad (3,0)

P_{OS} - plocha ovocných sádov = 0 ha

ES_{OS} - ekologický stupeň ovocných sádov (2,0)

P_{TT} - plocha trvalých trávnatých porastov = 259,52 ha

ES_{TT} - ekologický stupeň trvalých trávnatých porastov (4,0)

P_{LE} - plocha lesov = 1 656,39 ha

ES_{LE} - ekologická stabilita lesných porastov (5,0)

P_{VO} - plocha vodných plôch = 8,52 ha

ES_{VO} - ekologický stupeň vodných plôch (4,0)

P_{ZP} - plocha zastavaného územia = 22,67 ha

ES_{ZP} - ekologický stupeň zastavaného územia (1,0)

P_{OSP} - ostatná plocha = 95,69 ha

ES_{OSP} - ekologický stupeň ostatných plôch (0,50)

$CP_{KÚ}$ - celková plocha katastrálneho územia = 2 323,45 ha

SES - stupeň ekologickej stability **SES = 4,16**

Na základe tejto klasifikácie sme získali priemernú hodnotu stupňa ekologickej stability za cele katastrálne územie obce Koňuš. Tato hodnota vyjadruje kvalitatívnu mieru ekologickej stability. Hodnota stupňa ekologickej stability 4,16 nám vyjadruje, že riešene územie patri do krajiny s vysokým stupňom ekologickej stability, čo znamená z celkového pohľadu, že v riešenom území prevládajú plochy ekologicky veľmi stabilne.

Pre porovnanie – priemerná hodnota SES v okrese Michalovce dosahuje 2,51. V porovnaní s okresom Humenné je tato hodnota nižšia o 1,5. Katastrálne územie obce Remetské Hámre dosahuje 4,67. Vysoká nad Uhom – 1,64 a Veľké Kapušany – 1,85.

Vysoký stupeň ekologickej stability obce Inovce je spôsobený vysokým podielom lesa a trvalých trávnych porastov, najmenej ornej pôdy /percento zornenia 7,09/ v katastrálnom území obce a plošne vysokým zastúpením väzieb na ekologicky významné segmenty.

(zdroj: Regionálny územný systém ekologickej stability pre okres Sobrance. 05/2010).

2.12.3 Návrhy manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES

- B. Zabezpečiť neporušenosť hydrologického režimu biocentra.
- C. Zosúladiť záujmy lesného hospodárenia so záujmami ochrany prírody a krajiny na území biocentra a biokoridoru, v lesných porastoch zachovať alebo cielene obnovovať pôvodné druhové zloženie lesných porastov a postupne znižovať zastúpenie stanovištne nepôvodných druhov drevín, využívať šetrné spôsoby sústreďovania drevnej hmoty, maximálne využívať prirodzenú obnovu lesa, v lesných porastoch s výskytom významných druhov vtáctva realizovať hospodárske opatrenia v mimo hniezdnom období a vytvárať podmienky pre ich hniezdenie, na lesných poľanách zachovať pôvodné lúčne porasty (nerozorávanie, nezalesňovanie, kosenie 1x ročne).
- G. Zabezpečiť osobitný manažment lúčnych a pasienkových ekosystémov na území biocentra a biokoridoru.
- I. Zabezpečiť ochranu vodných zdrojov na území biocentra a biokoridoru.
- K. Zabrániť znečisťovaniu územia biocentra nelegálnymi skládkami odpadov.

2.12.4 Návrhy opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny

Navrhované opatrenia pre obec sú podkladom pre optimalizáciu činnosti v území, skvalitnenie ekologickej stability krajiny a minimalizáciu negatívnych javov v území, územné zabezpečenie zachovania a rozvoja druhovej rozmanitosti rastlín a živočíchov v ich prirodzenom prostredí, vytvorenie optimálneho priestorového základu ekologickej stability plôch a línii, udržanie a zvýšenie prirodzenej produkčnej schopnosti krajiny a ochranu prírodných zdrojov s celkovým dopadom na zvýšenie stupňa ekologickej stability:

- 2. Zabezpečiť pravidelný manažment trvalých trávnych porastov na území okresu, t.j. pravidelné jaré kosenie s následným extenzívnym prepásaním lúčnych biotopov hovädzím dobytkom alebo ovcami, výrub náletových drevín a zabraňovanie ich zmladzovania,
- 4. Reguláciu vodných tokov a protipovodňové opatrenia realizovať ekologicky prijateľnými formami, v maximálnej miere zachovať prirodzenú konfiguráciu terénu a zastúpenie brehových porastov a v prípade potreby zabezpečiť ich doplnenie
- 7. Zabezpečiť ochranu vodných zdrojov vyskytujúcich sa na území okresu.
- 8. Zabrániť znečisťovaniu územia nelegálnymi skládkami odpadov.
- 9. Zachovať výmery plôch verejnej zelene a zabezpečiť jej pravidelnú údržbu a revitalizáciu v zastavaných územiach obcí.
- 10. Elektrické vedenia budovať s ochrannými prvkami, ktoré zabezpečia ochranu avifauny pred zásahom elektrickým prúdom.

11. Zamedziť masové rozširovanie inváznych druhov rastlín najmä v povodiach riek v južnej časti okresu pravidelným mechanickým a v prípade potreby i chemickým spôsobom..
zdroj: Regionálny územný systém ekologickej stability pre okres Sobrance. 05/2010).

2.13 NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.13.1 Návrh dopravného vybavenia

2.13.1.1 Letecká doprava

Riešené územie sa nachádza mimo ochranných pásiem letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení. Najbližšie regionálne letisko je v obci Kamenica nad Cirochou. Medzinárodné letisko sa nachádza v krajskom meste Košice cca 1 h.45min.

V zmysle §30 zákona č. 143/1998 Z.z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov je Dopravný úrad SR dotknutý orgán štátnej správy na úseku civilného letectva. DÚ SR je potrebné požiadať o súhlas pri stavbách a zariadeniach:

- stavby a zariadenia vysoké 100 m a viac nad terénom (§ 30 ods.1 písmeno a) leteckého zákona,
- stavby a zariadenia vysoké 30 m a viac umiestnené na prírodných alebo umelých vyvýšeninách, ktoré vyčnievajú 100 m a viac nad okolitú krajinu (§ 30 ods.1 písm. b) leteckého zákona,
- zariadenia, ktoré môžu rušiť funkciu leteckých palubných prístrojov a leteckých pozemných zariadení, najmä zariadenia priemyselných podnikov, vedenia VVN 110 kV a viac, energetické zariadenia a vysielacie stanice (§ 30 ods.1 písm. c) leteckého zákona,
- zariadenia, ktoré môžu ohroziť lietadlá, najmä zariadenia na generovanie alebo zosilňovanie elektromagnetického žiarenia, klamlivé svetlá a silné svetelné zdroje (§30 odst. 1 písmeno d) leteckého zákona.

2.13.1.2 Železničná doprava

Cez katastrálne územie obce neprechádza železničná trať. Hromadnú nákladnú a osobnú dopravu zabezpečujú Železnice Slovenskej republiky, ako prevádzkovateľ celoštátnych dráh a dopravcovia, ako prevádzkovatelia dopravy na dráhy. Najbližšia železničná stanica sa nachádza v meste Michalovce vzdialenosti 40 km. Železničná stanica Michalovce je stanicou tretej kategórie, zmiešanou podľa povahy práce a medziľahlou po prevádzkovej stránke. Nachádza sa v žkm 40,597 jednokoľajnej trate Lupkóv PKP - Medzilaborce-Michaľany. Traťový úsek Lupkóv PKP – Medzilaborce - Bánovce nad Ondavou je neelektrifikovaný.

2.13.1.3 Vodná doprava

Vodná doprava sa v obci nenachádza.

2.13.1.4 Cestná doprava

Nadregionálne dopravné vzťahy

Okres Sobrance má hlavnú dopravnú os vo východo-západnom smere ako cestu I/19, ktorá je cestou celoštátnej úrovne v úseku Košice – Michalovce - Sobrance – št. hranica Ukrajina.

Obec Koňuš leží mimo východoslovenskej rozvojovej osi I. stupňa Košice - Sečovce - Michalovce - Sobrance - hranica s Ukrajinou.

○ Regionálne a podregionálne dopravné vzťahy

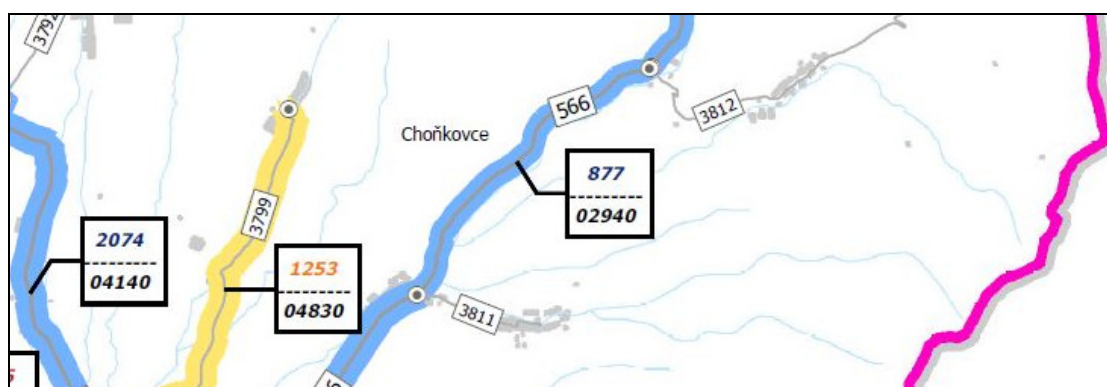
Kataster obec Koňuš je sprístupnený cestou III/3811, ktorá sa v severovýchodnej časti k.ú. obce Choňkovce pripája na cestu tr. II/566. Cesta III/3811 v trase Koňuš, kde cesta tr. III. končí.

Dopravné a pracovné väzby sú prevažne na mesto Sobrance, ktoré je vzdialené cca 15 km a mesto Michalovce vzdialené cca 40 km.

Prognózové koeficienty rastu pre extravilán VÚC KE: (zdroj: Prognóza výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040) :

Cesta	Rok	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
III. tr.	Ľahké voz.	1,00	1,05	1,11	1,16	1,22	1,28	1,34
	Ťažké voz.	1,00	1,04	1,09	1,13	1,18	1,22	1,26

Zaťaženie na prietahoch ciest cez obec Koňuš nevykazuje nárast v doprave. V uplynulých rokoch nebolo realizované celoštátne sčítanie cestnej dopravy v gescii Slovenskej správy ciest na ceste tr. III/3811.

Grafické znázornenie sčítania dopravy v roku 2015 (zdroj: SSC)

2.13.1.5 Základná komunikačná sieť, kategorizácia a funkčné triedy

Obec Koňuš je na dopravný systém napojená cestou III/3811, ktorá sa v severovýchodnej časti k.ú. obce Choňkovce pripája na cestu tr. II/566 v trase Tibava - Choňkovce - Podhorod' - Ubľa. Cesta tr. III/3811 je v trase Koňuš cesta končí.

Cestu III. triedy môžeme charakterizovať ako cestu s miestnym významom, ktorá je v správe Košického samosprávneho kraja (KSK).

Celková dĺžka cesty III/3811 od obce Choňkovce - Koňuš je 1,622 km. Celková dĺžka komunikácie cez zastavané územie obce je 1,300 km.

Jestvujúce obslužné komunikácie, ktoré sprístupňujú jednotlivé lokality sú vybudované:

- Cesta vedená v smere západ - východ. Vybudovaná je šírky cca 6,0 - 7,5 v dobrom technickom stave a z dopravného bezpečnostného hľadiska vyhovujúco zrealizované vjazdy/výjazdy.
- Miestna komunikácia od obchodu COOP Jednota až po most sprístupňuje jednostrannú zástavbu rodinných domov a objekty občianskej vybavenosti. Cesta v tejto časti je nepostačujúcej šírky cca 4,5 m, čo je nepostačujúce pre obojsmernú premávku.
- V severnej časti sprístupňujú obytné časti jednostrannú a obojstrannú zástavbu slepá ulica, so

šírkou vozovky ciest cca 3,0 - 4,0 m. Cesta v tejto časti je nepostačujúcej šírky, čo je nepostačujúce pre obojsmernú premávku.

- Miestna komunikácia pri cintoríne je vyhovujúca s dostatočnou šírkou vozovky.

Návrh

V návrhu ÚPN obce sa jestvujúca cesta triedy III. ponecháva v pôvodnom koridore. Pre jestvujúcu cestu triedy III/3811 sú navrhované šírkové usporiadanie v kategórií:

- mimo zastavané územie obce v kategórii C 7,5/70,
- v zastavanom území obce v kategórii MZ 8,5 (8,0)/50 vo funkčnej triede B3.

Rekonštrukcia a šírkové usporiadanie v zastavanom území obce cestu III/3811 v zmysle STN vrátane dopravných zariadení, cestných mostov a dopravných nájazdov.

Jestvujúce a novonavrhované miestne obslužné a prístupové komunikácie v návrhovom období vybudovať v lokalitách:

- Jestvujúce vedľajšie miestne komunikácie navrhujeme podľa priestorových možností rozšíriť na funkčnú skupinu C3: MOU 5,5/30 .
- Navrhované lokalita „Topolovo, Záhumienky II, Pri družstve a Brahoncovo" - vybudovať vo funkčnej skupine C3: MO 6,5/40, ako obojsmernú s dvoma jazdnými pruhmi, zeleným pásom, s odvodnením do rigolu a terénu. Šírka verejného priestoru (priestor medzi dvoma uličnými čarami), ktorý slúži pre umiestnenie účelovej komunikácie, jednostranného chodníka pre peších a technickej infraštruktúry min. 9 m (min. 6,5 m účelová komunikácia, min. 1,5 m chodník, min. 2 m koridor pre umiestnenie technickej infraštruktúry). Účelová komunikácia musí byť s pojazdnou plochou zo živice, cestného betónu, cestného panelu alebo betónovej dlažby.
- Navrhovaná plocha „Pri požiarnej nádrže" a jestvujúca plocha cintorína židovského náboženstva: vybudovať novú obslužnú komunikáciu vo funkčnej skupine C3: MOU 5,5/30, ako obojsmernú s dvoma jazdnými pruhmi.

Odvodnenie ciest - jestvujúce odvodnenie v celej obci je na terén a rigolov, ktoré treba vzhľadom na konfiguráciu terénu a rôzne spádovanie ciest prehodnotiť. Odvodnenie navrhovaných cestných komunikácií sa navrhuje do rigolov a žľabov.

2.13.1.6 Poľné a lesné komunikácie

V katastrálnom území obce sú jestvujúce prístupové poľné a lesné komunikácie na sprístupnenie jednotlivých parciel. Zabezpečujú sezónne komunikačné prepojenie v rámci jedného parcelného celku alebo vlastníka. Tvoria hranice medzi vlastníckymi pozemkami.

Navrhovaná stavebná úprava poľných a lesných ciest pozostáva z ich stavebnej úpravy pre potrebu celoročného sprístupnenia pozemkov s ich napojením na komunikačnú sieť obce. Jestvujúce poľné a lesné cesty nachádzajúce sa v dotknutom území sú v nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave. Odstránenie problému je možné len komplexným riešením a úpravou celého dotknutého priestoru. Z dopravného hľadiska existujúce poľné a lesné cesty z hľadiska priestorového usporiadania nevyhovujú normovým požiadavkám kladeným na poľné cesty takéhoto významu.

Návrh

Navrhovaná stavebná úprava jestvujúcich poľných a lesných ciest pozostáva z úpravy ciest sprístupňujúcich oblasť poľnohospodársko-lesného zázemia obce.

Cesty je nutné upraviť v zmysle ON 73 6118 (podľa disponibilnej šírky pozemku určenou v PPÚ pre cestu - cesty hlavné a vedľajšie) ako jednopruhovú v nasledovnom šírkovom usporiadaní: jazdný pruh $1 \times 3,00 = 3,00\text{m}$ nespevnená krajnica $0,00\text{m}$ spolu $3,00\text{m}$.

2.13.1.7 Prímestská autobusová doprava

Obec je obsluhovaná autobusovou linkou (zdroj: on-line cestovný poriadok) hromadná doprava predstavuje toho času pravidelné obojsmerné linky za 24 hod:

- č. 809413 Sobrance - Tibava - Choňkovce - Koňuš - Podhorod' - Beňatina - Inovce - Ruský Hrabovec - Ruská Bystrá.

Priamo v obci sú zriadené na ceste III/3811 dve autobusové zastávky (pri dome č. 129 a pri jednote). Umiestnenie zastávok je čiastočne v zmysle STN 73 61 01.

Izochrona pešej dostupnosti presahuje vzdialenosť 400m. Zastávka pri dome č. 129 je vybavená samostatným zastavovacím pruhom a prístreškom pre cestujúcich. Pri jednote je zriadená odstavňá plocha na parkovanie vozidiel dopravcov cestnej dopravy.

Bližšie údaje o počtoch cestujúcich, sezónnej vyťaženosti spojov a zastávok nie je známa.

Návrh

Pri ceste III/3811 navrhujeme autobusovú zastávku pri dome č.129 zrekonštruovať v zmysle platnej STN 73 6425. Zastávka bude mať plochu pre nastupovanie a vystupovanie z autobusu a autobusový prístrešok. Ku nástupnej ploche zastávky bude po bezpečných trasách v rámci možností plôch okolo komunikácií v zastavanom území i mimo neho, privedený chodník pre peších.

V náväznosti na rozširovanie bytovej zástavby nie je potrebné riešiť nové rozmiestnenie autobusových zastávok. Izochrona pešej dostupnosti 5 minút nepresahuje vzdialenosť 400m.

2.13.1.8 Statická doprava

V obci existuje prevažne bytová výstavba vidieckeho charakteru. Pre jej potreby je garážovanie a odstavovanie vozidiel vyriešené v rámci objektov rodinných domov alebo samostatnými garážami resp. odstavňými spevnenými plochami na vlastných pozemkoch. Tieto zásady budú uplatňované i na plochách novej bytovej výstavby v návrhovom i výhľadovom období.

Parkovacie plochy sa nachádzajú pri obecnom úrade, kultúrnom dome a hasičskej zbrojnici (8), pohostinstvo (2), cintoríne a dome smútku (15), gréckokatolíckom chráme (5), pravoslávnom chráme (3). Nachádza sa tu približne 23 miest na parkovanie, čo je pre potreby zariadenia občianskej vybavenosti a služieb postačujúce.

Návrh

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové a odstavne stojiska podľa potreby na vlastných pozemkoch. V zmysle STN 73 6110, podľa platnej zmeny ukazovateľov Z2 min. počet parkovacích miest alebo garáží budovať ako súčasť rodinného domu alebo na jeho pozemku, alebo na pozemku zabezpečiť najmenej dve parkovacie miesta. Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4% pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

Potreba budovania parkovacích a odstavňých plôch je nutná v náväznosti na súčasný stav na všetkých miestach novovznikajúcich prevádzkarní, objektov občianskej vybavenosti a ostatných spoločenských aktivít, športovo – rekreačných aktivít. Jestvujúce parkoviská je potrebné doriešiť a dobudovať v zmysle platnej STN. Parkovacie miesta musia byť vytvorené na vlastnom pozemku v

zmysle STN,

V zmysle návrhu statickej dopravy je potrebné vytvoriť priestorové podmienky pre dobudovanie odstavňových a parkovacích plôch na verejných priestranstvách, najmä v centrálnej časti obce, kde sa predpokladá vytvorenie parkovacích plôch v rámci celkovej rekonštrukcie miestnej komunikácie.

Parkovacie státa musia byť mimo verejného dopravného priestoru.

2.13.1.9 Pešie a cyklistické komunikácie

Pešie komunikácie

V časti Koňuš sú vybudované jednostranné pešie komunikácie v západnej časti zastavaného územia obce pri gréckokatolíckom chráme a býv. materskej škole.

Cyklistické trasy

Cez k.ú. obce neprechádza žiadna jestvujúca cyklotrasa

Návrh

Pešie komunikácie

V západnej časti zastavaného územia obce navrhujeme pozdĺž cesty tr. III. vybudovať jednostranný chodník v šírke 1,25m. V nových lokalitách navrhujeme jednostranný chodník min. šírka chodníka 1,25 m.

Cyklistické / turistické trasy

Riešenie cyklistickej dopravy vychádza z potreby sprístupnenia lokality nových parciel z obce aj občanom využívajúcich na prístup k pozemkom bicykel, prípadne pre možnosť využitia navrhovaných poľných ciest pre cykloturistické trasy. Tieto aktivity sú dôležité hlavne v letných mesiacoch. Na prevažnej väčšine miestnych komunikácií je cyklistická doprava riešená spoločne s pešími a automobilovou dopravou v zmiešanom režime bez fyzického ani optického vyznačenia cyklistických pásov.

Pre cyklistov realizovať parkovacie plochy pre bicykle s počtom miest do 20% kapacity parkoviska pre motorové vozidlá.

2.13.1.10 Služby motoristom

Služby motoristom sú poskytované priamo v mesta Sobrance. Pre výhľadové obdobie nenavrhujeme novú plochu pre čerpaciu stanicu PHM.

2.13.1.11 Negatívne účinky doprava a vplyvy na riešené územie

Pre cestné komunikácie v nezastavanom území obce platia ochranné pásma v zmysle zákona č.131/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky k zákonu o pozemných komunikáciách č.35/1984 Zb.:

- 25 m cesta III. triedy od osi vozovky na každú stranu v úseku mimo súvislé zastavaného územia, ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce.

V zastavanom území obce dodržať ochranné pásma pozdĺž komunikácií v zmysle vyhlášky pre civilnú ochranu pre prejazdnosť komunikácií a proti zavaleniu (zák. č. 42/1994 Zb. s vykonávacími

vyhláškami) o civilnej obrane. Šírka OP = $(v_1 + v_2)/2 + 6$. Táto šírka je na zberných komunikáciách v obci zachovaná.

Hlukové pomery vyplývajúceho z dopravy

V zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I., a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $L_{aeq} = 60\text{dB}$ a v noci $L_{aeq} = 50\text{dB}$.

Na ceste tr. III. sú vykazované minimálne hodnoty ekvivalentného hluku v dennom a nočnom období v obytnom území. Vychádzalo sa z výsledkov celoštátneho sčítania dopravy v roku 2015 a MP 01/2006 - Metodický pokyn a návod prognózovania výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040 uverejnený na internetovej stránke SSC (www.ssc.sk).

Zaťaženie na prieťahoch ciest cez obec Koňuš nevykazuje nárast v doprave. V uplynulých rokoch nebolo realizované celoštátne sčítanie cestnej dopravy v gescii Slovenskej správy ciest na ceste tr. III/3811.

2.13.2 Vodné hospodárstvo

2.13.2.1 Zásobovanie pitnou vodou

V obci Koňuš je v vybudovaný verejný vodovod v operatívnej správe spoločnosti VVS, a.s. Košice. Vodným zdrojom sú 2 vodárenské zdroje: prameň Kamenistý (povolený odber O_p je 7 l.s^{-1}) a prameň Syrový (povolený odber O_p je 13 l.s^{-1}). Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Koňuš o objeme 50 m^3 s kótou dna 312,30 m.n.m. a max. hladinou 316,20 m.n.m..

Obec Koňuš	r.2016	r.2017	r.2018
Počet obyvateľov	346	340	345
Počet obyvateľov napojených na vodovod	346	340	345
Počet prípojok	138	139	139
Voda fakturovaná m3	13250	12030,737	12848,707
domácnosť	11595	10306,737	10985,707
poľnohospodárstvo	1502	1607,000	1653,000
priemysel	0	0	0
ostatné	153	117	210

Zdroj: VVS a.s. Košice

Návrh

Výhľadová potreba vody je stanovená v zmysle „vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 684/2006 Z.z.“ zo 14. novembra 2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

- Potrebu pitnej vody stanovuje úprava MP SR č.477/99 – 810 z 29. 2. 2000 a Z.z.č.684/2006:
  - pre byty s lokálnym ohrevom vody s vaňovým kúpeľom 135 l/os/deň
  - pre občiansku a tech. vybavenosť obce do 1000 obyv. 15 l/os/deň
  - pre podnikateľské aktivity 50 l/os/smenu
  - Súčiniteľ dennej nerovnomernosti (obec do 1000 obyvateľov) $k_d = 2,0$

- Súčiniteľ hodinovej nerovnomernosti $k_h = 1,8$

Priemerná denná potreba vody: $Q_p [l/deň] = 135 l/os/deň \times \text{počet obyvateľov}$

Maximálna denná potreba vody: $Q_m = Q_p \times k_d$

Maximálna hodinová potreba: $Q_h = Q_m \times k_h$

Celoročná spotreba: $Q_r = Q_p \times 365$

Prognóza potreby vody v obci Koňuš do roku 2035 podľa počtu obyvateľov				
ROK	2018	2025	2030	2035
Počet obyvateľov	345*	402	422	443
$Q_p [l/deň]$	-	62 800	65 800	68 950
$[l/s]$	-	0,73	0,76	0,80
$Q_m [l/deň]$		125 600	131 600	137 900
$[l/s]$		1,45	1,52	1,60
$Q_h [l/s]$		2,62	2,74	2,87
$Q_r [m^3/rok]$		22 922	24 017	25 167
* Údaj poskytnutý VVS, počet pripojených obyvateľov na verejný vodovod bol 345				

Dimenzovanie vodovodných potrubí je v zmysle STN 755401 na Q_m a Q_p pož.

Podľa STN 736620 čl.26 hydrodynamický pretlak vo vodovodnej sieti má byť väčší ako 0,25 MPa (2,5at), avšak najmenej 0,15 MPa (1,5 at).

Akumulácia:

Potrebná akumulácia podľa STN 63 6650 – Vodojemy čl.14 má byť 60-100% z maximálnej dennej potreby vody Q_m .

Akumulácia vody v roku 2035	
Výhľadový rok	2035
Max. $Q_m [m^3/deň]$	137,90
Min. $V_{min}[m^3]$	82,7

Vo výhľadovom období je navrhovaná maximálna denná potreba vody o množstve 137,9 m³, minimálna potreba je 82,7 m³. V súčasnej dobe vodojem v obci Koňuš o objeme 50 m³ s kótou dna 312,30 m.n.m. a max. hladinou 316,20 m.n.m. vo výhľadovom období nebude postačovať.

V návrhovom období je potrebné navýšiť objem vodojemu Koňuš na 2x50 m³.

Ochranné pásma

Pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii dodržiavať ochranné pásmo v zmysle zákona č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Zb. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov..

2.13.2.2 Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Obec Koňuš nemá vybudovanú kanalizačnú sieť, ani čističku odpadových vôd (ČOV). Splašky z nehnuteľností sú odvedené do žump a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Nové nehnuteľnosti majú žumpy, ktorých obsah sa vyváža. Povrchové vody odtekajú voľne po teréne, z ciest cez jarky a čiastočné kanály do miestneho toku.

Návrh

Navrhujeme vybudovať celo obecnú kanalizáciu PVC DN/ID 300 mm. Odpadové vody navrhujeme odvieť s napojením sa do navrhovanej kanalizácie v obci Choňkovce a následne do kanalizácie Sobrance s prečerpávaním do jestvujúcej ČOV Sobrance, u ktorej sa výhľadovo uvažuje o rozšírení na kapacitu 57,0 l/s. ČOV je umiestnená v k.ú. Komárovce v blízkosti kanálu Revišťa - Bežovce, ktorý je jej recipientom.

Znečistenie od obyvateľov obce Koňuš do r.2035 - prognóza

Množstvo splaškových vôd je totožné s potrebou vody a to:				
ROK	2020	2025	2030	2035
Počet obyvateľov	345	402	422	443
Qv [m3/deň]	-	62,80	65,80	68,95
[l/s]	-	0,73	0,76	0,80
Qdmax [m3/deň]	-	251,20	263,20	241,33
[l/s]	-	2,91	3,05	2,79
2 x Qdmax [l/s]	-	5,81	6,09	5,59

Čistička odpadových vôd (ČOV)

ČOV Sobrance	Projektované	Prognóza do r. 2035
Počet EO/obyv.	8640 EO	6817 EO
Qp = l/s	40	14,1
Qmax = l/s	150	67,8
Qmin = l/s	10	4,2
Voda odkanalizovaná tis. m3	1133	355
Voda vyčistená tis. m3	1133	400

Splaškové vody sú navrhované odvádzať do ČOV Sobrance aj po zaťažení novou zástavbou v meste Sobrance a so spádových obcí (Ruskovce, Jasenov, Choňkovce, Nižná Rybnica, Ostrov, Koňuš a Tibava) bude mať značné kapacitné rezervy na prijímanie odpadových vôd. .

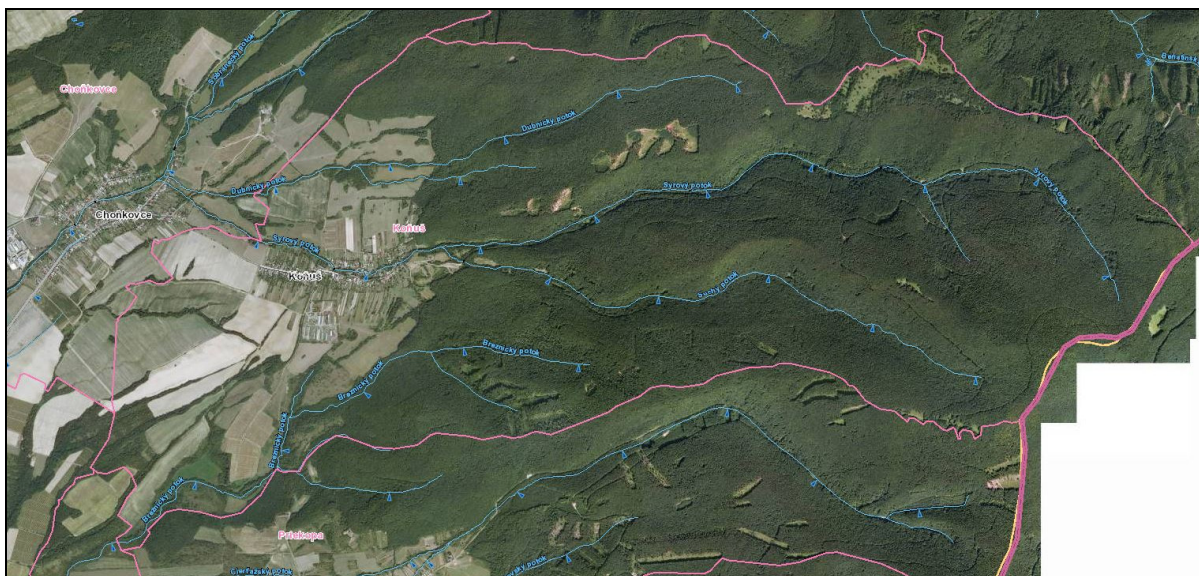
Ochranné pásma

Dodržiavať ochranné pásma podľa predpisu č.442/2002 Z. z. Zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách - 1,5m potrubia na obidve strany.

2.13.2.3 Vodné toky, nádrže a rybníky

K.ú. Koňuš sú v správe SVP š.p., PBaH odš. závod Košice vodné toky: Breznický potok (HCP 4-30-06-024), ktorý preteká mimo intravilán obce, Syrový potok s prítokmi (HCP 4-30-06-021) preteká cez zastavané územie obce. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. sú vodné toky Syrový a Breznický potok zaradené medzi vodohospodársky významné vodné toky a Syrový potok je zaradený medzi vodohospodárske vodné toky v úseku rkm 3,10 - 9,10.

Ďalšie toky nachádzajúce sa v k.ú. obce Koňuš - Suchý potok a Dubnický potok. Kapacita vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov (Q_{100}).

Návrh

Ponechať manipulačný pás o šírke min. 10 m pri významných vodných tokoch Syrový a Breznický potok pre účely údržby pozdĺž vodného toku od brehovej čiary. Pri drobných vodných tokoch ponechať manipulačný pás v šírke 5 m od brehovej čiary.

Rešpektovať prirodzené záplavové územie tokov a prípadnú výstavbu situovať v zmysle §20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov mimo územie ohrozené povodňami.

Na zadržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v jednotlivých navrhovaných lokalitách (z komunikácií, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) je potrebné navrhnuť v úrovni minimálne 60% z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

Realizovať opatrenia na zadržanie povrchového odtoku zo spevnených plôch (z komunikácií, striech RD, BD, prípadne iných stavebných objektov) na pozemku stavebníka tak, aby odtok z daného územia do recipientu nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou prípadnej navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente v súlade s ustanovením § 36 ods. 17 zákona č. 364/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov (vodný zákon) a v zmysle požiadaviek NV SR č. 269/2010 Z. z. podľa § 9.

Odvádzanie splaškových vôd z novonavrhovaných lokalít je navrhované do verejnej kanalizácie.

2.13.2.4 Hydromelioračné zariadenia

V katastrálnom území obce nie sú evidované hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácií, š.p. Bratislava.

2.13.3 Energetika

2.13.3.1 Energetické zariadenia

V súčasnosti cez katastrálne územie obce Koňuš neprechádza trasa VVN vedenia.

Návrh

V zmysle požiadavky z nadriadenej ÚPN VUC Košický kraj: je premietnutý koridor pre výstavbu nového 2x110 kV vedenia V6812 Snina - Sobrance.

Navrhovaná činnosť má pozostávať z funkčných samostatných celkov a to vedenie 1 x 110 kV stožiar 165 – ES Sobrance, Vedenie 2 x 110 kV ES Snina – stožiar 165 a Úpravy vedení. Navrhovaná trasa nadväzuje na elektrické vedenie V6812 predstavujú jeden funkčný celok, pričom z pohľadu existujúceho V6717, ktoré bude umiestnené v zaústení do elektrickej stanice Snina na spoločných podporných bodoch s V6812, predstavuje samostatne funkčný celok vedenie. Úpravy vedení podľa predstavujú prípadné lokálne úpravy 22 kV vedení a ich potreba a rozsah budú stanovené v ďalších stupňoch projektových dokumentácií v rámci povoľovania navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Nové nadzemné elektrické vedenie je zriadené predovšetkým ako vedenie 1 x 110 kV a má byť postavené na oceľových, jednodriekových priehradových stožiaroch typu TROJUHOLNÍK – skrutkovaných, pozinkovaných, so základnom výškou 24 m. Priemerná vzdialenosť stožiarov sa predpokladá v rozsahu od 250 do 300 m a to v závislosti od konfigurácie terénu a objektov križovaných vedení (viď. prílohová časť tohto zámeru navrhovanej činnosti – schématické výkresy stožiarov). V nevyhnutnom rozsahu pri rešpektovaní existujúceho koridoru 110 kV vedenia je v prípade SO 02 toto vedenie realizované ako 2 x 110 kV a má byť postavené na oceľových, jednodriekových priehradkových stožiaroch typu SÚDOK - skrutkovaných, pozinkovaných, so základnou výškou 27 m.

V katastrálnom území obce Koňuš je trasa navrhovaná nasledovne: od tohto bodu smeruje na západ v trase 22 kV existujúceho elektrického vedenia popri vodnom toku Beňatinská voda, resp. ho križuje a dostáva sa na územie obce Choňkovce a odďaľuje sa od ÚEV Morské oko. Trasa vedie prevažne lesnými pozemkami. Trasa vedie v tomto smere až po lomový bod R24 v lokalite Bralo, resp. Voroščákovský les, kde sa mierne stáča na JZ, prechádza lomový bod R25 a stále vedie popri vodnom toku Beňatinská voda, resp. ho križuje. V prevažnej väčšine ide po lesných pozemkoch až k lomovému bodu R26, kde sa ešte viac stáča na JV, križuje vodný tok Beňatinská voda prechádza lesným porastom a strmším svahom Voroščákovského lesa okolo lokality Lapoš k vodnej ploche, ktorú miera zo západu, pokračuje cez lokalitu Blatá a to už cez poľnohospodársku pôdu a nelesnú drevinovú vegetáciu, Dubnický potok a Syrový potok a ich brehové porasty na okraj obce Choňkovce, prechádzajúc cez lomový bod R27 v lokalite Brody k lomovému bodu R28 za križovaním cesty III/3812 a jej ochranného pásma.

2.13.3.2 Zásobovanie elektrickou energiou

V súčasnosti cez katastrálne územie obce Koňuš neprechádza trasa VVN vedenia. Obec je zásobovaná elektrickou energiou VN vedením V_410 napojeným z elektrickej stanice 110/22 kV Sobrance. Alternatívne je možné lokalitu zásobovať aj z elektrickej stanice 110/22 kV Snina.

Pre napájanie odberných elektrických zariadení v záujmovej lokalite sú využívané ako zdroj el. energie trafostanice v majetku VSD, a.s., resp. cudzie trafostanice, primárne napájané z VN linky č. V_410.

Trafostanica	TYP	Výkon	vlastník
TS0404-0001 Koňuš	priehradová	160 kVA	VSD, a.s.
TS0404-0002 Koňuš	kiosková	250 kVA	VSD, a.s.
TS Družstvo		50 kVA	Súkr.

Sekundárne NN nadzemné vedenie v obci bolo kompletne zrekonštruované v r. 2013 a je vyhotovené izolovaným vedením AES 4x120. Konfigurácia distribučnej sústavy NN a umiestnenie distribučnej TS vyhovuje požiadavkám súčasnej zástavby v obci. V strednodobom horizonte nie sú plánované v obci žiadne investičné stavby ani rekonštrukcie.

Stanovenie elektrického príkonu:

Merné zaťaženie na jednu bytovú jednotku bolo stanovené podľa Metodického pokynu VSD, a.s. – Zásady plánovania výstavby a rekonštrukcií sietí vysokého a nízkeho napätia, kde je uvedené:

- príkon bytových jednotiek:

1,0 kW ..... domy (byty) bez el. ohrevu

2,0 kW ..... domy (byty) s akumulárnym el. ohrevom

6,5 kW ..... domy (byty) s priamym el. ohrevom

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	2013	2015	2020	2025	2030	2035
Koňuš	358	365	383	402	422	443

Návrh bytov do r. 2035:

	Stav bytov (b.j.) v roku 2011	Návrh bytov (b.j.) r. 2035
Bytové jednotky	112	+23
	počet bj. spolu (stav+návrh)	135 b.j.

Štruktúra a kapacita občianskej vybavenosti

Podielové zaťaženie pre občiansku a technickú vybavenosť :

Pozn: * - odberné miesta napájané z vlastných transformačných staníc

Jestvujúce zariadenie	Príkon v kW
Obecný úrad a kultúrny dom	15
Obecný dom a amfiteáter	15
Gréckokatolícky chrám	10
Pravoslávny chrám	10
Býv. materská škola - prestavba	35
Požiarňa zbrojnica	5
Cintorín	5
Pohostinstvo	10
Poľnohospodársky dvor	50
Dom smútku	5
Verejné osvetlenie	10

Navrhované zariadenie	Príkon v kW
Športovo rekreačné plochy pri obecnom úrade	10
Plocha pri požiarnej nádrži	50
Plochy občianskej vybavenosti	20
Verejné osvetlenie	15

Návrh

Terajší výpočtový el. príkon: $S_{b.j.} = (1 \times n1 + 6,5 \times n2) = (1 \times 101) + (11 \times 6,5) = 172,5 \text{ kW}$

n – počet bytových jednotiek

n = 112 (celkový počet jestvujúcich rodinných domov)

n1 – počet domov bez el. vykurovania – 101 domov

n2 – počet domov s el. vykurovaním – 11 domov

(s vykurovaním el. energiou sa uvažuje 10 % domácností)

Celkový súčasný príkon existujúcich RD: $S_{b.j. \text{ celk.}} = \underline{\underline{172,55 \text{ kW}}}$

Merné zaťaženie na nové b.j.: $S_{b.j.} = 1,0 \text{ kW}$

n – počet bytových jednotiek

n = 23 (celkový počet navrhovaných rodinných domov)

n1 – počet domov bez el. vykurovania – 21 domov

n2 – počet domov s el. vykurovaním – 2 domov

(s vykurovaním el. energiou sa uvažuje 10 % domácností)

Celkový súčasný príkon navrhovaných RD: $S_{b.j.} = (1 \times n1 + 6,5 \times n2) = (1 \times 21) + (2 \times 6,5) = \underline{\underline{34 \text{ kW}}}$

Občianska vybavenosť: $S_{o.v.} = \underline{\underline{170 \text{ kW}}}$, spolu s navrhovanou O.V. **265 kW**

Požadovaný celkový príkon: $S_{\text{celk.}} = \underline{\underline{471,55 \text{ kW}}}$ (172,55 kW + 34 kW + 265 kW)

Trafo stanica	TYP	Výkon	Navrhovaný výkon
TS0404-0001 Koňuš	priehradová	160 kVA	250 kVA
TS0404-0002 Koňuš	kiosková	250 kVA	400 kVA
TS Družstvo		50 kVA	50 kVA

Bilancia potrebného výkonu ukazuje, že terajší inštalovaný výkon dvoch distribučných transformačných staníc TR je 410 kVA v obci. Vo výhľadovom období inštalovaný výkon transformačných staníc nepokryje budúce zaťaženie od navrhovaného počtu rodinných domov a občianskej vybavenosti. Z dôvodu veľkých prenosových vzdialeností je takisto navrhované rozšírenie jestvujúcich distribučných trafostaníc.

Ochranné pásmo elektrických zariadení v zmysle § 43 zákona č. 251/2012 Zb. o energetike:

- 15 m pre nadzemné vedenia bez izolácie pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane (od krajného vodiča na každú stranu vedenia).
- 10m od krajného vodiča na každú stranu od 22 kV vedenie
- 1m od kábla na každú stranu od 22 kV káblové vedenie
- 1 kV káblové vedenie - 1m od kábla na každú stranu
- 10 m od transformovne VN/NN.

V ochrannom pásme vonkajšieho el. vedenia a pod vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby a konštrukcie,
- pestovať porasty s výškou presahujúcou 3m, vo vzdialenosti
- presahujúcej 5m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby pri páde sa nemohli dotknúť el. vedenia
- uskladňovať ľahko horľavé a výbušné látky,

- vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť el. vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky,

V ochrannom pásme podzemného vedenia a nad týmto vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzanie trvalého porastu a jazdiť osobitne ťažkými mechanizmami,
- vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa el. vedenia zemné práce a činnosti, ktoré by mohli ohroziť el. vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadne by podstatne sťažili prístup k nemu.

2.13.4 Vonkajšie osvetlenie

Sekundárne NN nadzemné vedenia sú vedené je betónových podperných bodoch. Po stožiaroch NN vedenia sú prevedené aj rozvody vonkajšieho obecného osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných trafostaniciach. Rozvod je vzdušný samostatným vodičom AlFe. Ovládanie je prepojené s regulačným systémom obce.

Návrh

Navrhovaná je kompletná rekonštrukcia jestvujúceho verejného osvetlenia s použitím energeticky úsporných osvetľovacích sústav – rekonštrukcia bude realizovaná na základe zmluvy s VSD, a.s. V rámci tejto rekonštrukcie VSD, a.s. zrealizuje výmenu osvetľovacích telies za úsporné – LED a rekonštrukciu rozvádzačov RVO.

Nové komunikácie bude osvetľovaná sústavou vonkajšieho osvetlenia, napojeného zo samostatných rozvádzačov RVO pri distribučných TS, prepojených s regulačným systémom obce. Stožiarové svietidlá budú osadené energeticky úspornými svietidlami. Rozvody budú v trase káblových NN rozvodov.

Pri rekonštrukcii verejného osvetlenia osadeného na podperných bodoch nadzemného NN vedenia VSD, a.s. sa na podperné body osadia výložníky s LED svietidlami, ktorých celková dĺžka nebude presahovať 1m, navrhované svietidlá VO sa napoja na existujúci rozvod VO.

2.13.4.1 Obecný rozhlas

Rozvod miestneho rozhlasu v obci je prevedený káblovými rozvodmi, reproduktory sú inštalované na oceľových stožiaroch, ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu.

Návrh

V územnom pláne je navrhovaná komplexná rekonštrukcia obecného rozhlasu. Navrhovaný je obecný drôtový rozhlas (montáž konzol, namontovanie vedenia, reproduktorov a doplnenie navrhovaných reproduktorov) s umiestnením prvkov drôtového rozhlasu na podperných bodoch nadzemného NN vedenia. Centrálna technológia (ústredňa) bude umiestnená v budove obecného úradu. Pre výstrahu a vyznenie obyvateľstva splňujúci všetky požiadavky tzv. "krízového zákona". Podmienky inštalácie drôtového rozhlasu na podperné body nadzemného NN vedenia definuje VSD, a.s. ako vlastníka podperných bodov el. vedenia.

2.13.5 Zásobovanie teplom, plynom

2.13.5.1 Zásobovanie plynom

Obec Koňuš je plynofikovaná. V obci sa nachádza plynárenské zariadenia SPP-D. Zdrojom plynu pre obec Koňuš je regulačná stanica plynu vybudovaná v obci Choňkovce. Táto RS má výkon 1200 m³/hod. a zásobuje v obciach Choňkovce, Koňuš, Baškovce a Hlivišťa. Spoločná distribučná sieť je v obci Koňuš vybudovaná v tlakovej úrovni STL 100 kPa a NTL.

Návrh

Návrh zásobovania zemným plynom musí zohľadňovať ustanovenia určené platnou legislatívou STN, vrátane ostatných záväzných predpisov a vyhlášok. Musia byť rešpektované dané skutočnosti, ako sú komunikácie, zástavba, terénne úpravy, spády terénu a podobne, pri dodržaní bezpečnostných predpisov a ochranných a bezpečnostných pásiem uvedených v Zákone o energetike č. 251/2012 Zb.

Návrh koncepcie riešenia plynofikácie navrhovaných lokalít v obci koncepcie nadväzuje na doposiaľ splynofikované časti. V obci sú vybudované STL plynovody na prevádzkový tlak PN 100 kPa. Riešená časť stavby navrhuje systém zásobovania zemným plynom pre potreby novo navrhovaného územia. V územnom pláne je zakreslené rozšírenie STL miestnej distribučnej siete.

Pri výpočte odberných množstiev zemného plynu vychádzame z priemerných hodinových a ročných odberov v danom teplotnom pásme - 15 °C, stanovujú smerné odbery pre domácnosť (IBV).

Max. hod. odber .....Q_{hmax}. .....1,5 m³/hod

Max. ročný odber .....Q_r.....4 400 m³/rok

Požiadavky na zásobovanie zemným plynom v jednotlivých lokalitách sú vypracované ako informatívny podklad pre uvažovanú novú výstavbu.

Napojenie novej lokality na jestvujúcu plynovodnú sieť bude možné previesť nasledovne:

- plynofikáciu nových RD riešiť napojením na jestvujúce stredotlakové plynovody výstavbou samostatnej plynovej prípojky s reguláciou zemného plynu osadením vhodného typu domového regulátora tlaku plynu a meradla, resp. s napojením na nízkotlakový rozvod plynu samostatnou nízkotlakovou plynovou prípojkou s vlastným HÚP a meradlom,
- novo navrhované lokality IBV riešiť prepojením nových STL plynovodov na prevádzkované STL plynovody z použitím materiálu z PE o prevádzkovom tlaku 100 kPa a z týchto samostatnými STL plynovými prípojkami s reguláciou tlaku plynu osadením vhodného typu domového regulátora tlaku plynu riešiť plynofikáciu jednotlivých RD,
- ostatné RD v zastavanom území obce riešiť napojením na jestvujúce STL plynovody, so samostatnými STL plynovými prípojkami s reguláciou plynu,
- objekty občianskej vybavenosti, podnikateľských subjektov, riešiť individuálne s napojením na miestne STL rozvody plynu s výstavbou samostatnej STL plynovej prípojky a vhodných typov domových regulátorov tlaku plynu a meradla.

Požiadavky na zásobovanie zemným plynom v obci sú vypracované ako informatívny podklad pre uvažovanú novú výstavbu:

Požiadavky na zásobovanie zemným plynom v obci sú vypracované ako informatívny podklad pre uvažovanú novú výstavbu:			
	počet bytov	Max. hodinový odber Q max m3/hod	Ročná spotreba Q max m3/hod
Trvalo obývaných v roku 2001	112	168	403 200
Navrhovaný prírastok do roku 2035	23	35	87 400
Počet maloodberateľov	1	2	5 870
Spolu		204	496 470

Miestne plynovody

Napojenie jednotlivých rodinných domov riešiť samostatnými STL plynovými prípojkami so samostatnou reguláciou plynu, sadením vhodných typov domových regulátorov tlaku zemného plynu. Napojenie novo postavených rodinných domov na existujúcich voľných pozemkoch v zastavaných častiach obce je možné z jestvujúcich STL resp. NTL plynovodov, ktoré kapacitne postačujú vzhľadom na veľkosť ich spotreby.

Pre zabezpečenie zásobovania nových lokalít plynom navrhujeme rozšíriť miestnu sieť plynovodov tak ako je vyznačené na výkrese infraštruktúry územného plánu.

Ochranné pásma

Ochranné a bezpečnostné pásmo plynárenských zariadení a priamych plynovodov v zmysle § 79 a § 80 zákona č. 251/2012 Zb. o energetike:

Ochranné pásmo:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm, na každú stranu od osi plynovodu,
- 1 m pre plynovod s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa, na každú stranu od osi plynovodu v zastavanom území.

Bezpečnostné pásmo:

- 10 m pre plynovod s tlakom nižším ako 0,4 MP a na každú stranu od osi plynovodu (bezpečnostné pásmo) na voľnom priestranstve a na nezastavanom území.

2.13.5.2 Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je na báze plynu alebo pevného paliva.

Návrh

Zásobovanie teplom v obci navrhujeme do roku 2035 zabezpečiť na báze ekologických zdrojov (biomasa, elektrika, tepelné čerpadlá, kolektory a pod.).

Predpokladaná ročná spotreba tepla:			
	počet bytov	Priemerná ročná spotreba tepla (ÚK+TÚV) GJ/rok	Ročná spotreba tepla Gj/rok
Trvalo obývaných v roku 2001	112	100	11 200
Navrhovaný prírastok do roku 2035	23	40	920
Spolu	135		12 120
Občianska vybavenosť			
Pre objekty občianskej vybavenosti možno zobrať priemernú hodnotu 100 kWh/m ² a rok podlahovej vykurovanej plochy objektu. V tejto hodnote je zahrnutá potreba tepla na ÚK aj TÚV. Pozn.: 100 kWh / m ² a rok = 0,36 GJ / m ² a rok			

2.13.6 Telekomunikácie

2.13.6.1 Telekomunikačné a rádiokomunikačné zariadenia.

Rozvody telefónnej siete vyhovujú súčasným potrebám. Telekomunikačne je obec súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci sú pripojení na digitálnu ústredňu, ktorá je v meste Sobrance a v obci Choňkovce.

Územie obce je pokryté slabým signálom mobilných operátorov T-com, Orange, a.s. a O₂.

Návrh

V navrhovanom období bude podľa potreby (v závislosti na záujme zákazníkov) dobudovávaná hlavne miestna telefónna sieť v obci tak, aby spĺňala kvalitatívne parametre pre poskytovanie už spomínaných širokopásmových služieb.

Potrebné telefónne prípojky pre navrhovanú bytovú výstavbu budú zabezpečené podľa jednotlivých požiadaviek užívateľov na telefónne prípojky a požadované telekomunikačné služby v rámci inštalovaných rezerv jednotlivých RSU.

Napájacie body pre telefónne stanice nových b.j. a občianskej vybavenosti bude určený v podmienkach pre začatí územno – právneho konania výstavby konkrétnej lokality.

Rozvoj služieb bude zabezpečovaný prostredníctvom organizácie Slovak Telecom a.s. v súlade so zámermi telekomunikačného projektu.

Predpokladáme, že k roku 2035 dôjde ku kabelizácii tf. rozvodov, preto rezervujeme v ÚPN koridor pre pokládku káblového vedenia pod terajšími vzdušnými vedeniami.

Predmetom telekomunikačných bilancií je potrebné riešiť iba navrhovanú lokalitu. V rámci novej výstavby sa telekomunikačné rozvody prevedú úložnými káblami s vazelinovou zábranou proti vlhkosti typu TCEPKPFLE s priemerom žíl plynúcich z útlmového plánu. Trasy sú navrhované s ohľadom na ostatné inžinierske siete v zmysle platnej priestorovej normy. Bytové stanice sú dimenzované na navrhnutú telefonizáciu, t.j. 2 páry na byt.

Bilancia potreby HTS – potreba prípojok v lokalite:

Pre 10 navrhovaných bytových jednotiek	10 HTS
Vybavenosť 30% z bytového fondu	3 HTS
Urbanistická rezerva	5 HTS
Celkom	18 HTS

Pre bezporuchový chod siete odporúčame vykonať nasledovné opatrenia:

- dobudovať jestvujúcu miestnu sieť na uvažovanú kapacitu HTS, s 10% káblovou rezervou,
- v prípade kabelizácie telefónneho rozvodu súbežne ukladať vodiče pre rozvod káblovej televízie,
- územie sa nachádza v pásme pokrytia sieťami mobilných operátorov Orange, T-com a O2,
- nové trasy pevnej siete navrhovať ako úložné s prihliadnutím na ostatne inžinierske siete v súlade platnými predpismi,
- dodržať platné predpisy podľa STN 73 6005.

Ochranné pásmo

Pri investičnej výstavbe je potrebné dodržať ochranné pásmo telekomunikačných vedení:

- ochranné pásmo diaľkových a spojovacích vedení je 1,5 m na každú stranu od trasy ich uloženia, 3 m do výšky a 3 m do hĺbky od úrovne terénu,
- ochranné pásmo miestnych telefónnych vedení je 1 m od trasy ich pokládky.

Ochranné pásma sú vymedzené vyhláškou. V prípade realizácie akcií spojených so zemnými prácami sa doporučuje vždy konkrétnu akciu prerokovať s príslušnou organizáciou, ktoré vydajú svoje vyjadrenie aj s podmienkami realizácie.

2.14 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**2.14.1 Základné zložky životného prostredia**

Najvýznamnejšími faktormi negatívne ovplyvňujúcimi životné prostredie riešeného územia sú najmä:

- absentujúca kanalizácia v obci,
- hluk cesty tr III/3811.

Návrh

Vybudovať kanalizáciu v obci.

2.14.2 Ovzdušie – ochrana čistoty ovzdušia Veľké zdroje znečisťovania

Na celkovú kvalitu ovzdušia má vplyv smer emisií z komínov, ktorý závisí od meteorologických podmienok, hlavne od smeru prevládajúcich vetrov.

Stredné zdroje znečisťovania ovzdušia

K potencionálnym prevádzkovateľom so stredným zdrojom znečistenia možno zaradiť družstvo, ktorý sa zaoberá chovom hospodárskych zvierat a čiastočne na rastlinnú výrobu.

Malé zdroje znečisťovania ovzdušia (MZZO)

Potencionálnymi prevádzkovateľmi s malým zdrojom znečistenia ovzdušia sú osoby právnické aj fyzické s oprávnením na podnikanie. Títo zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia.

Sídlo je plynofikované.

Návrh

Stredné zdroje znečisťovania

Medzi areálom družstva, areálom výrobných prevádzok a obytnou zónou navrhujeme vybudovať pás ochrannej zelene v šírke cca 5m.

Malé zdroje znečisťovania (MZZO)

Zvyšovanie plošnej plynofikácie na východnom Slovensku, má pozitívny vplyv s dopadom najmä na zvyšovanie kultúry bývania ako aj zníženia emisií a imisií (SO₂ a popolčeka).

Malí znečisťovatelia ovzdušia (právnické aj fyzické osoby) zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia, sú povinní čo najviac škodlivé účinky eliminovať v súčinnosti so zodpovednými orgánmi obce.

Iné zdroje znečisťovania (IZZO)

V súčasnosti sú na Slovensku rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prašného znečistenia ovzdušia tieto faktory, ktoré platia aj pre obec:

- Výfuky z automobilov (vysoký podiel dieselových motorov, nevyhovujúci technický stav vozidiel).
- Resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest (nedostatočné čistenie ulíc, nedostatočné čistenie vozidiel). Do tejto skupiny patrí aj zimné zaprášenie ciest.
- Suspenzia tuhých častíc z dopravy (napr. oder pneumatík a povrchov ciest, doprava a manipulácia so sypkými materiálmi).
- Minerálny prach zo stavenísk.
- Veterná erózia z neupravených obecných priestorov a skládok sypkých materiálov.
- Vzhľadom na nárast cien zemného plynu začal návrat k používaniu tuhých palív u lokálneho vykurovania. Očakáva sa, že tento zdroj bude v najbližších rokoch významne narastať.

Návrh

Realizáciou nových zdrojov a úpravou, rekonštrukciou a zmenou vykurovacích médií za ušľachtilé palivá u existujúcich zdrojov tak, aby zodpovedali požiadavkám uvedených legislatívnych noriem sa naplnia ciele podľa medzinárodných záväzkov:

- zníženie prekračovania kritických záťaží a depozícií síry a oxidov dusíka,
- zníženie emisií oxidov síry, oxidov dusíka, prchavých organických látok, ťažkých kovov a perzistentných látok,
- zníženie emisií znečisťujúcich látok z malých zdrojov a dopravy, spôsobujúcich lokálne znečistenie ovzdušia,
- ochrana ozónovej vrstvy Zeme – príspevok Slovenskej republiky.

2.14.3 Obytné prostredie

Pri ďalšom rozvoji sídla je potrebné rešpektovať tieto pásma hygienickej ochrany (PHO):

- PHO poľnohospodárskeho družstva 150 m od objektu s ustajnením.
- Ochranné pásmo - pre potreby údržby ponechať pozdĺž významných vodohospodárskych vodných tokov nezastavaný priestor šírky 10,0 m a pozdĺž vodných tokov nezastavaný priestor šírky 5,0 m v zmysle zákona o vodách §49 ods. 2. zák. č. 364/2004 Z.z v znení neskorších predpisov.

S kvalitou obytného prostredia súvisí aj stav zelene v sídle. Celkovo je zeleň na dostatočnej úrovni.

2.14.4 Odpadové hospodárstvo

Obec je v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu

komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území obce.

Ukladanie komunálneho odpadu je zabezpečené na skládku zmluvným partnerom. Je zavedený separovaný zber odpadov. Kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu nie zatiaľ obcou zabezpečené.

Obec Koňuš nemá zberný dvor. Riešenie zberu tuhého komunálneho odpadu je externými dodávateľmi. Nakladanie s komunálnym odpadom sa prevádza v súlade so Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Rovnako je zväzovaný externými dodávateľmi.

2.14.4.1 Nakladanie s odpadmi na území obce

Je zavedený separovaný zber odpadov. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje zmluvný odberateľ. Separovaný zber KO (papier, plasty, textil, kovové obaly a sklo) sa realizuje podľa harmonogramu.

Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedňovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov.

V obci nie je vyriešené spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu (BRO) (ide o odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a z ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu).

Návrh

Umiestňovanie nových zariadení na zhodnocovanie odpadov sa bude riadiť princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť.

Efektívne a ekologické nakladanie s odpadom v podmienkach obce znamená riešiť nielen jeho zneškodňovanie, ale aj účinnejšiu organizáciu zvozu, riadenie efektívnejšieho separovaného zberu (papier, plast, kov, sklo a kovy, estetizáciu a umiestnenie zberných miest, skvalitňovanie podmienok a dodržiavanie bezpečnosti pri nakladaní s odpadom pre občanov a organizáciu zabezpečujúcu separovaný zber.

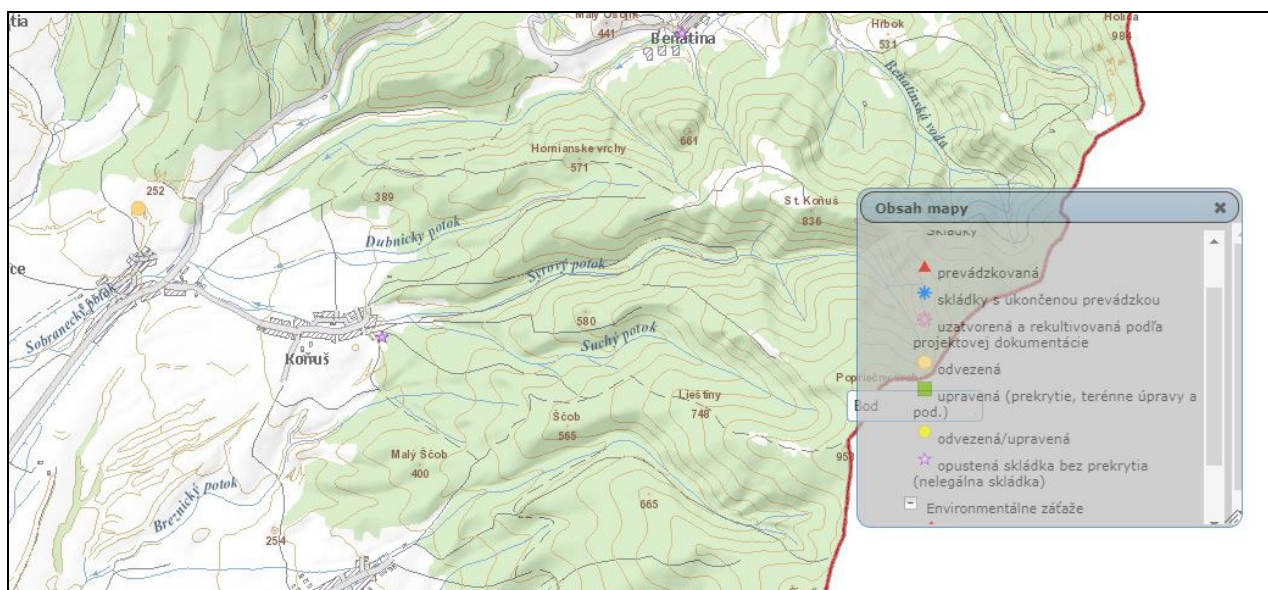
V ÚPN-O navrhujeme:

- v severnej časti zastavaného územia obce navrhujeme UPN-O malé obecné kompostovisko do 10 ton ročne na nezastavanej ploche s možnosťou prístupu pre motorové vozidlá, v dostatočnej vzdialenosti od obytných zón. Vybudovanie kompostoviska bude pozostávať z terénnych uprav, oplotenia, označenia a vybavenia kompostoviska pracovným náradím. Terénne úpravy: zarovnanie nerovnosti mechanizmom, odstránenie prípadného krovínového porastu, spevnenie plochy valcovaním,
- pre zabezpečenie ochrany vodných tokov je potrebné vybudovanie kanalizácie s prípojkami v celej obci s následným odkanalizovaním do ČOV Sobrance.
- v rámci IBV a HBV (rodinné domy a bytových domov) je ponechaný systém zberu lokálny (každý držiteľ má vlastné zberové vrecia a zberné nádoby,
- permanentný monitoring a sanácia neriadených skládok.

2.14.4.2 Skládky odpadov

V predmetnom území je evidovaná jedna skládka odpadov (uzatvorená a rekultivovaná) tak, ako je zobrazené na priloženej mape.

Zdroj: Mapportál ŠGÚDŠ Bratislava.

2.14.4.3 Iné odpadové vody

Odpadové vody z hnojísk a maštali sú samostatne zvádzané do žump. Ich likvidáciu zabezpečujú majitelia.

Dažďové vody zachytávajú prístenné priekopy a odtekajú terénymi priehlbeninami do rigolov.

2.14.5 Environmentálna záťaž v území

V katastrálnom území obce Koňuš nie sú evidované environmentálne záťaž. (Zdroj: Informačný systém environmentálnych záťaží SR).

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:

- prítomnosť potvrdenej environmentálnej záťaž s vysokou prioritou riešenia (hodnota $K \geq 65$ podľa klasifikácie environmentálnej záťaž v Informačnom systéme environmentálnych záťaží). Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom environmentálnych záťaží s vysokou prioritou riešenia je potrebné posúdiť a overiť geologickým prieskumom životného prostredia.

2.14.6 Zeleň

2.14.6.1 Verejná, izolačná a ostatná zeleň

Plochy verejnej zelene tvoria plochy sadovnícky upravenej zelene dostupnej verejnosti.

Plochy súkromnej zelene tvoria plochy záhrad rodinných domov, plochy obytnej zelene - úžitkové záhrady určené pre samo zásobovaciu produkciu.

Plochy zelene – cintorín tvorí vyhradená areálová zeleň, ktorá je navrhnutá okolo jestvujúceho cintorína. Zeleň špeciálna pietneho charakteru, prístupná verejnosti v určitom obmedzenom režime

Plochy zelene v extraviláne obce - považované za zeleň s významnou krajinnou funkciou. Za krajinnou zeleň je považovaná tiež nelesná drevinová vegetácia vrátane zelene sprievodnej a

líniovej. Nelesná drevinová vegetácia je spravidla súčasťou trvalých trávnych porastov a „ostatných plôch“.

Návrh

Plochy zelene:

- plocha verejnej zelene - centrum obce (park v centre obce, pravoslávnom chráme, gréckokatolícky chrám, obecný a kultúrny dom, areál ihriska, plocha cintorína),
- plocha pozdĺž vodných tokov
- plocha pozdĺž cesty III/3811 mimo ochranné pásmo cesty (pri realizácii výsadby drevín v extraviláne je potrebné požiadať príslušný obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie o udelenie výnimky zo zákazu činnosti v cestnom ochrannom pásme).

2.14.6.2 Zeleň k náhradnej výsadbe

Návrh

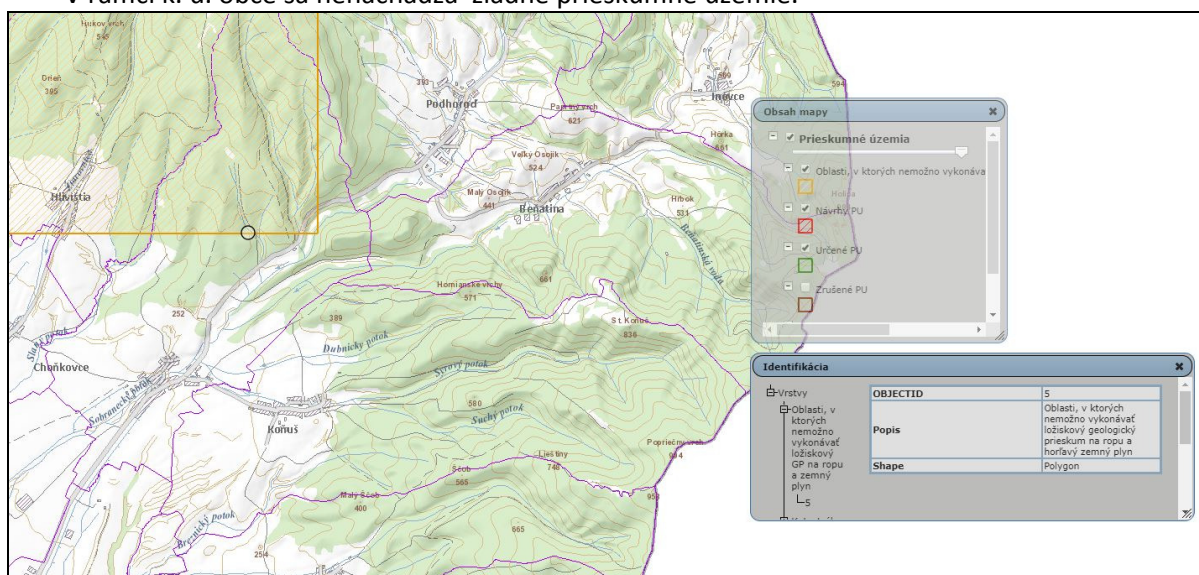
Plochy pre náhradnú výsadbu sú navrhované :

- o po obvode jestvujúcich cintorínov dosadiť ochrannú – vizuálnu zeleň,
- o na parkovo upravených plochách verejnej zelene v centre obce,
- o na voľných plochách verejnej sprievodnej zelene v zastavanom území obce,
- o na plochách navrhovanej verejnej sprievodnej zelene pri navrhovaných rozvojových lokalitách rodinných domov).

2.15 VYMEDZENIE PRIESKUMNÝCH, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

2.15.1 Ťažba nerastných surovín

V rámci k. ú. obce sa nenachádza žiadne prieskumné územie.

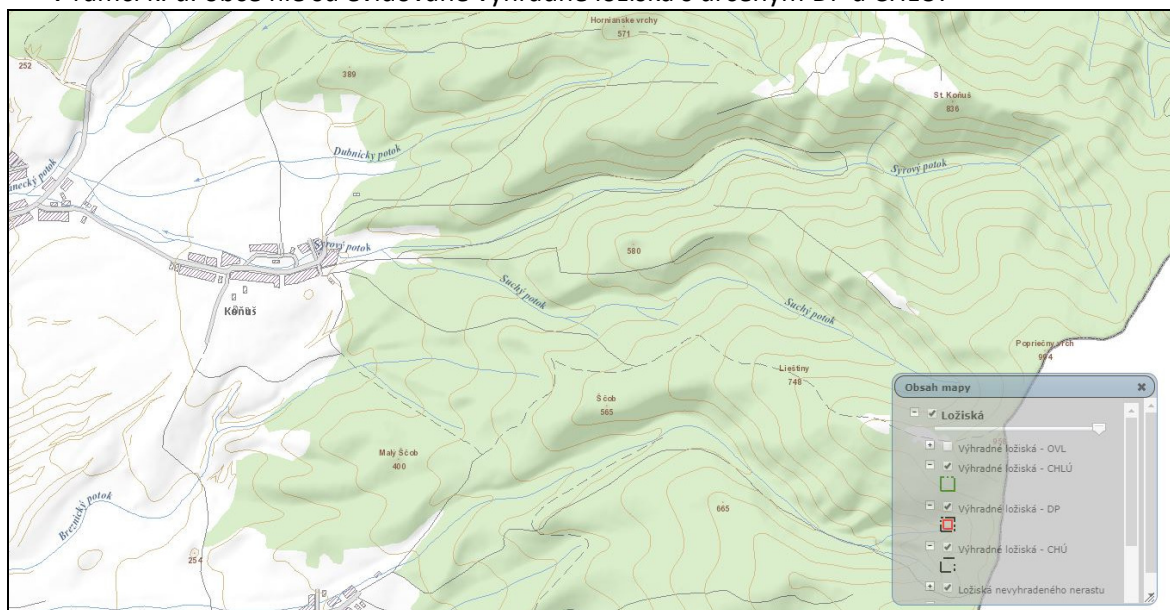

Zdroj: ŠGÚDŠ Bratislava

2.15.2 Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory

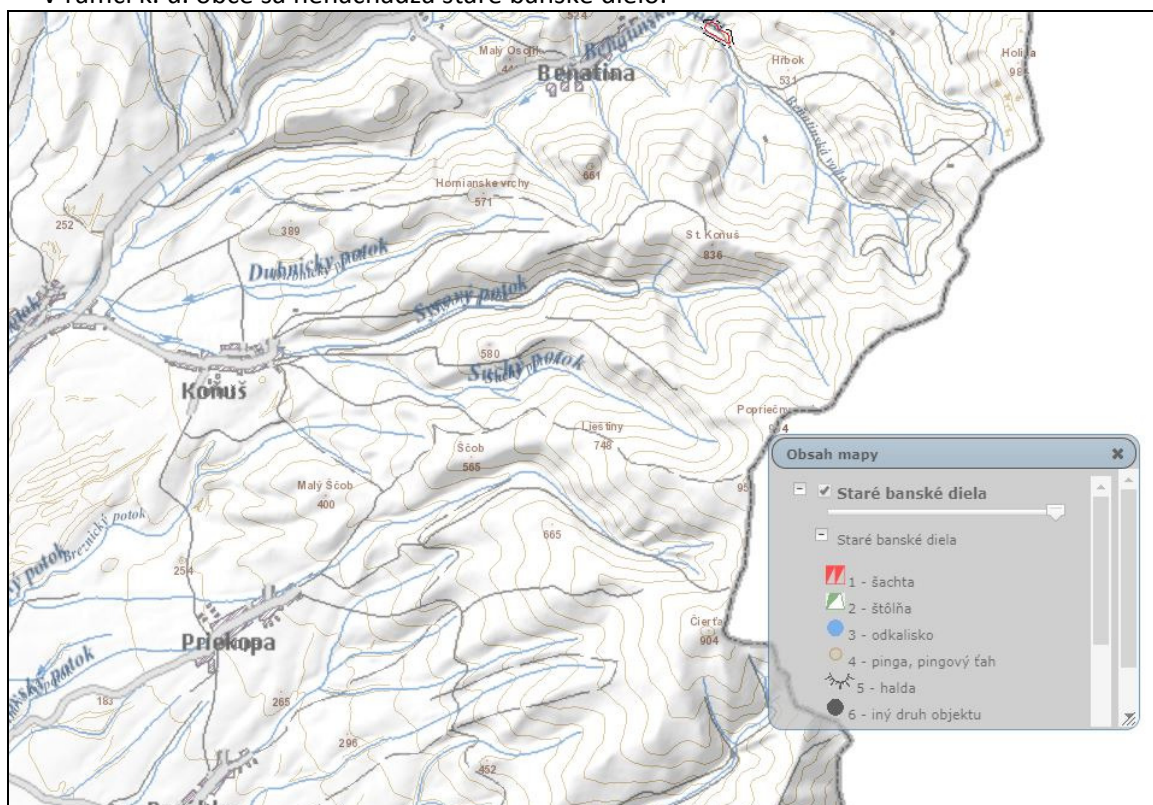
V rámci k. ú. obce nie sú evidované výhradné ložiská s určeným DP a CHLÚ:

Zdroj: ŠGÚDŠ Bratislava

2.15.3 Staré banské diela

V rámci k. ú. obce sa nenachádza staré banské dielo.

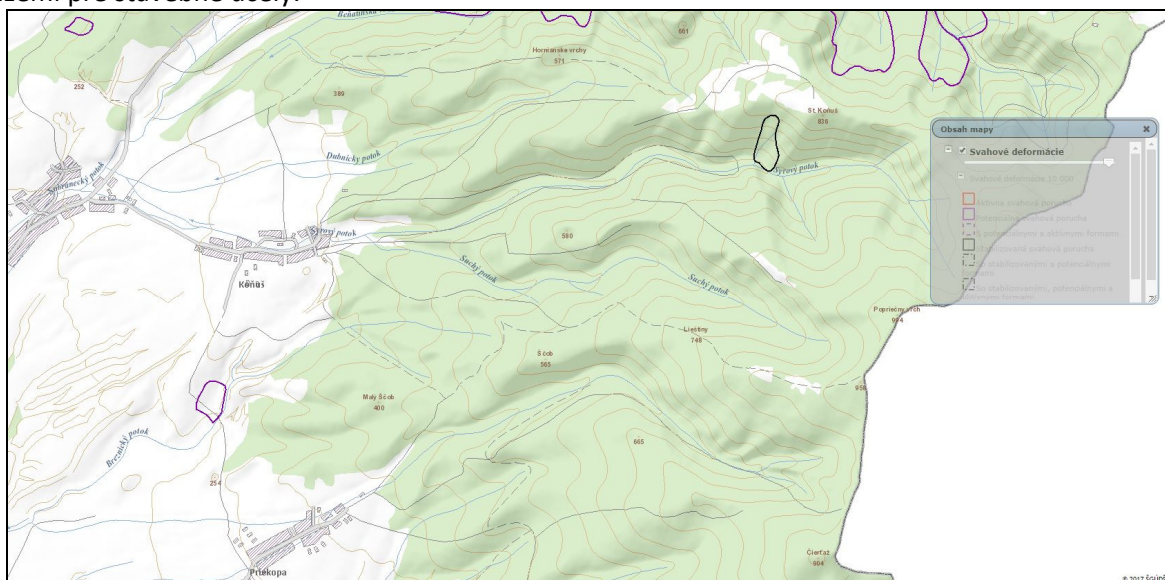
Zdroj: ŠGÚDŠ Bratislava

2.15.4 Svahové deformácie

V predmetnom území sú zaregistrované 2 potenciálne svahová deformácia a 1 stabilizovaná svahová deformácia. Jedná sa o svahové deformácie typu zosuvov. Svahové deformácie sa registrujú v južnej a severovýchodnej časti katastrálneho územia obce.

Blízke okolie spomínaných deformácií predstavuje rajóny nestabilných území so stredným stupňom náchylnosti územia k aktivizácií resp. vzniku svahových deformácií, tieto oblasti reprezentujú územia s možnosťou rozširovania existujúcich svahových deformácií, územia s priaznivou geologickou stavbou nevylučujúcou občasný vznik svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom prírodných podmienok, v závislosti od morfológických pomerov, územia postihnuté intenzívnou výmoloľovou eróziou a územia ohrozené odpadávaním úlomkov hornín, oblasti citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely.

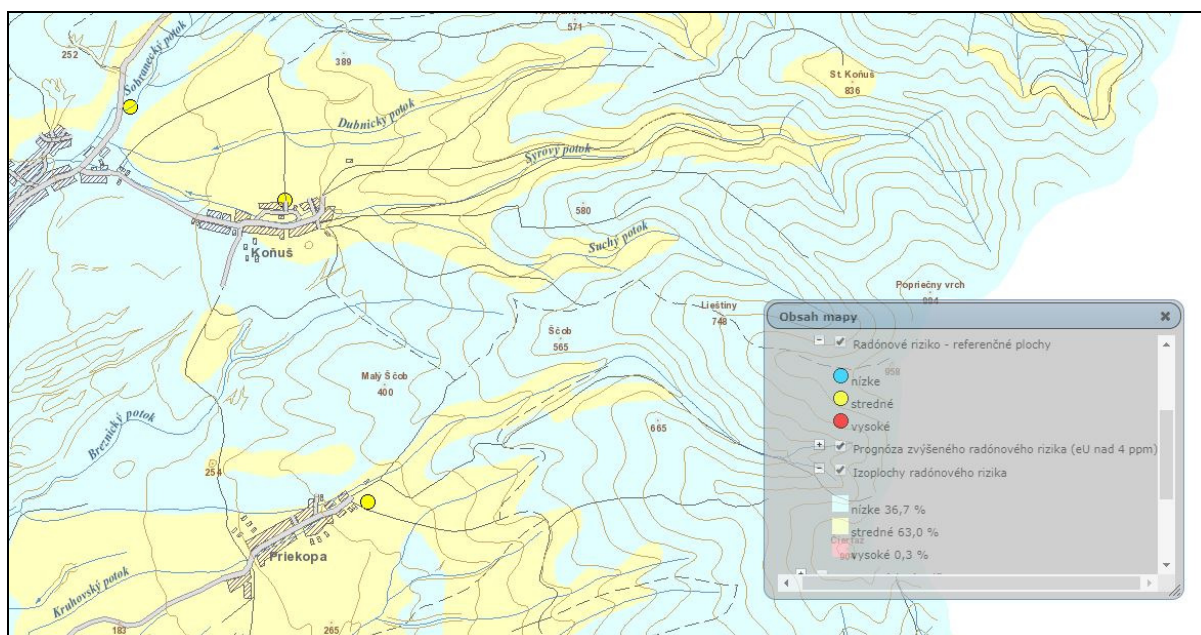

Zdroj: ŠGÚDŠ Bratislava

2.15.5 Radónové riziko

Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priložnej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Zdroj: Mapportal ŠGÚDŠ

Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné **riziká stavebného využitia územia**:

- **stredné radónové riziko.** Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

2.16 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU

2.16.1.1 Ochrany prírody a krajiny

- Európska sieť chránených území: Natura 2000 - SKCHVU0035 Vihorlatské vrchy
- Územie európskeho významu: územie európskeho významu Morské oko (SKUEV0209).
Územný systém ekologickej stability (ÚSES):
- Biocentrum: Nadregionálne biocentrum (NRBc/3) Čierťaž
- Genofondovo významné lokality: nenachádzajú sa
- Ekologicky významné segmenty: EVS5 - KP Sobraneckého a syrového potoka.

2.16.1.2 Rizikové stavebného využitia územia

- Zosuvné územia a erózne javy
  - V predmetnom území sú zaregistrované 2 potenciálne svahová deformácia a 1 stabilizovaná svahová deformácia. Jedná sa o svahové deformácie typu zosuvov. Svahové deformácie sa registrujú v južnej a severovýchodnej časti katastrálneho územia obce.

- Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.
- Radónové riziko
Podľa § 20 ods. 3 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov ministerstvo vymedzuje nasledovné riziká stavebného využitia územia:
  - nízke a stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

2.17 BUDÚCE MOŽNÉ POUŽITIE POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNÝCH POZEMKOV

Návrh

Návrh ÚPN-Obce Koňuš rieši nové priestorové usporiadanie a navrhované funkčné využitie územia na základe požiadavky fyzických osôb a obce. ÚPN-O riešia rozvoj:

- plochy pre obytné územie,
- plochy pre rekreáciu a šport
- plochy občiansku vybavenosť, verejnej zelene
- plochy pre dopravné vybavenie.

Zdôvodnenie navrhovaného priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce:

- Navrhovaný územný rozvoj obce v zastavanom území je pre obytné a rekreačné využívanie.
  - Návrh predstavuje pokračovanie priestorového usporiadania a funkčného využitia obce realizovaného v 60-90-tych rokoch minulého storočia. Umožňuje optimálne dopravné napojenie navrhovaných rozvojových lokalít na jestvujúci komunikačný systém obce a na jestvujúcu infraštruktúru.
- Navrhovaný územný rozvoj obce mimo zastavané územie pre plochy rekreáciu a cestovný ruch, plochy rodinných domov, verejnej zelene, šport a služieb pre dopravu.
  - Navrhované riešenie nadväzuje na jestvujúce plochy, čím predstavuje pokračovanie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia.
  - Umožňuje optimálne dopravné napojenie navrhovaných rozvojových lokalít na jestvujúci komunikačný systém obce a na jestvujúcu infraštruktúru.
  - Celé riešené územie obce je prevažne na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde. Z tohto dôvodu nebolo možné navrhnúť inú plochu pre navrhované funkčné využitie, nebolo možné uvažovať s inou alternatívou riešenia - Alt.0.
- Podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy, novonavrhované lokality (záber č. 2, 4, 9, 15, 19, 22, 25, 26) sú súčasťou najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy (BPEJ 0689242 (7); 0689012 (7)) v katastrálnom území obce Koňuš. Z tohto dôvodu pri trvalom zábere najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy, vzniká pre investora povinnosť platenia odvodov.

- Na lokality nachádzajúce sa v intraviláne obce a lokality v extraviláne obce určené ako plochy komunikácií, plochy pod rodinnými domami a plochy určené pre verejnoprospešné stavby sa v zmysle zákona a § 4 písm. c), d) a f) nariadenia vlády pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy nevzťahuje povinnosť platenia odvodov.

Bilancia predpokladaného použitia PP a LP na nepoľnohospodárske využitie - koncept riešenia			
Rekapitulácia:			tab.č.3
KOŇUŠ	V zastavanom území (ha)	Mimo hranice súčasne (ha)	Spolu (ha)
Výmera celkom	8,2048	8,5964	16,8012
z toho: PP	7,2990	7,8538	15,1528
z toho:			
orna pôda	0,2609	3,8184	4,0793
záhrady	7,0381	0,7522	7,7903
TTP	0,0000	3,2832	3,2832
nepoľnohospodárska pôda	0,9058	0,7426	1,6484
z toho: najkvalitnejšia poľnohospod. pôda	6,8816	6,1856	13,0672
Rekapitulácia lesných pozemkov:			
	V zastavanom území (ha)	Mimo hranice súčasne (ha)	Spolu (ha)
Celkový záber LP:	0,0000	0,0000	0,0000

2.18 NÁVRH NA OBSTARANIE ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH PODKLADOV, ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE A INEJ DOKUMENTÁCIE PRE ČASŤ RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Pre navrhované lokality nie je potrebné obstaráť Územný plán zóny (ÚPN-Z).

2.19 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA

Územný plán je výsledkom komplexného zhodnotenia riešeného územia. Je priemetom všetkých záujmov a vzťahov. Návrh územného plánu obsahuje urbanistickú koncepciu, ktorá označuje spoločnú myšlienku a zámer ako usporiadať dedinu a stavať v nej tak, aby to nebolo len účelné ale aj pekné. Urbanistická koncepcia určila jednotný zámer zástavby, vymedzila ťažiská či centrum obce. Urbanistická koncepcia nemá na mysli len individuálne záujmy stavebníkov domov, ale sa zamerala na spoločné vybavenie obce.

Územný plán má pripravenú koncepciu spoločensko-kultúrneho významu, určuje kde, čo a ako stavať s predvídavosťou potrieb budúcnosti. Nebudú to len nové stavebné pozemky pre rodinné domy, budú to hlavne pozemky pre stavby zabezpečujúce novú prosperitu a spoločenský život obce. Návrh ÚPN O vymedzil územie s týmto poslaním, očakáva od občanov pochopenie pre stavby verejného záujmu.

Navrhovaný rozvoj znamená nárast stavu obyvateľov, to ale nevyvolá také územno-technické dôsledky, ktoré by znamenali zvýšené nároky na nadradený systém technickej infraštruktúry.

Environmentálne hodnotenie

Akceptujú sa limity a obmedzenia vyplývajúce z ochrany prírody. Návrh citlivo rieši ďalší rozvoj obci s minimálnym zásahom do prírodného prostredia.

Územno - technické dôsledky

Dokumentácia hodnotí a rieši rozvoj technickej vybavenosti celej obce (NN siete, vodovod, kanalizácia, plyn a optika). Úpravou šírkových pomerov miestnych komunikácií a dobudovaním chodníkov a zastavovacích pruhov SAD a parkovísk pri zariadeniach občianskej vybavenosti.

Ekonomické hodnotenie

Návrh sa sústreďuje na zvýšenie poskytovania služieb v oblasti cestovného ruchu, vidieckej turistiky. V ÚPN-O sa navrhujú podmienky na oživenie ekonomicky v tejto oblasti.

Kontinuita s minulosťou

Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí obec do druhej veľkostnej skupiny (200 - 499 obyv.) v Košickom kraji. Nachádza sa v suburbárnom pásme mesta Sobrance a Michalovce. Je typickým vidieckym sídlom v zázemí mesta Sobrance, ktoré pre osídlenie vo svojom okolí saturuje potreby vyššieho občianskeho vybavenia a poskytuje pracovné príležitosti. Väzby obce na mesto Sobrance a Michalovce sú podporené komunikačným prepojením po ceste tr. III.

V súlade so záväznými výstupmi ÚPN – VÚC Košického kraja je potrebné posilňovať väzby medzi mestom a jeho vidieckym zázemím a vytvárať rovnocenné kultúrne a sociálne prostredie, pričom treba zachovať vidiecky charakter osídlenia a ráz krajiny s prírodnými a urbanistickými špecifikami. V týchto intenciách je rozvoj obce riešený v Územnom pláne obce.

Regionálna architektúra

Obec Koňuš leží cca 15 km severne od mesta Sobrance. Stred intravilánu obce pretína cesta III/3811 Choňkovce - Koňuš, ktorá sa pripája v juhozápadnej časti v obci Choňkovce na cestu tr. II/566 Tibava - Podhorod' – Dúbrava. Cesta tr. II/566 sa v obci Tibava pripája na cestu tr. I/19 Košice – Michalovce – št. hranica Ukrajina.

Obec sa rozvinula pozdĺž hlavnej komunikácie, ciest tr. III. V obci nie je vytvorený typický centrálny priestor. V obci môžeme hovoriť o dvoch centrách. Centrum, tvorený sakrálnymi stavbami - kostolmi gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi, ktoré zároveň tvoria dominantu územia. Súčasťou druhého centrálného priestoru je obecný úrad s kultúrnym domom a objekt hasičskej zbrojnice. Ostatné objekty občianskej vybavenosti, ktoré majú potenciál vytvárať priestorovú štruktúru, sú situované popri komunikáciách neorganicky.

Zastavané územia má prevažne obytnú funkciu. V celej obci prevláda zástavba povojnová (rok výstavby cca 50-70 roky) a zástavba postavená v 70 – 90 rokoch. Táto zástavba je zastúpená približne 60% z celkového počtu stavieb. Domy majú manzardové a sedlové strechy. Objekty postavené v tomto období sú po čiastočnej alebo úplnej rekonštrukcii. V obci sa nachádzajú domy, ktoré predstavujúce typickú ľudovú architektúru z konca minulého a začiatku tohto storočia. Stavby postavené v predvojnovom období sú po čiastočnej rekonštrukcii.

V južnej časti obce sa nachádza areál hospodárskeho dvora.

V severovýchodnej časti sa nachádza územie - Vojnové hroby (lokalita Starý Koňuš) a kríž na rozhraní katastrálnych území.

Urbanistickou hodnotou sídelného útvaru je pôvodný komunikačný systém, ktorý zdôrazňuje konfiguráciu reliéfu, je historickým dokladom identity obce. Urbanistickú formu obce tvorí dopravná kostra založená na líniovom usporiadaní hlavnej ulice, hlavná ulica vyvoláva rozhodujúci dojem o charaktere obce. Pre priestorovú štruktúru je charakteristická jednopodlažná, miestami dvojpodlažná zástavba rodinných domov postavených prevažne v povojnovom období.

Záver

Prvoradými su pracovne príležitosti, tieto vo výhľade zabezpečuje dostupný priemysel a špecifická príroda. Sídelný útvar tvorí formu samostatného osídlenia zakomponovaného do horskej krajiny, dopravný systém osídlenia je líniový, čo si vyžaduje zvýšenú pozornosť na jeho frekvenčnú priepustnosť.

V širších súvislostiach je významným faktorom rozvoja sídelného útvaru stav životného prostredia. Budúcnosť obce je závislá na čistote ovzdušia ako dôležitom ukazovateli stavu zdravého životného prostredia. Súčasťou osídlenia je krajina s hodnotami kras CHKO Vihorlat. Potencia krajiny je charakteristická turistickou príťažlivosťou, krajina ponuka letnú a zimnú rekreáciu nielen pre domácich obyvateľov ale aj pre vidiecku turistiku. Budúcnosť obce je možné spájať s transformáciou poľnohospodárskej funkcie na jej integráciu s vidieckou turistikou. Návrh výrazne stavia územný rozvoj obce na ochrane a využití potenciálu krajiny. Ekostabilizačný systém je pilierom budúcnosti obci.

3. NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI

Samostatná príloha dokumentácie.

V Mysline, 10.2020

Ing. arch. Marianna BOŠKOVÁ